

Naročnina mesečno
20 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Dva tabora

Po pariškem sestanku med Herriotom in Mac Donaldom so se pokazala na obzorju znamenja, ki so napovedovala popuščanje v mednarodni politični napetosti, ki ga nazivajo diplomati »detente«. Izjavi angleškega in francoskega ministrskega predsednika, da sta Anglija in Francija pripravljene združeno napeti vse sile za obrambo in organizacijo miru, sta izvalila iz peresa političnih kronistov mladane vsega svetovnega tiska silno optimistične komentarje. Tako se je mogla začeti reparacijska konferenca v Lozani v ozračju zdravega optimizma. Dobrodejno je na svetovno javnost učinkovalo že dejstvo, da sta se napravila v Zenevo in Lozano splošno znana za velika pacifista Edvard Herriot in Ramsay Mac Donald, ki sta že l. 1924 v Zenevi s tako zvanim ženevskim protokolom skušala urediti sožitje narodov na povsem novi podlagi; mednarodno razsodišče naj deli pravico, enako velikim in malim narodom, premagancem in zmagovalcem, ne pa sila. Ta optimizem se je še povečal, ker se je napovedano pomirjenje med narodi, ki je prvi predpogoj za rešitev iz strašne gospodarske krize, tako zlagalo z željo obupanih in propadajočih.

Optimizem v gledanju na mednarodni politični položaj ima tudi stvarno podlago. Finančna in gospodarska stiska se je že tako zajela v telo tudi angleškega in francoskega naroda, da se niti opozicijski tisk v teh državah ne upa metati polen pod noge državnikom, ki sta se iskreno lotila dela za rešitev potapljalčevega se čolna. Akcijo Herriota in Mac Donalda podpira po večini tudi njima sicer nasproten tisk. Glede na vlogo, ki jo igra tisk v političnem življenju in na njegov vpliv na javno mnenje, pomeni to za končni izid razorožitvene konference v Zenevi in gospodarskih posvetovanj v Lozani mnogo.

Razveselje je tudi drug pojav. Amerika se čedalje bolj zanima za Evropo in približuje Zvezi narodov, ki jo je doslej mladane ignorirala. Ta preorientacija ameriške zunanje politike se vrši pod pritiskom finančne in gospodarske krize, ki ni prizanesla niti bogati Ameriki. Tudi Amerika težko prenaša izdatke za oboroževanje in s pomočjo Anglije in Francije bi rada pripomogla ženevski konferenci do uspeha. Znani angleški publicist Wickham Steed meni, da so ameriške Združene države šele ob priložnosti mandžurskega spora spoznale, kako velike koristi bi lahko njej prineslo včlanjenje v Zvezo narodov. Evropa niti ne ve, da smatra ameriško javno mnenje umik japonskih čet iz Sanghaja za zmago Zveze. Ako se bo Zveza narodov pokazala močno in vztrajala pri svojem sklepu glede Mandžurije, bi to utegnilo privabiti Ameriko bližje Zenevi, Angliji in Franciji.

Od sodelovanja ali tudi vsaj od posredne podpore Amerike bi Zveza narodov in tudi Evropa sploh imeli izredne koristi. Vsa povojna organizacija miru šepa prav radi tega, ker ni hotela Amerika podpisati versailleske pogodbe, ki vsebuje tudi ustanovna pravila Zveze narodov, in prevzeti jamstva za sedanje politično stanje v Evropi. Brian je skušal pritegniti Ameriko svojim paktom, dobro se zavedajoč, da bi bila potem razorožitve Evrope neprimerno lažja, toda njegov pakt se je spremenil v Kellogovega, ki je presplošen. Brez Amerike tudi ni mogoče definitivno rešiti reparacijskega vprašanja, ker romata dve tretjini nemških reparacij skozi roke nemških upnikov v Ameriko.

Tem činiteljem, ki vzbujajo upe v mednarodno pomirjenje in rešitev gospodarske krize, stojijo izjavičje nasproti drugi, ki utegnejo te lepe nade uničiti. V Berlinu in v Rimu se poročilo o sporazumu med Mac Donaldom in Herriotom niso razveselili. S stališča mednarodne diplomatske igre je tako za Rim kakor za Berlin razumljivo. Noben sporazum med Anglijo in Francijo ne more biti Italiji všeč, ker krepki Francijo, njenega prvega tekmeča. Ako ima pariški sporazum globlje ozadje, potem je tudi prečrtal Mussolinijeve upe, ki so bili v zadnjem času zelo veliki, da bi sklenil s Francijo ugoden sporazum. Berlin je pariški sporazum neprijetno dirnil pač radi tega, ker bi Nemci radi videli Francijo v Lozani osamljeno.

Vznemirja pa nas duh, ki veje iz Berlina in Rima, ki si vedno bolj krepko stiskata roke. Medtem ko g. Mac Donald, predsednik lozanske konference, slovesno razglasa načelo, da sklenjenih pogodb ne more odpovedati ena sama stranka in da bi enostranska odpoved pomenila veto ene države napram vsem ostalim, se v Berlinu vznemirjajo že ob vesti, da namerava Mac Donald na predlog Herriota v Zenevi predložiti državam v podpis izjavo, s katero proglašajo politično premirje menda za deset let, za čas, ko bi se morala opustiti vsaka revizija meja. Gre za poljsko-nemško mejo, za Gdansk in Pomorjansko, ki bi si ga hoteli Nemci spet prilastiti. Herriot je Mac Donaldu razložil, da bi Francija in njene zaveznice, predvsem Poljska, lažje pristale na znižanje svojih oboroženih sil, ako bi jih Nemčija ne vznemirjala s svojo kampanjo za revizijo vzhodne meje; napetost med Poljsko in Nemčijo bi popustila, ako bi Nemčija in Poljska podpisali pogodbo o nenapadanju, v kateri bi se odpovedali reviziji poljsko-nemške meje. Mac Donald je takoj pristal na Herriotov predlog in obljubil, da se bo zanj zavzel v Zenevi. Pozneje se je Mac Donald nekoliko umaknil, češ, da bi ne bilo umestno, da bi pogodbo podpisali samo Nemčija in Poljska, temveč da bi bilo mnogo lažje prodreti s splošno pogodbo o nenapadanju, ki naj bi jo podpisalo več držav.

Takšno pogodbo o nenapadanju se ne brani samo nemški nacionalistični tisk, kakor »Deutsche Allgemeine Zeitung«, za katero je vse ozemlje ob vzhodni meji od Klajpede do Katovic nemško (1), temveč tudi demokratični listi, kakor »Vossische Zeitung« in »Germania«. Nacionalistični listi celo

V znamenju končnega miru in sprave

Moratorij, dokler se ne doseže končna rešitev

Pariz, 17. junija. Ž. Kakor poročajo dopisniki uradnih in poluradnih listov iz Lausanne, sta se pri snočnji razpravi sporazumeli britanska in francoska delegacija o tekstu resolucije, po kateri bodo reparacijska plačila od 1. julija dalje tako dolgo odložena, dokler ne bo dosežen končni cilj lausanske konference. Šestmesečni moratorij bo zamenjan z elastičnim moratorijem brez roka, v katerem ne bo nobene razlike med zavarovanimi in nezavarovanimi anuitetami. Dopisnik »Petit Parisien« prinaša ta protokol v obliki resolucije na sledeči način: »Radi težke svetovnega gospodarskega položaja in nujnosti, da se pride do hitre rešitve v kratkem času, in radi okolnosti, da se plačevanje vojnih dolgov kakor tudi reparacij mora 1. julija zopet nadaljevati, in radi končnega cilja

so se države sporazumele, da prenehajo vsa plačila do konca konference. Vršile pa se bodo še nadalje odplačevalne obresti po Dawesovem in Youngovem načrtu.«

S tem tekstom so se hoteli z ene strani izogniti besedi moratorij, na drugi strani pa so dane vse možnosti za bodoča pogajanja. Istotako se je v izjavi pazilo, da se ne užali ameriške občutljivosti. Če bo ta resolucija sprejeta, potem predstavlja končni sporazum med evropskimi državami, tako v vprašanju zaveznih dolgov kakor tudi v reparacijskem problemu. Po MacDonaldu izjavi in na vzpodbudo, ki so jo dale Združene države Evrope, so kolikor toliko moralno obvezane, da se pridružio temu sporazumu, ki bo obvezen istočasno za vse evropske države.

Ne popolno črtanje, pač pa sporazum

Lausanne, 17. junija. Tg. Za zaprtimi vrati se je začela danes dopoldne ob 10 prva tajna delovna seja lausanske konference. Kot prvi je govoril v generalni debati nemški državni kanceler von Papen. V svojem polurnem govoru je izjavil, da v Nemčiji nikdar nihče ni mislil na to, da bi se zatajile obveznosti Nemčije, toda, da je treba pomisliti, da so pogodbe o mednarodnih vojnih dolgovih postale neizvršljive.

Na Papenov govor je odgovarjal Herriot, da francoska delegacija, četudi seveda brani interese Francije, nikakor ni brezčutna za težkoče drugih narodov. Francoska delegacija polaga vzponost na to, da pove nemškemu narodu, da deluje v interesu splošnega blagostanja in splošnega miru. Razume se, da je Herriot z velikim zadovoljstvom vzel na znanje MacDonaldu besedo o svetosti pogodb, na kateri se edino more zgraditi mednarodna morala in nova bodočnost. Vendar preseneča, da je Herriot označil poročilo bazelskih strokovnjakov kot »naše pravilo in naš zakon« in celo izrecno citiral oni stavek poročila, ki pravi, da so finančne težkoče v Nemčiji v velikem obsegu so-povzročile rastoče paraliziranje svetovnega kredita in rodile potrebo skupne mednarodne akcije.

Toda Evropa sama ne more ničesar doseči, poročilo strokovnjakov pa se mora sprejeti v celoti, ne samo v enem delu. Poročilo namreč tudi ugotavlja, da je Nemčija svoje gospodarstvo spravila že do močne produkcije in da bo gotovo nekoga dne zopet našla ravnotežje. Herriot je nato navedel celo vrsto primerov, da pokaže, kam bi lahko privedlo eventualno črtanje reparacij. Nato je Herriot primerjal presežke iz reparacijskih plačil, ki znašajo za Francijo 360 milijonov nemških mark. Herriot je pristavil, da je treba to številko samo primerjati z drugimi presežki, da se uvidi nepravilnost žrtve, ki bi se naložile Franciji z eventualnim črtanjem. Vendar problem sploh ni mogoče smatrati samo za nemško-francoski problem. Francija je morala dati potrebnim državam — pri tem je mislil na balkanske države — posojila in predujme, da bi mogle vzdržati Hooverjev moratorij. Če bi te države zapadle s popolnim črtanjem v novo krizo, bi bilo to škoda tudi za Nemčijo.

Dalje je izjavil Herriot: Potrebna je popolna in splošna obnova Evrope, za katero Francija ne vsiljuje nobenega določenega načrta, hočemo pa samo pojasniti svoje ideje in izreči, da je sploh kak načrt nemudoma potreben.« Na koncu svojega govora je Herriot svoje misli združil v nastopnih besedah:

»Gotovo je, da anuliranje reparacij ne bo pomenilo učinkovito in pravično rešitev problema na lausanski konferenci. Dolgovi in reparacije so skupaj en edini element vznemirjenosti Evrope in vsega sveta. Ta nemir se ne more odpraviti enostavno s tem, da se breme prenese z ene države na razne druge države, temveč samo z lojalnim skupnim prizadevanjem, h kateremu je Francija pripravljena doprinesiti svoj del brez pridržka. Herriot smatra zmoto, da bi črtanje reparacij takoj zopet prineslo ravnotežje. Za to je potrebno okrepiti varnost. Ne more biti političnega miru brez gospodarskega miru, pa tudi ne gospodarske-

ga miru brez političnega miru. Ta dvojna resnica mora voditi naše delo. S tem, da se polagoma izpremeni režim zaključenih narodnih gospodarstev in se ublažijo današnje gospodarske omejitve, se bo dosegel cilj mnoge gotoveje, kakor s takimi sumarnimi odredbami, kakor je črtanje reparacij.

Francozi zadovoljni

Pariz, 17. junija. Pertinax pravi v listu »Echo de Paris«, da je francosko-angleški načelni sporazum najvažnejši dogodek včerajšnjega dne. Ta sporazum predvideva po Pertinaxu moratorij, ki bo trajal za vso dobo trajanja lausanske konference.

Dalje omenja Pertinax, da je Papen prepričeval Herriota, da je pristal francosko-nemškega zbližanja in da bi celo želel, naj bi prišlo do razgovorov med francoskim in nemškim generalnim štabom.

Saint-Brice pravi v »Journalu«, da je v Papen svoj ekspoz, ki ga bo predložil na današnji seji konference, najprej pokazal MacDonaldu, da je iz-

Druga smrtna obsodba v Rimu

Rim, 17. junija. Po razpravi proti atentatorju Bovoneju, ki je bil obsojen na smrt, in proti njegovim tovarišem, se je vršila razprava proti Sbardellottu, katerega so aretirali 2. t. m., ko je nameraval izvršiti atentat na Mussolini. Tudi tej razpravi je predsedoval milični general Cristini. Zaslisanje Sbardellotta je bilo zelo zanimivo zaradi tega, ker je Sbardellotto svoje namere in dejanja priznaval s nenavadno odkritostjo in mirnostjo ter jih sam označeval kot nekaj samo po sebi umevnega, tako da je vzbudil veliko ogorčenje fašističnega sodnega zbora in fašistične publike, ki ni mogla razumeti, kako da more kdo tako brez vsakega vznemirjenja vesti zamisljati in priznavati take namene proti Mussoliniju.

Kako je Sbardellotto prežal na Mussolinija v prvič.

Sbardellotto, ki je star šele 25 let, je kratko, precizno in popolnoma logično, točno odgovarjajoč na vsako vprašanje, opisoval, kako je prežal na Mussolinija od 28. oktobra 1931 do 2. junija 1932. Povedal je tudi imena vseh tistih, ki so ga za atentat najeli. To se je zgodilo v Bruslju avgusta 1931, in sicer ga je najel Viktor Cantarella, ki je posredoval zvezo atentatorja z nekim »Nemo«, to je skrivno ime za anarhista Recchionija, ki biva stalno v Londonu. Sbardellotto se je po nalogu podal v Pariz, kjer se je srečal z imenovanim anarhistom. Pri tej priliki so izročili Sbardellottu bombe, in sicer mu jih je v kovčku izročil neki Tarchiani, ki je član anti-fašistične koncentracije v Parizu. Sbardellotto so poslali v Rim s potvorjenim švicarskim potnim listom, izstavljenim na ime Angelo Calvini. Sbardellotto je došel v Rim 28. oktobra lanskega leta. Tu je prežal na Mussolinija pred palačo Venezia, in sicer ob priliki, ko je imel Mussolini položiti venec na grob neznanega junaka. Sbardellotto je že nameraval vreči bombo pod balkon palače, s katerega se je Mussolini pripravil govoriti množici, toda fašistični miličniki, ki so tudi hoteli poslušati Mussolinija bolj od blizu, so množico potisnili nazaj, tako da je Sbardellotto uvidel, da bomba, če bo razpočila, ne bo zadela Mussolinija.

Gdanska je zahteval, da se mora poljska vojna ladja, ki je prispela pred Gdansk, da pozdravi angleško mornarico, odstraniti!

Razpoloženje, ki ga ustvarja nemški tisk in propaganda nemških nacionalistov, je v kričnem nasprotju z duhom, ki si ga danes želijo v Zenevi in v Lozani. Včeraj je zopet oživel Hitlerjeva pol-milijonska armada, v veljavo je namreč stopil Hindenburgov prekleto napadalnih čet narodnih socialistov. In kaj naj rečemo o sklepu pruskega deželnega zbora, naj Nemčija izstopi iz Zveze narodov? Resnična razdalja iz Berlina v Zenevo se čedalje veča, zato ne moremo biti optimisti, pa naj g. Papen govori v Lozani karkoli.

razil željo, naj bi ublažil nekatere pasuse, ker bi sicer utegnili povzročiti incidente.

Francoski listi pripisujejo velik pomen tudi razgovoru, ki se je vršil 16. t. m. med Herriotom in Papenom.

»Petit Parisien« poroča, da bo v Papen zahteval na današnji seji reparacijske konference ne samo definitivno črtanje reparacij, nego tudi denarno podporo, češ, da Nemčija ne more več čakati, ker znašajo njena devizna pokritja samo 10 odstotkov namesto 40 odstotkov. V Nemčiji je danes zmernih kreditov za več ko 22 in pol milijarde mark in obstoji nevarnost, da ne zmrzneje tudi obresti teh kreditov.

Herriot goštev uspeha

Pariz, 17. junija. Tg. Zastopnikom francoskega tiska je izjavil Herriot včeraj zvečer: »Zadovoljen sem. Govoril sem z g. von Papenom. Ton naj-nega razgovora je bil dober. Čutim, da je mogoče, razpravljati in se zediniti.« Razen lista »Echo de Paris«, v katerem Pertinax obžaluje, da ni prisoten Poincaré, da bi rešil pravice Francije vsaj teoretično in juridično, ugotavljajo vsi drugi listi z zadovoljstvom, da je lausanska konferenca hitro pokazala vidne rezultate. Leon Blum pravi izrecno v svojem »Populaire«, da bo ves francoski narod z ogromnim olajšanjem pozdravil odpravo reparacij in vojnih dolgov.

Tudi MacDonald zadovoljen

Lausanne, 17. junija. Tg. MacDonald je sprejel danes dopoldne zastopnike listov in jim predal naslednjo izjavo: Zastopniki petih podpisanih držav so pod globokim vtisom vedno bolj naraščajočih gospodarskih in finančnih nevarnosti na svetu in so prepričani, da je treba sedaj končno veljavno poskušati, da se najde brez odloga in brez prekinjenja potrebna rešitev. Ker zapadejo gotova plačila reparacij in vojnih dolgov zopet od 1. julija dalje, se je dogovorilo navedenih pet držav s pridržkom končne rešitve, kakor jo bo pozneje izrekla konferenca, da naj se vsa plačila za reparacije in vojne dolgove odgodi med državami, ki so se udeležile te konference, dokler ta konferenca ne konča svojega dela. Pri tem se je ugovarilo soglasje, da s tem sklepom ni dotaknjena posojevalna služba na javnih tržnicah. Podpisane vlade izjavljajo zase, da bodo postopale po tem sklepu in pozivljajo ostale upniške vlade, naj se pridružio njihovega postopanju.« To izjavo so podpisali Chamberlain, Herriot, Manzoni, Renkin in Josida.

Zato se je vrnil čez Pariz v Bruselj. V Parizu se je opravičil in izjavil, da je brez vsakega pomsleka na razpolago za drug poizkus.

Drugi poizkus.

Marca meseca 1932 je Recchioni zopet pozval Sbardellotto iz Bruslja v Pariz, kjer mu je predlagal, naj bi odpotoval v Rim na praznik ustanovitve Rima 27. aprila, ko bi bila zopet tam velika patriotska manifestacija. Sbardellotto je odkrito povedal, da je to pot kakor tudi v vseh drugih slučajih dobil od anti-fašistične koncentracije denar, in sicer je dobil to pot 2800 frankov. Ni se pa Sbardellotto podal v Rim 27. aprila, ampak že predzadnji dan marca, tako da je došel v Rim 1. aprila. To pa zato, ker je po izjavljenem prvem poizkusu menil, da je na Mussolinija lažje izvršiti atentat na delovni dan nego ob ceremonijalnih prilikah. Toda na licu mesta samem se je zopet prepričal o nasprotnem, da je namreč Mussolinija lažje pogoditi ob priliki kakšne velike slavnosti, ker ob takih slučajih navadno vedno vlada velika zmeda in se stvari nikoli ne vršijo tako, kakor jih predvideva policija. Torej tudi to pot ni bilo nič in Sbardellotto je ves dan zopet prežal pred palačo Venezia zaman na avtomobil, v katerem bi imel sedeti Mussolini. Če bi bil ostal delj na samotnem trgu, bi bil gotovo obrnil nase pozornost agentov. Zopet se je vrnil v Pariz. Tudi to pot je imel s seboj bombe, ki so mu jih izročili v kovčku v Parizu.

Zadnji poizkus.

Sredi maja meseca je Recchioni zopet pisal Sbardellottu v Bruselj, da naj odpotuje v Pariz, kjer se bosta srečala. Sbardellotto je, kakor vedno, takoj ubogal in v Parizu so mu povedali, da se bo 2. junija na Janikulu v Rimu vršila velika slavnost v čast junaški soprog Garibaldi, Aniti, in da bo ob tej priliki tam nastopil Mussolini. Sbardellotto je takoj izjavil, da je pripravljen izvršiti atentat in sprejel dve bombi, ki si jih je pridržil okoli telesa. Večja, napolnjena s 300 grami dinamita, je imela ogromno potencialiteto ter bi učinkovala 100 metrov okoli sebe, dočim je druga, napolnjena s keditom, učinkovala 50 metrov okoli sebe. Ko je predsednik sodišča Sbardellotta vprašal, ali je prav res imel nameno, izvršiti atentat na Mussolinija, je Sbardellotto odgovoril:

»To se razume! Samo zadeti sem ga moral.«

Ta odgovor je zelo razburil navzoče fašiste. Ko ga je predsednik zopet vprašal, ali je kaj mislil na svojo družino, na očeta, na mater, na brate, je odgovoril:

»Nikoli!«

Ko je predsednik nato opomnil: »Torej ste mislili izključno samo na to, da vam je naloženo, izvršiti atentat na šefa vlade?«, je Sbardellotto zopet odgovoril:

»To se razume!«

In ko ga je predsednik vprašal, da-li je bil re-

volver, ki ga je obenem z bombami ob tej priliki imel s seboj, nabasan, je obtoženec zopet dejal: »Gotovo!«

Zanimivo je, kako je Sbardellotto ob tej slavnosti iskal neumorno prilike, da atentat izvrši. Letal je dva dni po vseh možgih ulicah in trgih, da sreča Mussolinijev avtomobil, kateri mu je bil znan. Zasladoval ga je od trga Cinquecento na hrib Janikul in zopet nazaj do Fontana Paola in vrt San Pancracio, zopet nazaj v Janikulski park in zopet nazaj na trg Venezia. Toda namera se mu nikjer ni posrečila, ker ga je povsod ustavljala policija, ne da bi vedela za njegov namen, in se je tako nahajal vedno za kordonom, ne da bi pridrdral mimo Mussolinijev avto. Končno ga je policija na trgu Venezia aretirala, ker je bilo njegovo vedenje poslušalo za preveč sumljivo.

Smrtna obsodba.

Po govoru državnega pravdnika je sodni dvor obsodil Sbardellotto na smrt. V nasprotju s prejšnjo namero, da bi se Bovone ustrelili že 16. t. m. — in listi so v resnici, hoteli prehiteti dogodek, poročili, da je bil Bovone tega dne ustreljen — je sodni dvor sklenil, da bodo Bovone in Sbardellotto ustrelili skupaj, kar se je tudi zgodilo 17. t. m. pred solničnim vzhodom. Niti Bovone niti Sbardellotto nista vložila prošnje za milost. Vse ceste so bile strogo zastražene in razen sodišča ter eksekucijskega oddelka milice nihče ne ve, kje sta bila atentatorja ustreljena.

Tudi obsodbo Sbardellotto izrabljajo fašistični listi v to, da napadajo Francijo. To pot ne vodijo te kampanje samo manjši fašistični listi, ampak celo vodilni, kakor »Giornale d'Italia«, »Tribuna« in »Lavoro fascista«. Ta slednji list piše da bo v tla, če Francija proti antifašistom ničesar ne more, treba zločince, ki v Parizu zamisljajo atentate proti Italiji, zadeti »brez ozira na kak mednarodni formalizem ali na juridične formalitete«. S tem fašistični listi odkrito namigujejo na to, da bodo skušali spraviti s sveta svoje nasprotnike v Parizu na podoben način, kakor so leti skušali spraviti s sveta šefa italijanske vlade Mussolinija.

Spominska slavnost za Stambolijskim

Sofija, 15. junija.

Dne 14. junija 1923. leta, 5 dni po znanem državnem preobratu v Bolgariji, je morilna četa izsledila ministrskega predsednika Aleksandra Stambolijskega na njegovem posestvu pri selu Slavovica, oddaljenem 13 km od postaje Sarambej na progi Sofija-Plovdiv. Z njim vred je bil ujet njegov brat Vasil Stambolijski. Rabilji so prisilili voditelja zemljelencev Al. Stambolijskega, da si sam izkoplje grob, na kar je bil ubit pred njegovimi očmi brat Vasil in slednjič on sam, preboden z noži. Trupli obeh žrtev so morile vrgli v grob ter ju pokrili z zemljo. Toda še isto noč so grob ter ju zavlekli trupi do neke njive blizu reke Marice. Nek kmet, ki je znal za to tajno, kalere se pa ni upal iz strahu izdati, da ne bi ga doletela ista usoda, je mesto, kjer sta bila zakopana oba Stambolijska, zavaroval z žico ter pustil mesto neobdelano. Dostaviti moramo pa še, da so trupla Aleksandra Stambolijskega pri tem prevozu odrezali glavo ter jo nesli v dokaz, da so izvršili krvočno povelje, v Sofijo. Kostni obeh bratov bodo jeseni izkopane ter slavnostno prenešene na drugo mesto.

Na mestu, kjer je padel Aleksander Stambolijski, in na zemlji, ki ga je sprejela v svoje naročje, je bila zasajena hruska, raz katere se je večeraj, 14. junija, vila črna žalna zastava. Na drevesu samem pa je visela slika nepozabnega voditelja »kmečskega naroda z napisom: »Veliki Bolgar, ubit od bratomorilcev, človeških izrodov.«

Od vseh krajev države so prispele številne delegacije močne zemljeljske zveze, prispeli so zemljeljski ministri, vsi vidni člani stranke, zemljeljski poslanci, vdova Aleksandra Stambolijskega, hči in sin ter okoli 10.000 ljudi. Očeta ubitih bratov, dedo Stojanova, starega 103 leta, so prinesli iz sela Cangarlij. Narod se je gnetel okoli doma ubitega ministrskega predsednika, kjer se še poznajo sledovi morilnih krogelj in sledovi krvi pri mučenju obeh bratov.

Devet let je preteklo od dneva umora; čas še ni izbrisal krvavih sledov, tudi v sreč tisočih še ni ugasnila želja, da se postavijo pod obsodo vsi posredni in neposredni krivci tega umora, ki se še danes svobodno krečejo po Bolgariji.

Aleksander Stambolijski in z njim 8 njegovih ministrov ter okoli 30.000 privržencev je takrat padlo za idejo balkanske federacije, padli so za idejo svobode in združitve vsega jugoslovanstva, za idejo jugoslovanske države od Jadranskega do Črnega morja.

Prvi govornik, bolgarski svečenik Kovačev, je orisal delovanje Stambolijskega v tem smislu. Vergil Dimov je proslavil Stambolijskega kot početnika agrarne ideje, zveze podeželskega ljudstva, ki s težavo in trdom obdeluje svojo zemljo in je hrbenica države.

Minister Jordanov se je vprašal med drugim: »Kdo ga je ubil? Srbi, Grki, ali Rumuni? Ne! On je bil ubit od rodnih bratov, Bolgarov... Med drugim je Jordanov povedal, da je v sobi, kjer je bil trpinčen Aleksander Stambolijski, z lastno krvjo napisal dan trpinčenja in svoje ime. Govor ministra Jordanova je ganil tosično množico do solz.

Minister Gičev je dejal: »Stambolijski je mrtev. Ne, on ni umrl, niti njegovo ime, niti njegov spomin in njegovo delo! Njegov spomenik ni od kamna, niti od rude. Spomenik njegov je v naših dušah, v njegovih idejah, ki bodo ostale na veke. Aleksander Stambolijski je nesmrten.«

Govorili so še razni govorniki, vsi proslavljajoč ime in spomin svojega voditelja.

Ob pol 4 popoldne se je slavlje končalo, na kar so bili tisočeri prisostvovalci spominske žalne slavnosti pogosteni. V sreč mnogih zemljelencev pa se je gotovo vzbudilo vprašanje, zakaj se spominskega slavlja niso mogli udeležiti oni ministri Stambolijskega in privrženci njegovi, ki so iskali zavetje v sosedni Jugoslaviji in ki so se z begom izognili smrti. Zakaj se ne dovoli povratek tem emigrantom, medtem ko se intelijorji klanja gibljejo prosto po sofijskih ulicah, da celo pod zaščito državne tajne in javne policije.

Panihida se je izvršila tudi v večjem obsegu v Sofiji, kjer je bil primerno okrašen tudi dom zemljeljske zveze s sliki mladi naplki, kot v Slavovici. Ideja Aleksandra Stambolijskega ni izumrla; upamo, da bo nekaj rodila stoterad sed v interesu vseh jugoslovanskih rodov, v interesu miru na Balkanu in s tem v interesu miru v Evropi sploh.

Večna slava Aleksandra Stambolijskega, velikemu in pravemu Jugoslovancu, zvestemu sinu kmečskega naroda!

Evharistični kongres

Vatikan, 17. junija. AA. Evharistični kongres v Dubliru se bo zaključil 26. junija. Pri tej priložnosti bo imel papež govor, ki se bo prenesel po radiu. Listi z govora ne bodo mogli dobiti v obliavo.

Tretji dan razprave o nameravanem puču

Belgrad, 17. junija. I. Danes se je nadaljevalo zasliševanje častnikov, ki so obtoženi, da so pripravljali v Mariboru komunistični prevrat.

Zasliševanje Altarerja

Najprej je bil zaslišan poročnik Altarerja, ki je na dolgo in široko opisoval svoj beg s poročnikom Milojkovičem od Maribora do meje in od meje zopet nazaj. V svoji izjavi je neprestano trdil, da se je nahajal v neprestanem strahu, ker je imel poročnik Milojkovič vedno nabasan revolver v svojem žepu in mu grozil, da ga ubije, če mu ne sledi. Zagovor poročnika Altarerja obstoja torej predvsem v tem, da vso krivdo vala na rajnega Milojkoviča ter da se razbremeni s tem, da je bil prisiljen, sodelovati pri pripravah za prevrat vsled Milojkovičeve grožnje. Zanimivo je nadalje opisovanje poročnika Altarerja, kako so se sestali drugi častniki v stanovanju majorja Djokiča, kjer je prišlo do neljubega incidenta med njimi, in kako so pred tem sestankom zbirali po raznih nočnih lokalih v Mariboru. Najprej so se zbrali v kavarni »Astoria« in od tam so šli v hotel »Bristol« v družbi nekaterih »dam«, kjer so popivali do 3 jutraj, nato pa v družbi istih »dam« odšli na stanovanje majorja Djokiča.

Sodnik je stavil poročniku Altarjerju nekatera neprijetna vprašanja, n. pr. če je mislil, da je takšno življenje vredno častnika naše vojske, na kar mu Altarjer ni ničesar odgovoril.

Kaj pravijo priče - Vesele družbe - Poneverjen denar

Vojaško sodišče je pozvalo v Belgrad tudi razne priče iz Maribora, med katerimi so tudi nekateri podčastniki, ki so stražili vojašnico, nadalje portirja hotela »Meran« in šoferja, ki je vozil poročnika Altarerja in Milojkoviča iz Maribora do meje in zopet nazaj.

Portir Konrad Roškar je izjavil, da je videl oba častnika, ko sta prišla opolnoči v hotel »Meran« in zahtevala sobo. Drugega ni opazil ničesar, niti tega ni videl, da bi se še kdo drugi nahajal v družbi obeh častnikov. Sodnik ga je vprašal, če mu je znano, da je Milojkovič v nočni uri poklical po natakarku v sobo neko poročeno gospo in njeno nečakinjo. Vrtar izjavlja, da tega ni opazil, ve pa samo to, da so potem še iz sobe naročili pol litra vina.

Vrtar hotela »Meran« Svetoslav Trenk je bil tudi zaslišan. Spominja se samo, da je dal obema častnikom na razpolago sobo št. 12, in mu ni znano, da bi se kdo prišel k častnikom v sobo. Ko sta prišla, sta častnika samo zahtevala sobo, vpisala pa sta se pod imenom poročnika Milana Parmeniča in Stojadinoviča iz Niša. Poročnik Altarjer se spominja, da je tega vrtarja videl. Poročnik nadalje priznava, da je v resnici poročnik Milojkovič zahteval od natakarkja, naj mu pripelje v sobo dve ženski.

Priča Jožef Bolvri, šofer, je izjavil, da sta oba častnika poklicala ter mu rekla, naj ju pelje v smeri proti državni meji. Ustavili so se v raznih gostilnah. Tudi peš so precej hodili. Ko so se vračali v Maribor, so srečali na dravskem mostu poveljnika polka in tedaj je hotel poročnik Altarjer, kakor izjavlja, skočiti iz avtomobila in prijaviti vso zadevo poveljniku polka. Sodnik vprašuje šoferja, če ta izjava poročnika Altarjerja odgovarja resnici. Šofer odgovarja, da ni videl, ker je sedel v sprednjem delu avtomobila. Nato so bile vse priče iz hotela »Meran« zapisežene.

Zaslišan je bil nadalje še narednik Boža Petrak v neki drugi zadevi, ki je obremenjevala poročnika Atanackoviča zaradi utaje nekega denarja. Atanackovič je namreč pridržal denar, katerega so svoji pošiljali vojakom. Nadalje je bil zaslišan tudi kmet iz Podražice, pri katerem sta oba častnika prenočila. Svoji prejšnji izjavi možakar ni ničesar imel dodati, spominja se samo to, da je odprl vrata, ko sta častnika zjutraj odšla.

Pismo pokojnega Milojkoviča - Milojkovič vse odkrito priznava

Dunajski brzovaj izmišljen?

Nato je bilo prečitano dolgo pismo, katerega je rajni poročnik Milojkovič pisal v hotelu »Meran«, predno je prišla straža, da ga aretirajo. V tem pismu piše poročnik Milojkovič, da je res nameraval pobegniti na Dunaj in se tam vpisati v komunistično propagando. Glede proglasa izjavlja v svojem pismu rajni Milojkovič, da je bil napisan v pričo Atanackoviča na njegov pisalni stroj. Priznava, da je kriv in izjavlja, da mu je žal, da je spravil v to neprijetno afero poročnika Atanackoviča in Miladinoviča. Priznava v polni meri svoje zveze s komunisti in obtožuje istočasno oba poročnika Atanackoviča in Miladinoviča, katerima je bilo popolnoma jasno njegovo delovanje in njega prevratni značaj. Nadalje priznava Milojkovič v tem pismu, da je svoje tovariše potožili za nos, ko jim je izjavil, da je dobil od nekakšne »centralce« z Dunaja brzovaj, naj se prevrat preloži. Z Dunaja ni namreč dobil nobenega brzovaja. Nadalje izjavlja Milojkovič v tem pismu, da svoji ljubici o svoji puščeni organizaciji ni povedal ničesar. Na koncu pravi, da se je v vsakem pogledu razlikoval od svoje okolice in svojih častniških tovarišev, da se je vedno pečal s socialnimi problemi in čital knjige. Šele trkanje na vrata je prekinilo njegovo pismo, obenem pa tudi njegovo življenje. V tem pismu Milojkovič priznava tudi stalne zveze s Srdolom Friedmann, ki je bila tudi aretirana in ki bo nastopila pri razpravi kot priča.

Priči, ki nič ne vesta

Po prečitaniu tega pisma je bil poklican Anton Tončič, gostilničar v Pobrežju pri Mariboru, kjer sta oba častnika prenočila. Sodnik je naslovil na gostilničarja nekaj vprašanj, ki pa niso prinesla ničesar bistvenega. Anton Tončič izjavlja, da s častnikoma sploh ni govoril. Sodniki ga sprašujejo, ali mu je morda znano, če se je nahajala v družbi obeh častnikov še kaka tretja oseba, česar pa gostilničar ne ve.

Nato je nastopila priča Mirko Makue, hlapec pri Tončiču. Tudi on ni izpovedal ničesar novega.

Paunkovič noče priznati ničesar

Priče so nato odstopile in pred sodni kolegij je bil poklican poročnik Paunkovič, ki je obdolžen, da je vedel za nameravani puč in za noč, ko naj bi se izvršil, da pa kljub temu ni obvestil svojih predpostavljanih. Poročnik Paunkovič odgovarja sodniku, da ne priznava ničesar, niti svojih izjav ne, ki jih je dal pred preiskovalnim sodnikom. Sodnik mu nato stavlja celo vrsto vprašanj, na katera obtoženec odgovarja kratko in jedrnat: »Ne priznam!« On ne priznava niti tega, da bi se s svojimi tovariši razgovarjal o tem puču, niti da bi ve-

del za njegov namen ter podrobnosti. Nato so mu prečitali vse prejšnje njegove izjave pred preiskovalnim sodnikom. Poročnik Paunkovič je vsako izjavo posebej zanikal, potrdil, da jih je sicer podpisal, da pa jih ni prečital.

V svojih prejšnjih izjavah pred preiskovalnim sodnikom je bil poročnik Paunkovič priznal, da se je z rajnim Milojkovičem večkrat razgovarjal o socializmu in raznih socialnih problemih ter tudi o komunizmu. V družbi Milojkoviča je večkrat posedel v mariborskih kavarnah. V te razgovore je bil zapleten tudi poročnik Todorovič, ki mu je celo pri neki priliki povedal, kako Milojkovič na tihem pripravlja neko revolucionarno organizacijo. Tega Paunkovič ni smatral za resno in tudi ne za potrebno, da prijavi polkovnemu poveljniku.

Tajnosni sestanek

Na vprašanje sodnika, kakšni so bili razgovori med Paunkovičem in Milojkovičem, odgovarja obtoženec kakor zgornj, da so se razgovarjali o socializmu in večkrat tudi o ruskem dumpingu, katerega so obsojali. V noči od 24. na 25. aprila je bila velika družba častnikov v kavarni »Astoria«. Od tam so odšli v »Bristol« in se nato podali zgodaj ob 3 jutraj v stanovanje majorja Djokiča. Sledilo je zelo natančno in podrobno opisovanje vseh dogodkov, ki so se odigrali v stanovanju majorja Djokiča in ki bi skoraj dovedli do revolverskih strel. Poročnik Paunkovič priznava, da je bil zelo nervozen, zlasti radi nekega manjšega incidenta, ki se je zgodil ob 3 jutraj na ulici, še predno so prišli v stanovanje majorja Djokiča. Po ulici so šle štiri dame, za njimi pa štirje mladeniči. Kot častnik je smatral za svojo dolžnost, da brani dame, in v resnici je stopil pred fantiče, potegnil revolver in jim zagrozil, da vse po vrsti postreli, ako takoj ne zginejo domov v posteljo. Ko so prišli

Matuška — strašna uganka

Dunaj, 17. junija. Ž. Atentator Matuška je bil danes zelo utrujen in blede. Ko se je razprava pričela, je vstopila v dvorano žena veleatentatorja na železnice, Irena, katero je Matuška takoj opazil in se ji nasmajal, nato pa je pričel jokati. Zagovorniki so stavili nekoliko predlogov, da se zaslišijo nove priče, proti čemer pa je protestiral državni pravdnik in je sodišče vse predloge odbilo. Zjutraj je bila zaslišana soproga obtoženca.

To zasliševanje je publika napeto pričakovala. Stara je 34 let in oblečena kot redovnica. Lica so ji zelo upadla. Na vprašanje predsednika je izjavila, da je njen mož samo enkrat boľoval na pljučih, ko je bil star 19 let. Spoznala ga je kot 18 letnega mladeniča. Takoj sta se poročila, sta kupila majhno posestvo v Tur Mezaš.

Predsednik: »Ali vam je kdaj padlo v oči njegovo čudno obnašanje?«

Žena: »Ne.«

Predsednik: »Ali vam ni nikdar govoril, da na Dunaju ljudje ne hodijo radi v cerkev?«

Žena: »O tem mi je večkrat govoril in je rekel, da so v Budimpešti ljudje mnogo bolj pobožni, kakor na Dunaju. Spominjam se, bilo je na 1. maja, letnice se ne spominjam, ko se je zelo razburil, ker so neznanici na naši hiši nalepili letak, ki je pozival na izstop iz katoliške cerkve. Moj mož je imel izredno močno fantazijo. O duhu, ki se je imenoval Leo, mi je že večkrat govoril in priznal, da ga ta duh priganja že od dijaške dobe ter da ima z njim zveze. Dalje mi je pripovedoval, da je velik nasprotnik komunizma in zelo se je razburil, ko je prišlo do prevrata v Španiji, ki ga je imenoval komunistično revolucijo.«

Po zaslišanju Irene Matuške je prišlo do dramatičnih scen. Matuška je npr. vstal s svojega sedišča in pričel govoriti:

»Naj zdaj zve ves svet, kar bom rekel: Jaz te ljubim, ljubim te tako samotno in priznam, da ntihe na svetu še ni tako globoko ganil mojega srca, kakor si ga ti. To naj izve ves svet.«

Zaradi tega nepričakovanega izliva ljubezni je bila Irena Matuška tako ginjena, da ni mogla nič več govoriti in pričela je ihteti. Sluga je moral takoj prinesiti stol, ker je padala v nezavest. Dali so ji čašo vode. Matuška ji je zaklical: »Zdaj moraš vstati!«

Nadaljevalo se je zasliševanje Irene Matuške, ki pa ni izpovedala nič bistvenega. Ko je zapuščala dvorano, je pričel Matuška grenko jokati. Žena mu je ponudila roko, on pa je zagrabil takoj za obe in jih pričel poljubljati, nakar se je žena sklonila k njemu, ga poljubila in pobožala po laseh. Nato je bil odmor.

Po odmoru je bil zaslišan domači zdravnik Matuške, dr. John, ki je izpovedal, da je Ma-

Vojni ukaz

Belgrad, 17. jun. I. Za vojaškega atašea v Budimpešti je bil imenovan pehotni polkovnik Miličević Todor. Za načelnika štaba poveljnika savske divizijske oblasti je postavljen topniški polkovnik Milorad Damjanović. Za vršila dolžnosti šefa prvega oddelka poročevalskega oddelka glavnega generalštaba je postavljen pehotni podpolkovnik Stojanović Milan. Za upravnika stalne vojne bolnice 5. armadne oblasti je imenovan sanitetni polkovnik dr. Anton Hočvar. Za načelnika štaba poveljstva rečnega brodovja je imenovan kapetan korvete Anton Debeve.

Za poveljnika pehote dravske divizijske oblasti je imenovan pehotni brigadni general Hadžić Svetozar. Za vršila dolžnosti poveljnika pehote drinske divizijske oblasti je imenovan pehotni polkovnik Toskić Boško. Za poveljnika pehote jadranske divizijske oblasti je imenovan pehotni brigadni general Arangelović Gjergje. Za vršila dolžnosti poveljnika pehote posavske divizijske oblasti je imenovan pehotni polkovnik Djukanović Blaž.

Za poveljnika topništva donavske divizijske oblasti je imenovan topničarski brigadni general Popović Gjergje. dosedaj poveljnik topništva dravske divizijske oblasti. Za poveljnika topništva vardarske divizijske oblasti je imenovan brigadni general Jovanović Cedomir. Za vršila dolžnosti poveljnika topništva moravske divizijske oblasti je imenovan topničarski polkovnik Vučetić Milutin. Za vršila dolžnosti poveljnika topništva zetske divizijske oblasti je imenovan topniški polkovnik Radovanović Milan.

Za poveljnika topništva dravske divizijske oblasti je imenovan topničarski brigadni general Pečič Anton, do sedaj v topničarski inspekciji. Za poveljnika 1. konjeniške brigade je imenovan konjeniški brigadni general Milosavljević Lazar. Za poveljnika 2. konjeniške brigade je imenovan konjeniški brigadni general Belimarković Ljubomir. Za poveljnika 1. bataljona 23. pehotnega polka je imenovan pehotni podpolkovnik Vauhnik Vladimir. Za vršila dolžnosti poveljnika 3. bataljona 23. pehotnega polka je imenovan pehotni kapetan I. razreda Kopačin Josip.

nato v stanovanje majorja Djokiča, je prišlo radi preveč zaužitega alkohola do prerekanja med njim in poročnikom Milojkovičem. Majorju se je komaj posrečilo, da je razorožil Milojkoviča, ki je imel revolver že naperjen proti Paunkoviču, ter mu rekel, naj ne pove preveč. Ko je zjutraj poročnik Milojkovič odhajal iz stanovanja majorja Djokiča, mu je še zagrozil: »Ti boš že še videl, kakšne račune imam še s teboj poravnati!« Na vprašanje sodnika, zakaj se je Milojkovič tako razburil v stanovanju majorja Djokiča, je Paunkovič odgovoril, da je brez dvoma Milojkovič hotel obdržati svojo avtoriteto pred majorjem Djokičem.

Sodnik je še nadalje skušal z raznimi vprašanji pripraviti poročnika Paunkoviča do priznanja, da je bil natančno informiran o komunističnem krožku in o nameravanem prevratu ter da je hotel nekaj več povedati, kar pa poročniku Milojkoviču, ki je bil vodja tega krožka, ne bi bilo ljubo. Do prerekanja je torej prišlo, tako je izjavil sodnik, iz čisto internih razlogov tega krožka. Toda Paunkovič ni hotel ničesar priznati.

Zasliševanje Milutinoviča

Za poročnikom Paunkovičem je prišel pred sodni kolegij poročnik Momčilo Milutinović, ki je obtožen istih dejanj kakor poročnik Paunkovič. Milutinović pravi, da proglasa ni čital. Vedel je sicer, da se nahaja neke neke proglaš, toda on ga ni imel nikdar v rokah in ga nikdar ni bral. Milutinović izjavlja nadalje, da o kaki organizaciji do 16. aprila sploh ni nič vedel in šele 16. aprila popoldne mu je Atanackovič izjavil, da se bo to noč nekaj zgodilo ter da bo prišlo do »poloma«. Tega ni sporočil svojemu polkovnemu poveljniku, ker je smatral izjavo za malenkostno in neresno. Ko ga je sodnik vprašal, če ostane pri svoji prvotni izjavi, mu je obtoženec pritrdil. Milutinović ni javil poveljniku tega iz razloga, ker je mislil, da je že itak dovolj komedij s fantazijami poročnika Atanackoviča. Prepričan je bil, da se iz te zadeve ne bo ničesar rodilo, vsled česar tudi ni hotel odkrivati stvari, ki bi lahko škodovala ugledu države in vojaštva. Zasliševanje se bo nadaljevalo jutri.

tuška zelo trmast, drugače pa je vedno napravil na njega vtis dobričine in kot takega ga je tudi poznal. Na vprašanje predsednika, če se je Matuška tudi proti njemu obnašal tako čudno in če se je tudi prej držal tako naprej kakor sedaj? Zdravnik dr. John odgovarja, da se držal vedno ravno. Zdravnik je tudi izpovedal, da ima zgornji del njegovega trupla žensko karakteristiko.

Zagovornik dr. Ettinger je izjavil, da je tudi že njemu v celici izpovedal obtoženec, da se nahaja v stadiju spolne spremembe ter da se bo spremenil v žensko. Na željo zagovornikov je bila ponovno poklicana Matuška žena, ki je podala še nekatere podrobnosti. Izpovedala je, kako je njen mož v vojni hudo trpel in stradal. Govoril ji je o strašnih stvareh. Največkrat ji je govoril o teh. nični vojni. »Dovolite mi, gospod predsednik, da se razgovorjam s svojo ženo,« vpade Matuška. — »To sedaj ni mogoče,« mu odgovarja predsednik. Ko je priča zapuščila dvorano, se je Matuška zopet pričel jokati. Njegova žena je bila tako razburjena, da je zopet padla v nezavest.

Predsednik sodišča čita nato dva manuskrpta za ton-film, ki jih je Matuška napisal v preiskovalnem zaporu. Oba komada predstavljata atentate na železnice. Na koncu je vedno atentator obsojen na 48 let ječe, to je eno leto več, kakor je bilo žrtv pri atentatu. V drugem komadu je napisal sceno o pregledu na mestu nesreče, kjer zelo ljubeznivo slika policijskega šefa, kateri ponuja atentatorju celo cigarete.

Razprava se nadaljuje.

Obsodba

Dunaj, 17. junija. t. g. Porotno sodišče je večer ob 9 izrekel razsodbo proti Matuški. Radi obeh poskusov atentatov na brzovak Dunaj-Berlin pri Ansbachu je bil obsojen na 6 let poostrene ječe in na plačilo odškodnine avstrijskim železnicam. Preiskovalni zapor se mu bo v kazni vstel. Po prestani kazni pa bo izgnan iz Avstrije, t. j. izročen Madjarski, kjer ga čaka šele prava razprava. Radi atentata pri Bistorbagy in Güterborgu. Govori državnega pravdnika in zagovornikov so bili zelo kratki, ker sta zdravniška izvedenca izreкла mnenje, po katerem je bilo Matuški onemogočeno še nadalje igrati vloge blaznika. Zdravniška izvedenca sta samo potrdila, da je smatral Matuška za konstitucionalno manjvrednega človeka. Razsodba se v svojih razlogih popolnoma izogiba železnicega atentata na Madjarskem in v Nemčiji. Zagovornika sta prijavila ničnostno pritožbo, ker je sodišče odklonilo predlagani dokaz po fakultetnih izvedencih in zaslišanje nadaljnjih prič.

Za vršila dolžnosti pov. 3. bat. 45. mariborskega pešpolka je imenovan pehotni kapetan I. razreda Pavlić Miro. Za poveljnika 2. kolesarskega bataljona je imenovan pehotni podpolkovnik Vladimir Vošnjak. Za vršila dolžnosti načelnika štaba poveljstva vrbarske divizijske oblasti je imenovan topničarski podpolkovnik Franc Tomše.

V glavni generalni štab za šolski pouk je premeščen pehotni podpolkovnik Ivan Vrkljan. Za vršila dolžnosti pomočnika načelnika štaba poveljstva drinske divizijske oblasti je imenovan pehotni major za generalštabne posle Stencil Dragotin.

Razrešen je bil svojih dosedanjih dolžnosti generalštabni polkovnik Anton Lokar.

Za poveljnika primorskega orožniškega polka je imenovan orožniški polkovnik Borag Jurij. Za poveljnika dravskega orožniškega polka je imenovan orožniški polkovnik Tartaglia Kvintilijan.

Za vršila dolžnosti drugega pomočnika vojnega ministra je bil imenovan brigadni general za generalštabne posle Petrović Milorad. Za vršila dolžnosti načelnika inženjersko-tehničnega oddelka v vojnem ministristvu je imenovan inženjerski brigadni general Derok Nikolaj. Za predsednika vojne kontrole ministristva vojske in mornarice je imenovan pehotni brigadni general Vladimir Milojkovič.

Za poveljnika šumadijske oblasti je imenovan divizijski general Radovanović Stefan. Za vršila dolžnosti pomočnika brigadni general Luković Teodozij. Za poveljnika osijejske divizijske oblasti je imenovan divizijski general Tomić Miloslav. Za vršila dolžnosti poveljnika jadranske divizijske oblasti je imenovan topniški brigadni general Savić Vojislav. Za vršila dolžnosti poveljnika tinojske divizijske oblasti je imenovan topniški brigadni general Ljubičić Peter. Za vršila dolžnosti poveljnika 1. konjeniške divizijske oblasti je imenovan konjeniški brigadni general Jovanović Ivan.

Razrešen je dolžnosti poveljnika ladje »Soko« kapetan fregate Domanjko Milan.

Dunajska vremenska napoved: Menjaje oblačno, temperatura nekoliko višja.

Zasebna ženska učiteljska ostanejo

Ljubljana, 17. junija.

Iz Beograda je došlo uradno poročilo, da je gosp. minister prosvete dr. Dragotin Kojič razveljavil odlok ministrstva prosvete S. n. br. 12.742, 9. maja 1932, s katerim se ukinjajo zasebna (samostanska)

Stobi in Trebenišče

Ob prvi arheološki razstavi v Beogradu

Beograd, 16. junija.

Pet kilometrov jugozapadno od znane južnosrbske železniške postaje Gradska, ki je ena najlepših v naši državi, leži na obali Crne reke, sila zanimivo arheološko najdišče Stobi, ki pomeni svetovno zanimivost. Podobnega in sorazmerno bogatega ozemlja na izkopaninah v zadnjih desetletjih niso odkrili nikjer in zato ni čudno, če je zanimanje za Stobi posebno pri strokovnih arheologih vsega sveta v zadnjem desetletju sila veliko. Stobi so nazvani največje arheološko odkritje tega stoletja. Cele skupine inozemskih, predvsem nemških in angleških arheologov so začele obiskovati ta kraj.

Dobro desetletje je od tega, kar so Stobi sploh znani. Slučajno so Nemci prišli za časa okupacije na to, da mora biti ob obalah Crne reke zanimivo zgodovinsko najdišče. Naši arheološki strokovnjaki z ravnateljem beogradskega muzeja g. dr. Vlado Petkovičem na čelu so z minimalno državno subvencijo leto za leto delali na terenu po mesec dni. Rezultati so danes vidni vsakomur. Dočim smo bili v zadnjih letih o vseh izkopanih predmetih obveščeni le po slučajnih časnikarskih intervjujih in malo bolj po predavanjih nekaterih arheologov o tej stvari, si danes lahko vsakdo na svoje oči ogleda zanimivosti stare civilizacije in kulture. Stobi so grška naselbina iz V. stoletja pr. Kr. Mesto, se je razvilo na ustju Crne reke v Vardar je bilo sorazmerno veliko in bogato. Višek razvoja je doseglo v III. in IV. stoletju po Kr. Katastrofalno je uničil to grško naselbino veliki potres v l. 518 po Kr. Stobi so bili deležni približno iste usode ko italijanski Pompeji. Potres jih je enostavno zasul in na ta način se nam je do danes ohranil večji del hiš, amfiteater z vsemi mogočimi zanimivostmi. Vendar odkopavanja v Stobih še zdaleč niso končana.

Ta prva arheološka razstava v Beogradu nam nazorno pokaže, kaj so do danes Stobi najdragocenejšega dali. Razstavljeni so seveda predmeti, ki

ženska učiteljska in zagotovil nadaljnji obstoj zasebnim ženskim učiteljskim šolam sester milosrdnic v Zagrebu, sester božje ljubavi v Sarajevu, šolskih sester v Mariboru, mater uršulink v Ljubljani in Škofji Loki.

jih je mogoče prenesti. Da pa človek dobi celoten vpogled v najdišče, je na razstavi izloženih mnogo dobrih fotografskih posnetkov celotnega ozemlja in posameznih delov izkopanega mesta.

Prevladujejo izkopine iz kamna: stebri, odlomki kapitlov, ohranjeni in polomljeni kipi, drobci zanimivega mozaike, deli zidu s pisano ornamentiko, nagrobni spomeniki (posebej zanimiv je velik nagrobni kamen z grškim napisom, ki imenoma omenja škofa Filipa). Posebej moram omeniti dragocene freske. Največ antičnih skulptur je najdenih v Parteminovi palači. Po veliki večini so iz bron ali pa marmorja. Posebej Pojedonova glava v belem marmorju je lepo ohranjena. Razen tega so v tej palači odkriti še kipi Artemide, Baha, relief s plesom nimf okrog Pana, kipa boginje zdravja in pomladi in sila elastično torzo Afroditke. Tudi nekaj starega denarja iz Stobov je razstavljenega; med drugim štirje zlatniki z različnimi napisi.

Se dragocenejši pa je oni del razstave, ki obsega predmete, izkopane po dr. Nikoli Vuliču v Trebeništu blizu Ohrida. Znano je, da so v Trebeništu med svetovno vojno Bolgari našli večje število bogatih grobov z zlatimi predmeti in večino dragocenosti odpeljali v sofijski muzej. Na istem mestu je g. dr. Vulič našel še en grob, poln najdragocenejših predmetov. O izkopanih predmetih je že izšla obsežna monografija z več deset slikami v nemščini. Posebno privlačni predmeti iz tega po g. dr. Vuliču odkritega groba so zlati predmeti: obrazna maska in sandale in pa šlem z zlatimi vdevki. Posebej moram še omeniti dolg srebrni kelih, bakren trinožec, ki je izredno okusno izdelan in dobro ohranjen in dve bakreni amfori.

Arheološka razstava v beogradskega umetniškem paviljonu je zelo uspešna in je posebej za širšo občinstvo, ki je moglo o najdenih predmetih slišati le po dnevnem časopisju, zelo zanimiva. Obiskalo jo je že lepo število inozemskih arheologov.

Zgodba o ukradenem volu

Ljubljana, 17. jun.

V eni majhnih vasic, raztresenih po bloški planini, je snodi okoli pol 10 stolet gospod in svoj hlev, da še enkrat pred počitkom pogleda, če je živina v redu. Skoraj, da ni vznak padel — najlepšega, najbolj debelega vola ni bilo nikjer! Hlapec je povedal, da je bila vsa živina v redu, vola je hlev zaprl, tudi lepi vol je bil vmes, res je bilo čudno, kam je izginil tako naenkrat »Sivček«, kakor je volu ime. Ni bilo drugače, kakor da je nekdo vola ukradel. Toda kdo, in kje ga dobiti? Pa se je spomnil gospod, da je v mraku opazil nekega znanega fanteta potikati se okoli njegove domačije, čeprav ni imel tam nič opravka. Brž je tekel k orožnikom in jih obvestil o tatvini ter jih za božjo voljo prosil, naj mu pomagajo najti tatu, če pa že ne morejo tatu, pa vsaj vola. Vol pred vsem! Gospod je povedal, koga sumi tatvine, orožniki so takoj razumeli, saj fante res ni na dobrem glasu. Nato se je eden orožnikov podal h kmetovemu domu in pregledal sledi za tatom in za volom. Proti sosednji vasi je šla sled. Orožnik je dejal gospodarju: »Če se mi prav zdi, je falot odpeljal vola proti Ljubljani. Ni zlomek, da ga ne bi ujel! Samo potrpite, vol še ni izgubljen!« Nato pa je orožnik odšel proti sosednji vasi in tam vprašal, če so videli takega in takega fanteta, ki je gnil vola s seboj. Povsod so mu kazali naprej, kam sta šla pred njim tat in pa vol. Tako je orožnik prišel že do Lužarjev. Tam pa se je za nekaj hipov ustavil: »Le kam je mule gnil vola?« Ali proti Laščam ali proti Ljubljani? Najbrž proti Ljubljani, ker misli, da ga bo tam lažje prodal! Tako je orožnik spešil korake za tatom. Korakal je vso noč, kjer pa je srečal samotnega človeka povsod je povpraševal za tatom. Kdor je kaj o njem vedel, vsak mu je kazal pot naprej v Ljubljano. Davi je orožnik prišel v Ljubljano in pričel iskati tatu. Ali Ljubljana je veliko mesto

in tat se skriva med ljudi, kakor žitno zrno v polni vreči. Skoraj je že obupal, ko ni nikjer, ne na klavnici, ne pri živinskih prekupevalcih izvedel ničesar o tatu in ne o volu. Obupan jo je mahal skozi trg, ko je naenkrat opazil pri neki stojnici — iskanega tatu. Govoril je ravno z nekim mesarjem: »Gospod, finega vola imam na prodaj. Takega že dolgo niste imeli. 600 kg tehtal! Pa poceni ga dam! Samo 150 Din mi boste dali zanj. Ga greste pogledat? Potem bova pa kar brž udarila v roko!« Mesar je bil modro odgovoril: »Fant, kaj si sam tega vola vzredil, da ga daješ pod ceno? A? Kaj si ga očetu izmaknil, ker ti manjka za nedeljo za pijačo? A? Nak, iz te kupčije ne bo nič!«

»Meni se tudi tako zdi!« je spregovoril zadaj za obema nekdo — bil je orožnik z Blok, ki je položil svojo roko na fantovo ramo. »Mule, kje imaš vola?« Fant je prebledel in zajecjal: »Gospod, saj ga nisem ukradel, kupil sem ga sam od nekoga!«

»Tako, tako, daj roke sem!« In orožnik je fanta ukenil. »Sedaj pa kar brž povej, kje imaš vola, če ne...« Fant je povedal za hlev, kjer je spravil vola. Orožnik je šel s fantom tja, se prepričal, da je vol na varnem, nato pa ukenjenega fanteta odvedel po lepi Miklošičevi cesti — fant ni obždoval palač, temveč je gledal bolj v asfaltna tla — proti jelnici, kjer je tudi napisal ovadbo o 18-letnem tatu in volu »Sivčuku«.

Po vola pa je že prišel čez dan gospod sam in ga odgnal nazaj na Bloke — 10 ur daleč. Vendar rad je prišel v Ljubljano in rad je hodil tako daleč, samo da ima »Sivčka zopet v hlevu«.

KAVA dnevno sveža pri **LEGA. MIKLOŠIČEVA C. 18** špecerije, delikatesa, za jutrov.

Gostovanje članov marib. gledališča v operi

Drevi gostujeta v opereti »Viktorija in njen huzar« gđ. Pavla Udovičeva, primadona mariborske operete, in g. Vladimir Skrbinšek, član tamkajšnje drame.

Pavla Udovičeva
v vlogi Nadže Nadžakovske v »Orlovu«.

Gospodična Udovičeva se je tekom poslednjih petih let razvila v izvrstno operetno divo, ki je danes ljubljenska mariborske publike. Igravska gibčnost izredno lep glas in živahen južni temperament njene simpatične osebnosti, so bili stvarni temelji njenega uspešnega razvoja. Njeni uspehi se množijo in prav partija Viktorije je ena njenih najuspešnejših.

Vladimir Skrbinšek.

Gospod Vladimir Skrbinšek, bivši član varaždinskega in splitskega gledališča, a sedaj mariborskega, se je v Ljubljani predstavil že z nekoliko uspešnimi gostovanji v drami in operi. Obdarjenega s simpatičnim baritonom, ga mariborska opereta mnogo uporablja, tako da je poleg drame pri ljubljanih član operete. Njegov John Cunlight je prisrčna, enostavna stvaritev, ki osvaja.

— Proti zaprtju in hemeroidom, motenju v želodcu in črevih, oteklini jeter in vranice, bolečinam v hrbtu in križu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan zavžita. Zdravniške preizkušnje pri obolenjih spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo razkrajajoče in vselej milo odvajalno. Franz-Josef grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Elektrifikacija v Radvanju

Radvanje, 16. junija.

Pred štirimi leti in pol smo dobili v naši občini elektriko. Vsi smo bili veseli tega dogodka in smo se z radostjo poslužili te moderne dobronje. Nihče pa se ni nadejal, da bo naše veselje kmalu minilo. Omrežje je izgovorilo električno podjetje brez vsake pogodbe, ker se posamezni interesenti niso smatrali za to kompetentne, občina pa se za stvar sploh ni brigala. Za omrežje plačujemo že štiri leta in pol 100 odstotkov od uporabljenega toka, to je 6 Din oz. 6.75 dinarjev za kilovatt. Po ponovni prošnji in urgenci smo dobili od »Električnega podjetja« neko obvestilo, iz katerega je razvidno, koliko je omrežje stalo, koliko smo plačali in koliko smo še dolžni. Specifičnega računa pa električno podjetje ni izdalo. Na podlagi tega obvestila se je vršil dne 12. t. m. v gostilni g. Podgoršaka v Novi vasi sestanek interesentov, katerega se je udeležilo tudi par občinskih odbornikov. Zborovalci so grajali postopaje električnega podjetja in pasivno zdržanje našega občinskega odbora. Zborovalci so izrazili željo, da bi se ta zadeva že enkrat uredila in da bi se cena električnega toka znižala v skladu z ostalimi življenjskimi potrebščinami, kakor tudi s plačili uradnikov in delavcev. Povdarilo se je tudi, da bomo posegli po starih petrolejkah, če bo naša prošnja naletela na gluha ušesa.

Razočarane nabiralke jagod

Ljubljana, 17. junija.

Lepe rdeče jagode so danes vabile kupce na trg. Bile so tako slastne in tako vabljive, da bi ob njih človek mislil le na lepe, radostne reči in na sladkost življenja. Le kdo bi mislil, le komu bi v sanjah prišlo na misel, da so te jagode povzročile tudi nenavadno izkoriščanje?

Pride g. tržni ravnatelj. Pogleda jagode, pokusi eno in pravi prodajalkam: »Po čem jih dajete?« »Po šest dinarjev liter,« odgovore prodajalke. »Preddrage so, ne bom pustil tako drago prodajati jih. Na pet dinarjev jih morate znižati!« »Oh, gospod, ne moremo. Potem ne bomo same nič zaslužile. Pomislite, da moramo lastniku gozda dati 500 Din, ker smo na njegovem svetu nabrale te jagode.«

»Kaj, jagode ste plačali? Saj so jagode bile le božje in od nikogar drugega, najmanj pa gospodarjeve.«

Prodajalke so povedale svojo žalostno zgodbo. Same revne ženske so, hčere in žene revnih kajzarjev in gostačev v neki vasi na Dolenjskem. Pri njihovi vasi je bil pred dvema letoma še velik in krasen gozd, ki ga je lastnik dal posekati in les prodati. Lepe denarce je skupil zanj. Na posejnj pa so zrastle na prisojni strani jagode, na osojni pa gobe. Revne vauke družine so jih hotele nabrati in prodati v Ljubljano, da bodo imele vsaj za moko in za sol. Pa je prišel lastnik posejnj in zagodrnjal: »Kaj, jaz ne bom imel nič od jagod in gob, ki jih boste nabrale na mojem svetu? Petsto dinarjev mi morate dati drevi, ko se vrnete s skupičkom iz Ljubljane. Vsaka nekaj, toda petsto dinarjev moram imeti.« Nič ni pomagalo stokanje ubogih žensk, ki so gospodarju dokazovale, da so same reve, da je cena jagod nizka, on, gospodar, pa je najbogatejši v vasi, ki se gotovo ne bo polakomnil denarja revev. Ali gospodar je vztrajal: »Jagode so moje, če mi ne obljubite petsto dinarjev, pa vas ne pustim nabirati jih.«

Ko je g. tržni ravnatelj to slišal, je dovolil ženskam, da so prodajale jagode po 6 Din. Ali kupčije so bile na trgu slabe in le malo so prodajalke prodale. Vse so bile v skrbeh: »Kje bomo našle, kje dobile denar za vožnjo sem in tja, kje denar za moko in sol, da družine ne bodo lačne in kje denar, da bomo dale lastniku posejnj tistih 500 Din?«

Popoldne so se odločile za zadnji korak. Na cesti so pričele ponujati jagode po — 3 Din liter. Res so kmalu prodale vse, saj so jagode dale pod ceno. Toda po poti proti dolenjskemu kolodvoru so se vse solzile: »Le koliko jim je vrglo mučno in težavno nabiranje po posejnj, ko pa morajo toliko dati bogatašu in toliko za vlak?«

Dva vloma v eni noči

Novo mesto, 16. junija.

V noči od srede na četrtek je predrzen tat poizkušal vlomiti v ravnateljevo pisarno novomeške drž. realne gimnazije. Prišel je že v konferenčno sobo ter hotel od tu priti v ravnateljevo pisarno, kar se mu pa ni posrečilo, ker so bila vrata zelo dobro zaprta poleg ključavnice še z zapahom. Iz jeze je vse naokrog razmetal in se splazil iz poslopja. Svojo srečo je šel poskušati še v restavracijo Rezke Godina na Ločenski cesti, v katero je prišel skozi verando. Vsa vrata si je odprl z vitrihom. Postregel si je o gostilniški sobi z litrom vina, naker je pobral iz predalov 7 škatelj »Zetac«, 1 škatljo »Sava« in eno škatljo »Vardar« cigarete, dalje 3 klobase, nekaj šunk in nekaj žganja. Gotovine pa je dobil le 26 Din.

Sedemo k obedu. Nuncij ima prvo mesto. Na desni mu je Bauer, na levi Jeglič. Nuncij in Jeglič sta brž v živahnem razgovoru. Od konca mize ujamem besedo: »Kako vam je v Gornjem gradu?« Lepo po slovensko ga je vprašal, kajti nuncij tudi slovensko zna. Jeglič živahno pripoveduje in razlaga. »Zakaj ne pišete spominov?« Čas imate se šali nuncij. »Kaj vam pride na um?« odgovarja Jeglič. Ne, ne, samo tega ne! Do tega ga ni mogoče pripraviti. Sam dobro vem. Tehtne razloge ima za to.

Cas hiti. Treba bo zopet v katedralo, k otvoritvi kongresa. Vse gre točno po načrtu. Organizacija je brezhibna. Ne samo mi Slovenci, tudi Hrvatje znajo organizirati in se reda držati. V Bosni sem videl to.

Zbrala se je v katedrali zopet vsa pestra družba. Škofje in prelati so prišli v procesiji, vsi oblečeni v svečana oblačila. Cerkev je nabito polna. Pristopi nadškof Šarič in intonira »Veni Creator!« Ko odpoje molitve, stopi v slovesnem ornatu na levo. Kakor srebro zazveni njegov čisti, visoki glas. »Hvaljen Isus! U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.« Nato z lepimi, izbranimi besedami odvarja kongres. »Venite, adoremus!« To da je namen kongresa. »Pridite, molimo!« Razvija misli zadnje papeževske okrožnice o Srcu Jezusovem. Pozivlja k molitvi in pokori. Tako bo kongres rodil dober uspeh. »Mi pravdu njegovo hočemo, vjerno hočemo, ufanje hočemo, istino i sve, što je božje!« Silno uživam, ko poslušam. Krasen je hrvatski jezik! Še krasnejši, ko ga govori Šarič! Najkrasnejši, ko ga govore Sarajlijci! Saj je znano, da najlepše hrvatske govore v okolici Sarajeva, da je tu jezik najčistejši in najbogatejši. Šarič končava: »... pa če nas Isus zagrliti in blagosloviti. O, neka to bude, bračo! Hvaljen Isus!« Orgle zabučijo in vsa cerkev zaori z močnim, silnim glasom, ki kipi in raste in se preliva pod strop in ven na širni trg pred katedralo: »Do nebesa nek se ori — naših grudi gromki glas... In zopet in zopet ponavlja ljudstvo: »Dušom tjeom vjek sam Tvoj, za krst časnij bijući boje O, Bosanci poznajo ljudsko petje, vse drugače ko mi« (Dalje.)

Joža Jagodic:

Popotni spomini iz Bosne

2. junija ob eni popoldne je zavozil naš vlak v sarajevsko postajo. Na kolodvoru in pred njim se je vse trlo ljudi. Prišli so, da slovesno sprejmejo papeževnega nuncija in škofe. Bili so navzoči vse predstavniki civilne in vojaške oblasti z banom in generalom na čelu. Ze od daleč se je videla iz množice visoka, sloka postava nadškofa dr. Šariča. Ljubezniv in prijazen je sedanji vladika sarajevski. Njegov smehljajoči se obraz te osvoji na mah. Kako lepo mu teče beseda! Pesnik je, krasno govori. (Zato so tudi rekli naši ljudje v Ameriki, ki so pričakovali Jegliča in Šariča na evharističnem kongresu v Čikago, da bi Jegliča radi videli, a Šariča radi slišali.) Z visokim, prikupljivim glasom pozdravlja nuncija, ki je stopil iz vagona. S pesniškim zanosom mu kliče dobrodošlico kot angelu miru in predstavniku svetega Očeta. Godba igra, ljudstvo vzklika, živahno prerivanje je sem in tja. Deklica ponudi sol in kruh, deček v pestri narodni noši s fesom na glavi deklamira prisrčno prigodnico. Oči mnogih se ozirajo v sivolasnega Jegliča, ki strumno stopa za nuncijem. Nekdo me pocuka za površnik in vpraša, če je to Jeglič. Ko mu pritrdim, se hitro obrne k drugim in jim pove. Mnogi stopajo na prste in se vzpenjajo nad druge, da ga morejo videti. Gane me in ponosen stopim za njim skozi peron na prostor pred kolodvorom.

V dolgi vrsti avtomobilov se odpeljemo pred katedralo. V mestu je živahno, povsod po ulicah špalir ljudi. Prihaja Dobročič se ozira skozi okno avtomobila. Vidi, da ni nikjer zastav. Čudi se. A razume. Pred katedralo je vse nabito ljudstva. Skozi ozko gaz spejo cerkveni knezi pred portal. V pestrih oblačilih čaka duhovščina pred katedralo. Zbran je kapitelj in škofje, ki so prišli večeraj dopoldne. Tudi Bauer je med njimi. Mostarški škof z dolzimi brki čaka s križem v roki, da

ga ponudi nunciju v poljub, nadškof Šarič stopi na stopnico in kliče vnovič dobrodošlico. Prijetno plove njegov glas nad množico. Prišel sem kot zadnji v družbi mestnega kateheta, znanega Kamberja. Presenetilo me je. Ko se riveja skozi množico, naenkrat zadoni iz mladih grl: »Živio dr. Kamber!« Greva naprej, pa zopet: »Živio dr. Kamber!« Silno mora biti priljubljen, si mislim. Stojim pred gručo mladih fantov. Morajo biti člani kakšne fantovske organizacije. Morda so križarji. Ne čujejo dobro nadškofovih besed. Kramljajo med seboj in opazujejo. »Vidiš, kako Jeglič plaka!« pravi eden od njih. Postanem pozoren in se ozrem proti cerkvi. Jeglič stoji poleg nuncija in si briše oči. Z modrim robcem, kakor običajno, da je še bolj očito. Še meni zalesketa solza v očeh. Pač je Jegliču stopilo pred oči vse, vse... Pred 30 leti je bil zadnjič v Sarajevu in še takrat bolj mimogrede. Danes je prišel, da obudi spomine, preden vzame slovo. Misli na pretekle dni... Dne 5. maja 1898 je bila sarajevska stolnica napolnjena vernikov. Nadškof Stadler in škof Jeglič ter z njima vsa mestna duhovščina je klečala pred oltarjem Matere božje, kjer je shranjeno Najsvetejše. Po kratki, tihi molitvi stopi novoimenovani ljubljanski škof Jeglič pred oltar in podela nadpastirski blagoslov ljudstvu, ki ga je tako ljubil, duhovščini, ki jo je po bratsko iz srca rad imel, nadškofu Stadlerju, ki ga je imenoval svojega učitelja in očeta. Nato je bil prizor, kakor takrat v Miletu, ko se je apostol Pavel poslavljaj od krščanske občine. Nadškof Stadler objame svojega draga pomočnika na bosanski njeni Gospodovi. Objame ga in glasno zahtji. In s svojim nadpastirjem zaplaka vsa cerkev...

Nuncij je poljubil križ, stopamo v katedralo. Krasna je, vsa je v luči. Orgle buče, množica sumi. Ozrem se na levo k Marijinemu oltarju. Rad bi se pomudil ob njem, a množica me zajame in potegne za seboj. »Ecce sacerdos magnus!« zadoni s kora. Mogočno, slovesno poje zbor. Ta pesem me je na birmovanjih ko sem spremljal Jegliča, vedno najbolj genila. »Glejte velikega duhovnika!« Z

oči iščem, kam je sedel Jeglič. Pokleknil je v klop in si zakril obraz.

Po liturgičnem sprejemu v katedrali smo se odpeljali na avtomobilih v nadškofjski dvorec. Tu nas je vse po vrsti in vsakega posebej sprejel nadškof Šarič. Kako ljubezno mi je objel in pozdravil. Kakor najboljšega znanca. Res, da sva si bila znana iz Ljubljane, a take ljubeznosti se nisem nadejal. Nadškof stanuje na Krekovi ulici v palači, ki je prav za prav last kanonikov. On je samo najemnik. Kaptol so namreč sezidali ob ustanovitvi nadškofije kanoniki. Spremljal sem nadškofa Jegliča in škofa Rožmana v določeno jim stanovanje. V veži sem opazil ploščo, vzdano na levi v steno. Na njej je zapisano, da so kanoniki Jeglič, Jagatič, Koščak in Hadrovci sezidali to hišo. Lepa zgradba je in ima dva vhoda: enega za nadškofa, drugega za kanonike. Kanoniki imajo vsak svoje stanovanje pod isto streho, a skupno mizo. Jegliču in Rožmanu so določili stanovanje pri kanoniku Nediču. Menda namenoma. Jeglič je namreč kot sarajevski kanonik v tem stanovanju prebival celih 16 let. Gotovo mu je bila ta okoliščina ljuba, saj se je v znanih sobah mogel počutiti kakor doma. V teh sobah se je v teh dneh naša četvorica često sešla. In dobri kanonik Marko nam je vedno postregel po bosansko — s svojo izvrstno rakijo.

Pričeli so se shajati gostje za prvi skupni obed pri nadškofu. Polagoma so se zbrali domala vsi jugoslovanski škofje, ki so prišli na kongres. Gledal sem od daleč in opazoval. Kako prijazno sta se pozdravila Jeglič in škof Garič. Bil je menda svoj čas Jegličev kaplan v Sarajevu. Drugi brkati škof, Mišić, pa je bil za časa Jegliča v Sarajevu mestni katehet. Seveda je bilo tudi z njim svideenje nad vse prisrčno. Kaj je lepšega, kakor če se stari znanci po dolgih letih snidejo na tleh, na katera jih veže tisoč enakih lepih spominov. Oba hkrati izpraznjujeta nadškofa, kako se počuti, kako mu je v penziji. Jeglič je razigrane volje. »Večjo škofijo iščem!« jima odvrne. »Garelska je premajhna, premajhna!« Vsa okolica se veselo zasmije...

Ljubljana

Kaj bo danes?

Opera: »Viktorija in njen huzar.« Izven Zl. žane cene.

Prosvetno društvo Trnovo. Predvečer 25 letnice: Ob 8 zvečer koncert godbe »Sloga«, ob pol 9 F. S. Finžgarjeva ljudska igra »Naša kri« na prostem.

Nočno službo imajo lekarne: Mr. Leustek, Rešljiva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41.

Ne potrebujem reklame, delo govoril
PRALNICA, LIKALNICA IN ČISTILNICA OBLEK
Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

Na Rožniku priredi jutri v nedeljo ob pol 8 zjutraj Prvo delavsko konsumno društvo običajno letno sv. maso na čast svojemu zaščitniku sv. Antonu Padovanskemu. Člani so vlnudno vabljeni.

Lichtenturnov zavod. Vpisovanje v osnovno šolo novink in drugih učenc bo 20. in 21. t. m. ob 8 do 12. Pregled učenc novink pa bo 24. t. m. ob 8. Vpisovali bomo rojstni letnik 1925.

Vpisovanje v 1. razred uršulinske vadiice in v 1. razred vnanje uršulinske osnovne šole bo 20. in 21. junija ob 8—12. V višje razrede vadiice in višje razrede vnanje uršulinske osnovne šole se bo vpisovalo 29. in 30. junija ob 8—12. — Da ne bo povpraševanja: Vpisovanje za meščansko šolo bo po zakonu 1. in 2. septembra, ne sedaj.

Vpisovanje učencev na II. deški osnovni šoli v Ljubljani »Grabenc« in na I. deški osnovni šoli v Ljubljani »Sv. Jakob« se vrši za prvi razred: 20. in 21. junija t. l. v času od 8—12 dopoldne. Zdravniški pregled teh učencev se vrši 22. junija t. l. ob 8 na »Grabenc« in ob 9 pri »Sv. Jakobu«. K pregledu mora vsak učenec. Za vse ostale razrede pa se vrši vpisovanje na »Grabenc« in pri »Sv. Jakobu« 30. junija in 1. julija t. l. od 8—12 dopoldne. Tem učencem k zdravniškemu pregledu ni treba iti. Novinci naj prinesejo s seboj: Krstni list (izpisek) in potrdilo o cepljenju koz; vsi ostali učenci samo izkaz o šol. napredku. Upravitelj-ica.

Prva deška meščanska šola na Prulah ima v nedeljo 19. t. m. razstavo pismenih in risarskih izdelkov. Ravateljstvo vabi starše in prijatelje šole, naj si jo ogledajo. Otvorjena bo od 8 do 13.

Na državni manjšinski osnovni šoli z nemškim učnim jezikom ter poukom v slovenščini in srbohrvaščini bo vpisovanje dečkov in deklic za prvi razred v ponedeljek in torek 20. in 21. t. m., vsakokrat od 11 do 12. Coljova cesta 5, I. nadstropje desno.

Počitniška kolonija Rdečega križa. Poleg mestne občine bo letos, kljub slabim časom, poslalo revne otroke na počitnice tudi nekaj dobrodelnih društev. Kakor dosedaj že dve leti, pošlje tudi letos krajevni odbor Rdečega križa prve dni meseca julija skupino 30 otrok na počitnice v Polhov gradec. Letos so na vrsti pri Rdečem križu deklice in sicer v starosti 9 do 12 let. Včeraj se je vršil po šolah zdravniški pregled otrok, katere deklice so z ozirom na njihovo zdravstveno stanje najbolj potrebne počitnice. Deklice bodo namreč odbrala šolska vodstva. V Polhovem gradu ostanejo otroci štiri tedne. Take počitnice ne bodo nudile otrokom samo spremembe in razvedrila, temveč tudi izkušnja, da so počitniške kolonije še vsem otrokom znato zboljšale zdravje in so vsi otroci zaradi boljše in zadostne prehrane v kolonijah tudi abridobili na teži.

Letos tramvaj ne bo podaljšan. Da letos Splošna maloželezniška družba najbrže ne bo mogla izvesti svojega lani sklenjenega programa za povečanje stare proge, je »Slovenec« javnost že obvestil. Ti izgledi so se žal uresničili. Splošna maloželezniška družba ima že vse načrte izdelane, ima odobreno gradnjo in koncesijo za obnovitev stare proge, za zgraditev krožne proge po Jegličevi in Masarykovi cesti in za podaljšanje prog na Dolenjski cesti do Galjevice in podaljšanje proge v Moste, edina, toda najvažnejša ovira pa se ne da premagati. To je namreč pomanjkanje gotovine — ne kredita. Splošna maloželezniška družba bi v normalnih razmerah gotovo dobila posojilo, tako pa je zaman trkala pri ljubljanskih denarnih zavodih za posojilo. Povsod je dobila odgovor: »Prav radi, toda ne moremo!« Tudi sredstva Pokojninskega zavoda, na katerega je Splošna maloželezniška družba še največ računala, so v tej denarni krizi preokupirana. Tako letos s povečanjem in izboljšanjem tramvaja v mestu samem ne bo nič in bo treba pač čakati na boljše čase!

Mestna zastavljalnica bo imela redni dražbi novembra lanskega leta zastavljenih predmetov, in sicer za dragocenosti (zlatino, srebrnino i. dr.) 6. julija, za efekte (perilo, obleke, stroji i. dr.) pa 12. julija od 15 dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

Zeganje na Glinah bo jutri. Vabljeni so vsi Ljubljančani na »bobe«, ki bo izredno velik.

Pustolovščine vlečje. Poletje je in mladih ljudi se je zopet prijel hrepenenje po pustolovčinah. Mnogo se pobeži mladine od doma, Gospa

Longika s Prul 6 je prijavila, da je neznanu kam pobegnil njen 16 letni sin Anton Longika, puškarski vajenec. Gospa misli, da je fant pobegnil proti Sušaku, na morje.

Kaj je letos s sadjem? Črešnje je sedaj v Ljubljani dovolj. So povečini same bosanske, po 4 do 5 Din kg. Pač pa je letos zelo malo marelice na trgu, čemur je pač vzrok dolga zima in deževna pomlad. Marelice so po 20 do 22 Din kg. Prihodnji teden se obetajo na ljubljanskem trgu domače črešnje in sicer s Stajerskega. Izredno dobro pa kaže letos letina češpelj in Bosanci že napovedujejo, da jih bodo pripeljali na trg ogromne množine in sicer prav poceni. Bomo videli, če bo tako.

Drobiž pekovski vajenec. Mlad pekovski vajenec, ki je dobival tako malo napitnine pri strankah, katerim je donajal sveže žemlje in kruh, si je dolgo želel priti do kakšnega drobiža, da bi imel tudi on kaj denarja. Izkušnja in prilika sta bili preveliki in dečko je pričel kasirati denar ne samo za svojega mojstra, temveč nekoliko tudi zase. Tako je v desetih mesecih porabil od gospodarjevega denarja okoli 1000 Din zase. Včeraj pa mojster še enkrat natančno pregledal račune in prišel tako na sled, kje je dobival njegov vajenec drobiž zase. Prijel je fanta za ušesa in ga odvedel nato na policijo, kjer je fant v solzah priznal svoje početje. Dejal je, da ni mogel izhajati, ne da bi imel vsaj nekoliko drobiža v žepu. Za ta drobiž se bo dečko sedaj pokoril na način, kakor ga pač določa novi zakonik za grehe mladoletnih.

Hazardisti. Številni Bosanci, ki so prišli v naše mesto, so zelo razširili med delavstvom razne hazardne igre, kakor »ajnce«, »ferbek« in podobne. Bosanci, seveda ne vsi, so tem igram strastno vdati in marsikatera tiha tragedija se dogaja zaradi hazardiranja, ko ubog delavec izgubi ob sobotah vso svojo mezd. Med Bosanci so nekateri, ki prav pokleno žive le od hazardiranja. Včeraj je ljubljanska policija aretirala štiri take bosanske hazardiste. Ovdal jih je neki njihov tovariš, ki je precej izgubil v igri, povrh tega pa so mu iz žepa še nekaj denarja ukradli. Hazardisti bodo imeli opraviiti s sodiščem.

Termometer na trgu. Novost na ljubljanskem trgu je velik in lep termometer, ki so ga včeraj pritrčili na kandelabru sredi trga. Termometer ima na trgu svoj važen smisel, ker morajo prodajalke in tržni nadzorniki pač vedeti, kakšna je vročina ali mraz, da vedo pravilno postopati z živili. Kadar kaže termometer prav visoko, morajo prodajalke solate pač bolj v senco. Tudi mesarji se morajo bolj ozirati na temperaturo. Vsem bo novi termometer prav prišel. Včeraj ob 11 je termometer kazal 25°C.

Avtomobilska nesreča na Dunajski cesti. V četrtek popoldne je na Dunajski cesti neznan avto povozil 41 letnega Matevža Dremelja, slugo pri tvrdki Vekoslav Kramarič in stanujočega na Karloviški cesti 30. Dremelj se nič ne spomnja, kako se je nesreča pripetila, ker so ga v bolnišnico pripeljali nezvestnega. Pri nesreči si je poškodoval nogo, poškodbe ima tudi na glavi in vsem telesu.

Dva ponesrečena z dežele. Včeraj je ljubljanska bolnišnica sprejela z dežele dva ponesrečena. V četrtek zvečer je na Koroški Beli padel po stopnicah 17 letni elektromonter Joško Repine. Pri padcu si je zlomil obe nogi. — 4 letna Francka Zeleznikova, hčerka posestnika z Vrhnike, se je na domačem dvorišču igrala, med igro pa tako nesrečno padla, da si je prebila čeljust.

Slasčičarna Pelicov, Wolfova ulica, danes — sladoled iz svežih marelic, jagod, vanilij, citron in mandeljov.

Strajce, kravate, naramnice, palice, žepne robce in nogavice, kupite najceneje pri Sterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Celje

Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrl v petek 17. t. m. v starosti 50 let Karo Franc, posestnik iz Motnika. Naj mu da Bog večni mir in pokoj!

Nočno lekarniško službo ima v prihodnjem tednu od sobote 18. t. m. naprej do vseh petka 24. t. m. lekarna Pri Mariji pomagaj na Glavnem trgu.

Od Borze dela. Vodstvo Borze dela ima sedaj v evidenci 825 brezposelnih moških in 155 ženskih delovnih moči, ki so se prijavile za delo. Na razpolago je pri Borzi delo za moške: za 1 mesarja, 1 krojača, 1 frizerja, 1 majarja, za 1 slikarja-plekarja, 2 hlape, 2 čevljarja in za 3 delavce. — Za ženske je na razpolago delo: za 2 kmetjski dekli, 3 služkinje, 3 kuharice, 1 natakarico, 1 sobarico, 1 varuško in za 1 bolniško strežnico.

Pri podružnici »Slovenec« iščemo več kolporterjev za celjsko okolico. Reflektantje naj se zglastijo v pisarni podružnice v Cankarjevi ulici od 2 do 4 popoldne.

Pevski zbor KPD. V ponedeljek je vaja za ženski zbor, v torek za moški zbor. Novi pevci, ki želijo pristopiti, se vabijo, da takoj sedaj pristopijo in se vaj pridno udeležijo, ker se novi pevci v jeseni ne bodo sprejemali. — Prevodja.

najnovejših: pirotehnika, poklicne posvetovalnice i. dr.) problem izbire stanu, ki je prvobitne važnosti za vsakega mladega človeka. V ta namen so prikazani glavni stanovi (samostojni, uradniški in zasebni nameštenci) z njihovimi dobrimi in slabimi stranmi (deloma okvir, zakonodaja, splošno stanje itd.). Dalje je podan tu — prvič pri nas — celoten pregled našega akademskega naraščanja doma in na tujem po fakultetah, odn. strokah. Obširno poglavje je posvečeno tudi čedalje bolj perečemu vprašanju študija in zaposlitve ženske mladine. Sledi pregled domačih in tujih visokih šol, ki so za nas kolikolič važne, povrhu pa še prikaz drugih šol pri nas (zlasti strokovnih).

V posebnem delu sledi opisi posebnih akademskih poklicev po tehle vidikih: značaj dotičnega stanu, njega prednosti in težave, posebne lastnosti, ki so potrebne zanj, potek študija in vrste izpitov, migljaji glede specializacije in vrste dela, gmojne prilike, izgledi za namestitelj (tudi za ženske), stanovska društva in njih glasila i. sl.

Sodelovali so v prispevki o posameznih poklicih mnogi vseučili. Vrh tega so članki plod vsestranskih poizvedovanj oziroma anket pri raznih predstavnikih teh stanov pa dolgega študija zadevne literature. Ozirajo se ne le na Slovenijo, ampak na razmere v vsej Jugoslaviji. Delo iz skupnosti za skupnost, za boljši prosep posameznika in celote. Tako odpira množino čisto novih pogledov v ta raznoliki in mladini — pa tudi večini starejših — malo znani svet akademskih poklicev.

S to knjigo je podana naši mladini osnovna možnost za res premišljeno izbiro poklica. Poslej si bo težje misliti dijak, ki je ne bi vzel v roke, preden zapusti srednjo šolo in se za trdno odloči za določeno pot skozi življenje.

A tudi starši in vzgojitelji dobe s tem preprostem pripomoček, da bodo mogli bolj smoteno svetovati mladini pri tej važni odločitvi.

»Akademski poklici« pa niso le priročnik za

Zadnja poročila:

Herriot poklican v Pariz

Opozicija proti njegovemu popuščanju - Male države zahtevajo nadomestilo za reparacije

Lausanne, 17. junija. tg. Reparacijska konferenca se je danes popoldne odgodila do torka. V ponedeljek se bodo delegati posvetovali o nadaljevanju konferenčnega dela. Herriot, ki se je danes popoldne odpeljal v Pariz, se hoče v ponedeljek vrniti v Lausanne. Pripeljalo se je namreč več francoskih parlamentarcev v Lausanne, ki so deloma očitali Herriotu, da je v Lausanni preveč popušča. Med njimi je razširjeno mnenje, da danes dopoldne predložena resolucija upniških držav pomeni mnogo več, kakor govori njena vsebina. Tako domnevajo, da je Herriot že popolnoma opustil reparacijsko politiko v korist evropske fronte proti Ameriki. Nasprotno pa naglašajo angleški in nemški krogi, da gre pri tem le za čisto juridično odredbo, ki ima svrhu, oprostiti delegate na lausannski konferenci pritiska, ki ga povzroča bli-

žajoči se rok zapadlosti. Sir John Simon in Grandi se nameravata zvečer odpeljati v Zenevo, da bi razpravljala tam z ameriški delegati o razorožitvenem vprašanju. Smatra se za zelo verjetno, da bosta pri tem govorila tudi z ameriškim finančnim politikom Normanom Dawesom o reparacijah. Na popoldanski seji so govorili delegati Japonske, Belgije, Avstralije, Portugalske, Jugoslavije, Romunije in Grčije, ki so vsi edini v tem, da svetovna kriza, če ni že posledica samo političnih dolgov, vsekakor zahteva skupnih žrtv od njihovih držav ter finančno in politično novo ureditev. Obenem pa zahtevajo, da se s to novo ureditvijo ali s črtanjem reparacij in dolgov veže tudi gospodarska in finančna obnova po skupno dobro pripravljenem načrtu, ki bi napravil žrtve za njihove države znosne ali jih izenačil.

V Nemčiji teče kri

Berlin, 17. junija. tg. Kot posledica ukinjenja prepovedi nošenja uniforme so se pojavili danes v Nemčiji v raznih krajih nemiri. V Porurju so komunisti radi nastopa narodnih socialistov v uniformah priredili protidemonstracijo, v kateri so bili 4 narodni socialisti ranjeni, 1 član njihovih napadalnih oddelkov pa ubit. Veliki izgredi so bili tudi v Hannoveru, kjer so narodni socialisti napadli dom komunističnih strokovnih organizacij in razbili pohištvo. Posebno hudi spopadi so bili v Hamburgu in Altoni, kjer je prišlo do divjega streljanja.

Dežele se ne pokore

München, 17. junija. tg. Bavarska je danes sledila zgledu Badenske in izdala kljub zasilni naredbi državnega predsednika za Bavarsko prepoved nošnje uniforme do konca meseca septembra.

Rusija in Estonska

Riga, 17. junija. tg. Estonska in Rusija sta podpisali konvencijo, s katero se bodo spori med njima poravnali s posebno poravnalno komisijo, kakor je Rusija podpisala slične konvencije tudi že z Nemčijo in Finsko.

Maribor

Smrt hodi po deželi Zalosten zaključek nabora

Maribor, 17. junija.

Včeraj se je vršil v Rušah pri Mariboru vojaški nabor, ki se je zaključil z žalostnim dejanjem, katero je globoko pretreslo Ruše in celo okolico. Po naboru so se zbrali fantje skupaj ter hodili od gostilne do gostilne razigrani in prešerne volje. Imeli so s seboj harmonikarja, brezposelnega delavca Antona Juršeta, ki se je rad odzval prošnji nabornikov, da jih spremlja s svojo harmoniko. Fantom je zlezlo polagoma vino v glavo in razigranost se je pričela izpreminjati v napetost, da je bilo pričakovati vsak hip izbruh pretepa. V neki gostilni je res prišlo do resnega prepira in v hipu si je bila cela gruča v laseh. Bilo je več fantov lažje poškodovanih, med njimi tudi Mirko Perinčič, katerega je udarec tako zaskedel, da je potegnil nož ter navalil na druge. Obrnil se je proti harmonikarju ter mu zasadil najprej rezilo v prsi in

□ Mariborski in celjski šahisti se poskušajo.

Kakor smo že poročali, se vrši prihodnjo nedeljo šahovski turnir med mariborskimi in celjskimi šahovskim klubom. Turnir, ki bi se moral po prvotnem načrtu vršiti v Rimskih toplicah, pa bo v Celju. Igrali bodo na 8 deskah. Oba kluba postavita svoje najboljšje borce, tako da se obeta zanimivo srečanje. Turnir bo vodil tajnik jugoslovanske šahovske zveze Mirko Magdič iz Zagreba.

□ Planinske službe božje. Aljažev klub prične s planinskimi mašami pri Arehu jutri v nedeljo 19. t. m. Služba božja bo ob nedeljah in praznikih redno ob desetih. Ako bo v soboto popoldne deževalo, odpade služba božja. Začetek službe božje na Uršli gori se objavi pozneje. Na Smolniku ne bo letos rednih planinskih maš.

□ Tudi tovarna v Bistrici stoji. V Bistrici pri Rušah je ustavila tovarna vijakov in raznih kovinskih predmetov obrat ter odpustila delavstvo.

ko se je napadeni in ranjeni obrnil v beg, še vnovič v hrbet. Oba vbojčaja sta segla globoko ter zadela življenjsko važne organe. Jurše je na begu napravil samo nekaj korakov, nato pa se je sedel, na ustniah so se mu pojavile krvave pene in izdihnil je sredi presenečenih ljudi, ki so mu prihiteli na pomoč, v nekaj trenutkih. Prelepače je pogled na strašno dejanje strelzil ter so se razgubili. Ubijalca so orožniki še tekom včerajšnjega dne aretirali. Truplo nesrečnega Juršeta so prenesli domov, kjer je bilo položeno na mrtvaški oder. Jutri bo dopoldne pogreb od doma do mrtvašnice, kjer pa bo truplo pred pokopom razteleseno. V sodni komisiji, ki bo izvršila preiskavo na licu mesta ter prisotnovala raztelesenju, so preiskovalni sodnik dr. Grmovšek, zdravnik dr. Žorjan in zapisnikar Sand. Nesrečni in žalostni dogodek je vzbudil v Rušah presenečenje in sočutje s svojci pokojnega, ki so težko prizadeti.

Podjetje je v zadnjem času zaposlovalo 30 delavcev in uradnikov, sivočasno pa je bilo pri njem zaposlenih 110 delavcev; od jeseni dalje so se vršile pri podjetju vsak mesec redukcije, dokler ni sedaj delo čisto zaspalo.

□ Gndja zalega za pridobivanje seruma. Pozornost občinstva so vzbujale v Strossmajerjevi ul. v izložbi nagačevalca Zieringerja razstavljene žive kače. Bilo je v steklenih posodah kakih 50 modrasov in gadov, katere je naložil mojster Zieringer, ki uživa velik sloves kot spreten lovec kačje golazni. Strupeno zalego je ponudil Zieringer v nakup univerzi v Leipzigu, ki je ponudbo sprejela, toda prehiteli so jo Zagrebčani, ki so tudi izvedeli iz časopisja za Zieringerjevo zalego. Te dni se je zgledil pri njem odposlanec zagrebške klinike ter mu odkupil vse kače, Rabiljo jih na kliniki za pridobivanje seruma proti kačjemu piku.

Kulturni obzornik

Dr. Lovro Sušnik: Akademski poklici

Ljubljana, 1932. VIII in 384 str. (Format 15×23.)

Dolgo pričakovana, potrebna ter času primer-na knjiga »Akademski poklici«, ki jo je s sodelovanjem strokovnjakov sestavil mariljvi prof. dr. Lovro Sušnik, je te dni izšla. Knjiga, ki je tudi na zunaj umetniško delo, je tiskana na finem papirju, stane pa vezana v predprodaji do 15. julija 1932 samo 25 Din, po tej dobi pa 40 Din, je izšla v omejenem številu izvodov. Umetniške platnice ter ovitek so delo ing. Pengova, tisk »Jugoslovanske tiskarne« — kar vse že samo po sebi knjigo priporoča kot vrednost na zunaj. Notranja vrednost knjige je itak nesporna, zlasti v današnji dobi, ko se del časa v naši javnosti s skrbjo razpravlja vprašanje, kam z obilico solane mladine. Odkar je pritisnila še gospodarska kriza, se čedalje pogosteje pojavljajo težbe o »hiperprodukciji« inteligence, tako da je ogrožen celo nadaljnji obstoj večjega števila srednjih in drugih šol.

Kaj je v resnici na stvari, pove ta knjiga. Izhajajoč z edino pravilnega stališa, da je treba predvsem smoteno in podrobno preiskati položaj v vseh smereh, osvetli resnično stanje v vsej dolgi vrsti višjih poklicev na osnovi izjav številnih strokovnjakov in najnovejših statističnih podatkov. Tako se pokaže precej drugačna slika, iz katere je jasno razvidno, kje je že dosti možnosti.

Sploh je glavni namen »Akademskih poklicev« biti v pomoč dijaštvu pri izbiri poklica.

V prvem, splošnem delu obravnava knjiga iz-

neposredno prizadete, marveč bodo vsakemu izobražencu razširili obzorje in mu nudili globljih spoznanj pa pravilneje presojanja življenja v lastnih in drugih poklicih, saj je tu zbrano gradivo iz duhovnega, tvarnega in socialnega snovanja za vsakogar v premnogih ozirih poučno. Tudi gre knjiga tuintam čez okvir le akademskih poklicev ter poda v več primerih celoten pregled oziroma vse stopnje dotičnega stanu.

Po sistematični obdelavi in vsestranski orientaciji bodo ohranili »Akademski poklici« kot važno kulturno in socialno delo nedvomno trajno vrednost.

Opisani so sledeči poklici: I. Akademski karrera (visokošolski profesor i. dr.). II. Bogoslovje (duhovnik, redovnik, misijonar, posamezni redovi pri nas — 12 člankov). III. Modreslovje (profesor: o proforskem poklicu; priprava in službovanje — za splošno srednje šole — za strokovne šole, bibliotekar, muzejska, arhivarska in konservatorska stroka, razne druge možnosti). IV. Nega zdravja (zdravnik: o študiju medicine; razne vrste zdravniškega udejstvovanja — nadaljnja izobrazba — javne službe — zdravniška praksa — socialno-medicinska in higijenska služba — stanovska organizacija; zobni zdravnik; veterinar; lekarnar). V. Pravo, narodno gospodarstvo in socialna politika (pravniški študij, sodnik, državni tožilec, notar, odvetnik, politično-upravna služba, občinska uprava, finančnokonceptna služba, uprava državnih monopolov, glavna kontrola, diplomatsko-konzularni poklic, časnikar, pravnik v gospodarstvu, narodni gospodar, socialna zaščita, statistika, zavarovalništvo). VI. Tehnika in proizvodnja (splošni pregled, pooblaščen inženjerji in arhitekti, arhitekt, gradbeni inženjer, strojni in elektroinženjer, ladjedelski in zrakoplovski inženjer, kemik, geodet — geometer, kulturni tehnik, agronom, gozdarski inženjer, rudarski in topniški inženjer). VII. Trgovstvo, denarstvo in promet (komercialist, bančni uradnik, poštna služba, železniška stroka, trgovska mornarica, rečna plovba, zra-

koplovstvo). VIII. Umetnost (likovna, glasbena in gledališka, leposlovna umetnost). IX. Vojaštvo (vojaščina kot poklic, častniki vojne mornarice, akademski poklici v naši vojski in mornarici).

Dragoceno knjigo, ki je pač ne bo manjkalo v knjižnici nobenega izobraženca, je izdalo ob znatni podpori plemenitih dobrotnikov Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani, ki jo tudi prodaja v svoji pisarni na Miklošičevi cesti 7 vsak dan od 9—11 in od 2—4 popoldne do 15. julija po subskripcijski ceni 28 Din izvod. Potem bo knjigo vzela v zalogo in nadaljnjo razprodajo »Jugoslovanska knjigarnica« v Ljubljani, dobila pa se bo tudi v drugih knjigarnah, povsod za ceno 40 Din izvod. N. V.

LITERARNO-MUZIKALNI VEČER »RUSKE MATICE« V LJUBLJANI

»Ruska Matica« v Ljubljani, katere pokrovitelj je Nj. Vel. kralj Aleksander, je priredila v sredo 15. junija, na dan ruske kulture in ruskega vojnega invalida, literarno-muzikalni večer. Prireditelj se je vršila v okusni dvorani Trgovskega doma. Predsednik prof. Spektorski je uvodoma pozdrvil zastopnike vlade, cerkve, vojske, mestne občine in tiska, ki so se udeležili prireditve; nato je imel krajše predavanje o Puškinu. Univ. prof. Preobraženski je orisal komika Gorbunova, gospa Maver je pa recitala tri Gorbunove pesmi. Gospa Bernot-Golobova je s svojim pastoznim altom zapela po eno Grečaničovo in Borodinovo pesem. Med recitatorji omenimo še gospe Krivečki (dve ruski pesmi), g. prof. Preobraženski, ki je recital Gomičova, in g. režiserja Debeveca, ki jebral dva odstavka iz »Bratje Karamazovi« od Dostojevskega. Vmes je pa zapela gospa Škerlj-Medvedova pesem »Menestrele od Arenskega, gdnja Herta Arko pa eno Grečaničovo pesem. Obe sta želi veliko odobravanja za izvajanje. Prof. Spektorski je ob koncu zabvalil vsem udeležencem za naklonjenost in zaključil lepo uspelo prireditve.

Dnevna kronika

Koledar

Sobota, 18. junija: Efrem Sirski, cerkveni učnik; Marko in Marcellijan, mučenca.

Novi grobovi

† V Karmelu na Selu je 17. junija umrla karmeličanka sestra Marija Eufrazija, (Anna Wüss), v 58. letu starosti in 37. letu redovnih obljub. Maša zadušnica in pogreb bo v ponedeljek, dne 20. junija v Karmelu na Selu. Naj v miru počiva!

† Motnik. Dne 17. junija je umrl v celjski bolnišnici g. Karo Franc, posestnik, gostilničar, občinski svetovalec in član načelstva Hranilnice in posojilnice v Motniku. Pogreb bo danes popoldne v Celju. Naj v miru počiva!

Cerkveni vestnik

Meščanska Marijina kongregacija za može pri sv. Jožefu ima v nedeljo, dne 19. junija ob 10 dopoldne odborova seja, ob 11 pa običajni shod.

Marijanska kongregacija za gospodične pri sv. Jožefu v Ljubljani. V nedeljo, dne 19. t. m. zjutraj je zadnje skupno sv. obhajilo, v ponedeljek, dne 20. junija zvečer je zadnji shod v tem šolskem letu. Pridite polnoštevilno!

Ostale vesti

— Kraljica in kraljeviči na Bledu. Te dni je prispela na Bled Nj. Vel. kraljica Marija z vsemi tremi kraljeviči. Na Bledu ostanejo kakor vsako leto do jeseni.

— Občni zbor Vzemnost, društva duhovnikov ljubljanske škofije, bo v sredo 22. junija 1982 popoldne ob pol 3 v posvetovalnici jugoslovanske tiskarne z običajnim dnevnim redom.

— Ameriški Slovenci na izletu v domovino. Dne 15. junija se je vkrvalo na parnik Berengaria 60 naših v Ameriki živelih rojakov in rojakin, da napravijo izlet v svojo drago domovino. V Ljubljano bodo dospeli dne 24. t. m. z brzovlakom, nekako ob 9 dopoldne. Družba sv. Rafaela za varstvo izselencev pripravlja tem našim bratom in sestram ob sodelovanju drugih društev na glavnem kolodvoru v Ljubljani slovesen sprejem, da jim dokaže, da se domovina veseli prihoda svojih dragih rojakov, ki so se morali podati za kruhom v Ameriko in da jim reče: »Dobrodošli.« K sprejemu teh naših rojakov izselencev vabita družba sv. Rafaela za varstvo izselencev in Narodni izseljeniški odbor vse prijatelje naših izselencev.

— Dediči trdke Franca Kollmanna v Ljubljani naznanjajo vsem cenjenim odjemalcem, da se odprti trgovina takoj po končanem sodnem postopanju.

TRILYSIN pomaga zares:

TRILYSIN očisti lase od prhljaja,

TRILYSIN zaustavlja izpadanje las,

TRILYSIN vpliva ugodno na porast las!

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in boljših brivskih salonih. Cena: velika steklenica 75 Din, mala steklenica 42 Din. Brošuro o preparatu vam pošlje na zahtevo brezplačno: Mr. V. Josip Hoffmann, Zagreb, Mošinskoga 5

— Najeminske pogodbe na pobotnice v slovenskem jeziku. Na vlogo Pokojniške zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani glede tiskovin za pogodbe in pobotnice o najemih je danes Zveza prejela od ministrstva financ v Belgradu obvestilo, da so te tiskovine v slovenskem jeziku sedaj že pripravljene in se v kratkem pošljejo posameznim upravam v prodajo. Radi tega se z nakupom navedenih tiskovin lahko nekoliko počaka.

— Krekova kočna na Ratitovcu bo odprta šele od 25. junija naprej.

— Smučarski klub Ljubljana sporoča javnosti in celokupnemu članstvu, da je od sobote dne 18. t. m. dalje kočna pri Tamarju v dolini Planice oskrbovana. Članstvo je deležno ugodnosti znižane vstopnine ter prenočnine.

— Zlata protetika v zobnem ambulatoriju Okrožnega urada v Ljubljani. Na številna vprašanja članov o cenah del v zlatu, ki jih izvršuje Okrožni urad v svojem zobnem ambulatoriju v Ljubljani in povračilu prevoznih stroškov, sporoča Okrožni urad, da stane zlata krona 200 Din, vmesni zlati členi pa stanejo 240 Din. Prevoznih stroškov v ambulatoriju in nazaj domov pa Okrožni urad v smislu določil ne more povračati.

DAJ sladoleđ DAM

— Vojni invalidi, člani krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani, ki še niso prejeli rešitve od invalidskega sodišča v Belgradu, naj se javijo v pisarni odbora Sv. Petra vojašnica v Ljubljani. V interesu vseh invalidov je, da se zanesljivo zglašijo do 22. t. m. — Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

— Četrtnska vožnja na Cetinje. Letna skupščina Jugosl. zveze treznosti in Zveze treznostne mladine bo na Cetinju od 2. do 5. julija t. l. Udeleženci skupščine imajo na železnici 75% popusta v času od 29. junija do 11. julija t. l. Pri odhodu si kupi udeležnik četrtnsko karto, pri povratku zopet drugo četrtnsko karto, tako da je na ta način udeleženo pri povratku poslužiti se druge smeri potovanja kot pri odhodu. Legitimacija stane 20 Din. Programi, informacije in prijave za ev. izlete od Rijeke Crnojevića do Skadra za 40 Din pri »Putniku«, Ljubljana, Dunajska cesta 1.

— Smrtna nesreča na Teharjih. O tej nesreči smo prejeli še naslednje: Ko se je voz peljal mimo gostilne Tlakar pravilno desno proti Majdičevi graščini, se je že oddaleč zapazilo, da je nasprotni drvel z nenavadno brzino osební avto, proti kateremu je lastnica konja mahala z roko kričeč: vozi počasi! Šofer pa se za to ni zmenil, vozil je v tem tempo naprej, ter tako zadel s prvim blatnikom avtomobila prednjo levo nogo kobile. Samo obehi razumljivo, da je ranjena kobilica odskočila in z ojem zadela zadaj na avtu sedečega g. Vlada Freliha, kateri je kmalu nato umrl. Kobilica ni bila ubita, pač pa se zdravi na Teharjih. Kobilica ni bila plašna. Pisec teh vrst se je večkrat vozil z njo, je lepa in mirna žival. Kriva je hitra vožnja avtomobila, kateri je z blatnikom zadel kobilico v nogo.

— Konjska dirka vozačev in jahačev v št. Jerneju se bo vršila, kakor običajno vsako leto, 29. junija t. l. na Petrov dom ob 15 popoldne. Gledalcem bo ta prireditev nudila dovolj užitka in duševnega razvedrila. Sodelovala bo godba na pihala. Lepa sentienerska ravan in prijetnost kraja pa naj izva-bit slehernega prijatelja med naše Dolenjce.

— Strokovna podčastniška šola (bivša brodar-ska podčastniška šola) v Šibeniku bo sprejela s 1. oktobrom t. l. večje število gojencev. Kandidati morajo biti naši državljani in ne smejo biti mlajši od 16 in ne starejši od 19 let. Izvršiti so morali najmanj štiri razrede ljudske šole. Prošnje se morajo poslati mornariškemu poveljstvu v Šibeniku,

primorska banovina, najkasneje do 1. septembra t. l. — V topniško podčastniško šolo v Čupriji bo istotako sprejetih nekaj gojencev iz meščanstva, ki ne smejo biti mlajši od 17 in ne starejši od 21 let. Prošnje naj se vpošljejo najkasneje do 20. septembra t. l. poveljstvu šole v Čupriji. Natančnejši pogoji za sprejem v obe šoli so razvidni iz Službenega lista št. 20 od letos na strani 1077—1083, ki je interesantom na vlogled na vseh orožniških postajah in pri pristojnih vojniških okrožjih.

— Boj dekca s cigani. Iz Banjaluke poročajo o veliki drznosti neke ciganske tolpe, ki je pri belem dnevu na cesti hotela ugrabiti drugošolca Hamdijo Šehića. Ker se vrši 19. t. m. v Banjaluki velik sejem, je prišlo tja mnogo ljudi, in seveda tudi razne ciganske tolpe, ki ob takih prilikah preže na svoje žrtve. Tako so se te dni peljali skozi Banjaluko na vozu štirje cigani. V ulici Majdan so opazili cigani Hamdija in ga poklicali k vozu. Dečko se jim je nič hudega sluteč, približal, misleč, da ga bodo prašali za pot. Toda cigani so planili nanj, ga potegnili na voz in pogнали konje v dir. Deček se je ves čas boril z nemi in v neki bolj obljubljeni ulici se mu je posrečilo, da se je zmuznil z voza in je ubral, kar so ga nesle pete proti domu. Cigani se mu niso upali slediti. Ves iz sebe je dečko pritekel domov, kjer je padel na posteljo. Do sedaj še ni mogel izgovoriti niti besede. Ljudje, ki so do-godek videli, so brž obvestili orožništvo, ki je takoj začelo zasledovati drzne cigane in jih tudi kmalu ujelo. Oddali so jih že sodišču. Razen tega je mestna policija sklenila aretirati vse cigane, kar jih je v mestu in jih nato izgnati.

— Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef-grenčica« v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišničarji potrjujejo, da je »Franz-Josef« voda radi svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neprestano porabo pri mladih in starih. »Franz-Josef«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Strašna smrt otroka. V vasi Kosijerevo v banjaškem okraju se je te dni pripetila nesreča, ki priča, kako vse premalo pazijo matere na male otroke, zlasti v kuhinji. 9 mesecev stari Miloš, sin seljaka Milana Zeca, se je plazil po vse štirih po kuhinji in pri tem prilezel do ognjišča. Na ognjišču pa je bil lonec vrele vode, katerega je dete prevrnilo. Vrela voda se je razlila po njem. Dete je pri tem dobilo smrtonosne opekline. V strašnih bolečinah vijočega se otroka so prepeljali v banjaško bolnišnico, toda ravno pred vrati v bolnišnico pa je izdihnil.

— Sreča v nesreči. Iz neke vasi nad Požejo poročajo o res čudnem slučaju sreče v nesreči. Neki kmet je šel kositi deteljo in je vzel s seboj svojega štiriletnega sinčka. Ko se je pripeljal do reke Ortljave, je opazil, da njegovi sovaščani love ribe. Radoveden, če bodo kaj ujeli, je pustil voz in otroka na cesti in odhitel tja. Čez nekaj časa so vsi skupaj zaslišali neko ropotanje na Ortljavi. Stekli so bliže in opazili sredi prevrnjen voz, na katerem je sedel ves moker deček, pod vozom pa je bila kobilica, ki pa je med tem že poginila. Res čuden je slučaj, da je dete ostalo živo. Reka je na onem mestu več metrov globoka. Kobilica je medtem, ko je odšel gospodar gledat ribolov, zavozila v reko. Voz se je prevrnil in pokopal pod seboj žival. Kako pa je otrok priklopal na drugo stran voza, ki se je v vodi prevrnil, pa ni mogoče ugotoviti.

— Breskev in marelica. Navodilo kako ju vzgajamo in oskrbujejo. Priradil Martin Humek, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Cena 12 Din. Malokateri naših sadjarjev zna gojiti in pravilno ravnati z breskvijo in marelico, ki rodita izmed vseh naših sadnih plemen najplemenitejši sad. Knjiga je vsled tega za naše sadjarje eminentne važnosti. Peča se v prvi vrsti z negovanjem in pridelovanjem breskve, v drugi vrsti pa z vzgajanjem marelice. Obsega izredno zanimiva poglavja in je okrašena z 22 slikami in dvema barvnima priloga-ma. Knjigo priporočamo vsem, ki imajo priliko go-jiti to zlahko drevice, oziroma se zanimajo za sadjarstvo.

— »Franz-Josef grenčica« mnogo koristi pri pritisku krvi in srčni tesnobi.

Naznanila

Ljubljana

Kot uvod k proslavi svojega srebrnega jubileja v nedeljo 19. junija, priredi Prosvetno društvo »Trnovo« danes na predvečer ob 8 na društvenem dvorišču v Karunovi ulici 14 koncert godbe »Sloga«, ob pol 9 pa vprizori na prostem pod milim nebom F. S. Finžgarjevo ljudsko igro v 4. dejanjih »Naša kri«, delo domaćega g. župnika. Igra je za-jeta iz dobe Napoleonove Ilirije in se godi v naši prelepi Gorenjski. Že igra sama na sebi ima polno našega lepega kmetskega življenja, poveča jo pa še vprizori na prostem. Med odmori koncertira godba »Sloga«. Vstopnice so v predprodaji v Društvenem domu v Karunovi ulici 14 od 8 zjutraj dalje, zvečer pa pri blagajni ob vhodu.

Pevski večer bo priredilo jutri rokodelsko društvo na vrtu Rokodelskega doma. Na sporedu je petje pevskega zbora društva rokodelskih pomočnikov, izbrane točke, ki jih bo izvajal salonski orkester, šaljivi prizori, kupleti, šaljiva pošta itd. Ob neugodnem vremenu se bo vršil pevski večer v dvorani. Vljudno vabimo občinstvo, da jutri prav v obilnem številu pride v Rokodelski dom. Pričetek prireditve je ob pol 8 zvečer.

Maribor

Motoklub »Perun« priredi jutri v nedeljo skupen izlet k zvezdni dirki v Celje. Start na Kralja Petra trgu ob 8 zjutraj.

Poselska zveza ima jutri v nedeljo ob 5 popoldne, v dvorani Prosvetne zveze, svoj redni mesečni sestanek. Na sporedu je govor prof. Cajnkara, razen tega deklamacija in uprizoritev.

Velike dirke priredi tukajšnja kolesarska podzveza dne 10. julija na progi Maribor—Hajdina—Rače—Fram—Maribor. Start in cilj pri Mestnem vodovodu v Mariboru. Dirka je obvezna za vse kolesarske klube, ki so vključeni v mariborski kolesarski podzvez.

Rimske Toplice. Prosvetni pevski zbor Rimske Toplice priredi v nedeljo, 19. junija t. l. ob 6 popoldne na »Novi pošti« pevski koncert. Zape-li bodo 12 modernih in narodnih pesmi. Dirigira P. Ulaga.

V ljubljanski splošni bolnišnici

Oddelek za ušesa, nos in vrat - Predstojnik: primarij dr. Pogačnik

Večkrat naprošen za kako poročilo o mojem od-delku za ušesa, nos in vrat v bolnišnici, podajam najprvo malo sliko o težavah, ki so zvezane z usta-novitvijo takega oddelka.

Ze pred vojno se je pojavljala na vseh večjih bolnišnicah potreba, da se ločijo od kirurgije goto-ve stroke, ki po svoji razsežnosti in po zelo težkih študijah zahtevajo nujno posebnega specialista. Ki-rurgi tudi niso mogli biti radi hitro se razvijajoče lastne stroke kos vsem panogam, ki so jim tedaj načelovali. Po odhodu prvega modernega kirurga iz tukajšnje bolnišnice, sta se napravila iz prejšnjega enega kirurškega oddelka dva. Pa tudi šefoma teh oddelkov so se grmabila radi stalno narašča-jočega števila bolnikov razna specialistična dela, tako da je bila moja ponudba za prevzem speciali-stičnega otorinolaringološkega dela sprejeta na od-delku uvidnega g. primarija dr. Drganca z do-voljenjem tedanjega ravnatelja in referenta pri dež. odboru g. dr. Dolšaka, ki si je pridobil z moderni-ziranjem naših bolnišnične nevenljive zaslug.

Za to službo sem bil posebno usposobljen, ker sem bil prej prvi asistent otolog. univerzitetne kli-nike in v tej službi tudi že izvršil samostojno mno-go težkih operacij.

Iz kirurškega oddelka sta pozneje izšla po isti iniciativi tudi še ortopedični (za krive ude) in urološki (za sečne organe).

V začetku sicer ni šlo gladko ali šlo pa je le; led je bil prebit in začelo se je z delom, kolikor se je pač moglo, ker je manjkalo vsega potrebnega in-strumentarija, prostora, sester, še bolj pa sredstev, ki bi bila nujno potrebna za pravilno ureditev od-delka.

Mnogo let sem moral z lastnimi instrumenti operirati; odkazane mi postelje, 12 po številu, šest za moške in šest za ženske, so bile eventualno na razpolago ali pa ne, kakor je naneslo; če so kirurgi rabili še kaj prostora zase, se mi je število razpo-ložljivih postelj krčilo. Delal sem v mali zatohli sobici pred operacijsko dvorano, kjer so kirurgi kuhali instrumente; delal sem v večni pari in v stalnem motenju po kirurških delih. Sestre so bile vedno tako zaposlene s kiruršnim delom, da mi je vedno primanjlovalo potrebnih pri bolnikih. Preiskave posluša so bile zelo otežkovane. Potrpljenje je moralo biti zelo veliko. Take težave so trajale, dokler se mi ni pod ravnateljevanjem g. dr. Goestla posrečilo pred petimi leti in pol dobiti lastne prostore na bivšem ženskem oddelku. Odkazanih mi je bilo 33 postelj in bi kdo mislil, da je bilo s tem doseženo glavno. Toda razvoj medicine ter njeno spoznavanje tudi pri lajkah, je napotilo premnogo, da so se za obolenja in napake, za ka-tere se prej niti nismo zanimali, začeli zanimati, in zvedeli, da more na pr. kronično smrdeče gnojnje kakega ušesa — kar jih ni pri njih navadnem živ-ljenju prav nič motilo — postati smrtonosno. Naval

Vič

60 letni jubilej. Prostovoljno gasilno društvo na Viču, ki je eno najstarejših gasilskih dru-štev, praznuje v nedeljo, 10. julija 60 letnico obstoja, združeno z blagoslovitvijo in otvoritvi-jo novega gasilnega doma. Koliko nesreč je preprečilo od leta 1872 članstvo tega društva, pove kronika. Na starem Viču je rasla po za-slugi požrtvovalnih članov in dobrotnikov ter s prispevkom občine, ki je prispevala 100.000 Din, impozantna stavba, v ponos gasilcem in občini. Spored proslave: v soboto 9. julija zve-čer bakljada po občini in slavnostna razsvet-ljava gasilnega doma. V nedeljo 10. julija ob 5 budnica. Ob pol 10 v farni cerkvi sv. maša, po maši obhod vseh društev in narodnih noš k no-veemu domu, kjer bo slavnostni občini zbor. Popoldne ob 3 blagoslovitev doma, združena z zletom ljubljanske župe, ter izročitev častnih diplom. Po tej slovesnosti na veseličnem pro-storu prijateljska zabava.

Brezje

V dveh, treh tednih se dobimo nove bro-naste zvonove. Poleg treh izgotovljenih, ki so izborno uglaseni in na katerih so se poizkusili slovenski pritkovalci, izdeluje tovarna pravkar še četrti največji zvon in tako upamo, da se bo začetkom drugega meseca že razlegalo mogočno ubrano zvonjenje raz stolp Marijinega svetišča. Kar najbolj si žele tega trenutka naši pritko-valci, ki so bili nagajani na tekmi v Ljubljani; dekleta tudi že pleto vence. Živalno utegeve biti na Brezjah v nedeljo, 19. t. m., ko bo javna dražba lesa, katerega so domačini in okoličani podarili za nove zvonove. Les je smrekov in hrastov ter zelo lep. Dražba se bo vršila ob 2 popoldne na vrtu gostilne Rozman. Vabljeni so lesni trgovci, zlasti bližnji, da se dražbe udeležijo, saj gre za zvonove, ki bodo zvonili v čast božjo in slavo Kraljice Slovencev.

Jesenice

Najlepši praznik v letu bo za Jesenice v nedeljo, ko bo blizu 200 nedolžnih otročičev prvič stopilo k mizi Gospodovi. Otroci se zbero pred župniščem, v slučaju slabega vremena v župnišnici, nakar jih gospodje kaplani povedejo v ozaljšano župno cerkev. Vabljeni so tudi starši prvoobhajancev.

Jesenice pa se pripravljajo še na drugo slavo, ki bo v nedeljo 10. julija, namreč na novo mašo, ki jo bo daroval jeseniški rojak č. g. Lampič, sin tovarniškega livarja. Ker že 21 let ni bilo na Jesenicah nove maše, obeta ta redka slovesnost privabiti obilo vernikov v prostrano jeseniško cerkev.

Toliko obiskovalcev Golica gotovo še ni imela kakor letos. Dan na dan prihajajo celi razredi iz raznih krajev Slovenije in proti ve-čerom se vračajo na jeseniško postajo, vsi ob-loženi z narcisami. Kdor hoče letos še videti ta raj na Golici, se mora podvizati, kajti v par dneh se bo poslovala zadnja ključavnica, kakor pravimo narcisam na Jesenicah.

Liutomer

Meščanska šola priredi jutri popoldne za-ključno šolsko slovesnost. Uprizori se nalašč za ta nastop pripravljena otroška opera »Začarana princesa«. Prijatelji mladine vabljeni. — Ma-tura na meščanski šoli se prične prihodnji teden, 17. kandidator.

Podružnica sv. Ane na Podgradju dobiva zadnje tedne novo obliko, namreč stolp, kate-rega prej ni imela. 20 let so že nameravali zidati ta stolp, a šele letos je beseda meso po-stala v splošno veselje. Da pa stolp ne bo pra-zen in da stari zvonček v njem ne bo sameval, se je našel celo dobrotnik, g. Filip Seršen, vele-posestnik na Podgradju, ki bo za cerkvico sam kupil novi zvon, težek 120 kg. Čast vsem žrtvam. Nedeljo sv. Ane bomo letos veselo obhajali.

na ta oddelek je vedno silnejši, pritisk bolni-kov tako ogromen, da so zamere vsled nesprejetja še bolj na dnevnem redu kot kdaj prej; zamere pa so celo tam, kjer bi morali uvideti in kjer tudi vedo, da v dvorano za 100 ljudi ne gre 300 ljudi. Razen tega je tudi strežništva, priprav itd. samo za gotovo število bolnikov. Po letnem številu bol-nikov smo prekosili kljub temu že oddelek za živ-čne bolezni, oddelek za otroške bolezni in oddelek za kožne bolezni, vsled hitrejšega menjavanja bol-nikov. Vse to je znak, kako je ta oddelek potreben in da tudi zaupanje silno raste.

Pod novim aglinim ravnateljstvom g. dr. Gerlo-viča je tudi več sredstev na razpolago in tako smo v zadnjih časih dobili prepotrebne naprave, kakor: telefon, močnejši plin, električno luč, katero more-mo sedaj vselej rabiti, kadarkoli in kjerkoli; pre-delal in očistil se je oddelek, izvršile nove kuhinjs-ke naprave itd. Zalibog pa primanjkuje denarja še za marsikak prepotraben instrumentarij in za primerno razširitev oddelka. Za povečanje oddelka bi posebno prišel ev. v postev sedanji dežji dom, ker so njegovemu predstojniku prostori neprimerni in ker je priporočljivo, da matere ne hodijo tako daleč izven mesta z dojenčki in majhnimi otroki k preiskavam. Pri predelavi oddelka se je razen g. ravnatelja zelo uspešno udeleževal še g. ekonom Šarabon.

Kljub vsem tem težavam, se pa lahko pona-šamo z lepimi uspehi. Mortalitetna ne znaša niti 1% vseh bolnikov — 0,86%, kljub temu, da vršimo najtežje operacije. Dosegli smo pri najtežjih uše-snih obolenjih t. j. pri možganskih abscesih uspehe kot jih sorazmerno ne beležijo niti slavne sosedne klinike. Tudi pri rakah in na raku podobnih ne-varnih obolenjih imamo mnogo lepih trajnih uspe-hov, ki jih mnoge druge ugledne klinike nimajo.

Zato se gotovo od kake nenaklonjene strani seje neupravičeno nezaupanje med gotove sloje, ki se hodijo zdraviti v tujino. Omenjam, da še ni dolgo tega, odkar je dunajski profesor Hochenegg obital nekim dunajskim zdravnikom, na kako nedopust-n način izrabljajo zaupanje tujcev v svojo reklamno razupito sposobnost. Da ne bi pacienti hodili iz-ven Slovenije se zdraviti, bi morala oblastva z ozi-rom na tukašnje lepe uspehe v kaki obliki poseči vmes. Še bolj nerazumljivo je, da sprejemajo naši ugledni časopisi obvestila in reklame tujih zdrav-nikov, ki so tudi kolegijsko nedopustna.

Navajam dalje, da smo zdravili na oddelku tu-di s pravim lastnim radijem, ki ga še nima doslej noben oddelek in da smo začeli tu v Ljubljani prvi v Jugoslaviji z zdravljenjem z radijem.

Ta dejstva naj pokažejo javnosti, da se na od-delku uspešno in nesebično dela in zdravi tudi z najnovejšimi in najdražjimi medicinskimi pridobi-tvami in sredstvi. Ne zaostajamo, temveč krepko korakamo v prvih vrstah. — Primarij dr. Pogačnik Josip, predstojnik otorinolaringološkega oddelka.

Trbovlje

Malo se zida. Splošna kriza se opaža tudi na tem, da se skoro nič ne zida, medtem ko se je prejšnja leta zgradilo po 20 in še več novih hiš. Letos zidata visokoprireditelji hiši samo Kapl Matija poleg kolonije Dom in vrt in v Vrhovčevi lok, ja-momerec Azbar. Dogotavljajo pa še prej napol zgrajena poslopja trgovca Požun, delovodja Čada in rudnik eno stanovanjsko hišo.

Uradni dnevi lanskega okrajnega glavarstva v Trbovljah bodo zanaprej samo vsakega 1. v mese-cu, drugi uradni dan, ki je bil do sedaj vsakega 15., odpade, ker so v novem državnem proračunu črtani tozadevni izdatki. Stroške za en uradni dan v mesecu pa krije občina.

Poročili so se: Župevc Franc, pek, s Stradar Štefanijo, šiviljo v Hrastniku; Jerman Josip, rudar, z Murn Pavlo; Kačnik Nande, upravnik obč. ko-palnice, z Zandar Viktorijo. Obilo sreče!

Trebnje

Sejem smo imeli ta teden. Da se ljudem toži po nekdanjih časih, ko je bila kupčija dobra, se je videlo iz tega, da je prišlo veliko ljudi od blizu in daleč. Toda, kakor je nekdo dobro opomnil, veliko ljudi, pa malo denarja. Brez denarja pa ni kupčije. Nekaj živine je res bilo, pa je večinom današ v istem hlevu, kakor je bila prej.

Letina pa mnogo obeta. Pšenica je radi dol-ge zime nekoliko redkeja, vendar se popravlja in imamo veliko upanja. Sena bo tudi dosti. Vinogradi po Lipniku, Gradišču in Rihpovcu so res lepi. Vendar, pravijo, lanskega pridelka ne bomo dosegli.

Nad vso to božjo in našo naravo pa visi dan za dnem meč. Lansko poletje je toča uni-čila nekaterim vsem vso strn. V ponedeljek pop. je po silno soparnem dnevu nekajkrat za-grnelo tam od Opčin in brez vsake napovedi je črn oblaki jezik stresel precej toče na polja tam od Nemške vasi čez Lukovk in Rihpove. V Lukovku so našli točo se drugo jutro pod kapom. Tudi na trtju je pretregala nit življenja temu in onemu grozdu. Kaj bo še!

Sadja še nimamo. Jagod nekaj ponujajo otroci, češnje pa so še lepo sveže zelene. Ko bi vsaj od sramu zardele. Jurčkov pa tudi težko najdeš, der jih razni Jurji prav pridno posprav-ljajo pod streho.

Slovenska Krajina

Utonila je v Lendavi blizu Benice Furlan Alojzija iz Pince marofa. Ponoči je vstala in neopaženo izginila, a po tridesetnem iskanju so jo našli utopljeno. Najbrž je to storila v dušni zmedbi, ker je že prejšnji dan polila perilo, ki ga je prala, s črnilom.

Žigovanje sodov bo v Murski Soboti pri po-staji za kontrolo sodov, dne 14. in 15. julija, dne 12. in 13. avg. in 10. 12. septembra.

Nesreča. Lebar Stefan iz Male Polane je vozil nabornike v Dol. Lendavo. Konji so se splašili tako, da se je voznik zvrnil pod voz in si zlomil nogo.

Ni se več vrnil Molnar Valentin, občinski pastir iz Gaberja. Ko je s sinom gnal čredo do-mov, se je odstranil po opravi. Ker ga pa dolgo ni bilo domov, so ga sli iskat, a našli so ga mrtvega, najbrž ga je zadela kap.

Zopet tepež. Na proščenju (žeganju) v Vel. Polani so se fantje zopet stegli. Spilaka Jožefa, ki bi pravkar moral na nabor, so s krampom po glavi stolkli, da so ga hudo poškodovanega morali prepeljati v bolnišnico v Soboti. Tepežu je seveda vzrok vino. Spilaku so se začeli gno-jiti možgani in je zato rana nevarna.

Avtobusna vožnja M. Soboti—Čakovce je spremenjena radi novega voznega reda vlakov. Iz M. Soboti odhaja že ob 6. zjutraj, a odhod iz Čakovca ostane kot prej.

Iz življenja Slatin-paše

V začetku tega meseca je praznoval 75-letnico svojega rojstva znameniti sudanski junak Slatin-Paša. Po rodu je bil Avstrijec, vse svoje življenje je služil Angležem in sedaj živi v svoji južno-tirolski domovini v Meranu, kjer ima lepo vilo, kot italijanski državljani.

50 svojega življenja je preživel v tujini kot pustolovec, vojak in znanstveni raziskovalec. Kot 17-letni realcec dunajske realke, kjer mu je pa slabo šlo, je zapustil Dunaj in šel v Egipt ter v osrednjo Afriko, kjer je študiral zamorske navade. Pri teh svojih potovanjih se je sešel z raznimi slovečimi afriškimi raziskovalci. Potem se je vrnil na Dunaj ter z 21 letom postal avstrijski častnik in se udeležil bosanske okupacije. Po tej vojski ga je poklical angleški general Gordon, s katerim sta bila znana iz prejšnjega potovanja, v Sudan, da bi tam deloval proti suženstvu. Kmalu je postal finančni inspektor in z 22 leti je bil že guverner divje sudanske province Darfur. Imel je mnogo težav z upornimi arabskimi plemeni in njihovimi šejki. V teh bojih je bil večkrat ranjen, vendar je bil vedno zmagovalce. Naenkrat pa je nastopil nov hujši sovražnik.

Nastopil je islamski prerok Mahdi Mohamed Ahmed, ki je zbiral ogromne množice vstašev, da bi z njimi vrgel tujce iz Sudana. Ko je Mahdi zasledil, da vse sudanske dežele, mu je Slatin v Darfuru še kljuboval. S 5000 možmi je izvojeval več kot 20 krvavih zmag proti pristašem Mahdija. Ko je padlo že 3000 njegovih vojakov, se je moral vdati. Preoblečen v mohamedanskega derviša je prijel v sovražnikov tabor. Darovali so mu življenje in njegov gospodar je postal Kalifa Abdulahi, Mahdijev namestnik in poznejši naslednik. Bivši guverner sudanske province je postal suženj fanatičnega Beduina.

Med tem so Mahdijevci v Kartumu oblegali generala Gordona in njegovega prijatelja ter podpornika. Vstaši so osumili Slatina, češ da si skriva dopisuje z angleškim generalom Gordonom, kar je bilo menda tudi res. Zato so ga ukovali v težke verige. Tako ukovanega so kakor divjo zver vlačili Arabci leto in dan za seboj, kamorkoli so šli. Četudi mu je vsak dan grozila bridka smrt, vendar je vedno neomajno zaupal v Gordonovo zmago, dokler mu nekega dne niso položili med zvezane roke Gordonove krvave glave. S tem je bila Slatinova usoda zapečaten, težke verige so mu sedaj odvezli, zato pa je moral bos stati ob

vratih svojega gospodarja, ali pa bos tekati za njim, kadar je gospodar jezdil na svojem konju.

Med tem so njegovi angleški prijatelji leto in dan zaman poskušali rešiti ga sužnosti. Slednjič se jim je posrečilo vročiti Slatinu sredstva za beg. Na kameli je v divjem diru več dni bežal skozi puščavo ter prišel do Nila. Tu so ga sprejele angleške čete. Sestradani in skoro nagi begunc je v nekaj dneh postal angleški polkovnik angleško-egiptanske armade ter je v zlato vezeni uniformi stopil na ladjo. Dobil je naslov paša in poslej ga ves svet pozna le pod imenom Slatin-paša. Ko je prišel v Kairo, so ga čakale nove počastitve. Angleška kraljica, cesar Franc Jožef in egiptovski podkralj so mu poslali visoka odklovanja. Postal je angleški lord in avstrijski baron. Tudi vse druge države so ga visoko odklovale. Še predno se je vrnil v avstrijsko domovino, je napisal knjigo o svojem pustolovskem življenju: »Ogenj in meč v Sudanu«.

L. 1898 je angleški lord Kitchener začel osvajat Sudan zopet za Angleže. V ta namen si ni mogel izbrati boljšega svetovalca, kakor Slatin-paša. In angleški polkovnik Slatin-paša je doživel ponosno zadoščenje, da je njegov bivši gospodar Kalifa iz svoje palače v Ondurmanu bežal pred njim, bežal iz iste hiše, v kateri je Slatin več let opravljal suženjska dela. Padlo je 10.000 dervišev v angleškem ognju, njihov Kalif pa je bežal kakor divja zver proti jugu, dokler čez nekaj mesecev tudi on ni padel v ognju angleških strojníc. Na angleški trdnjavi Kartum, ki jo je general Gordon junaško branil do svojega slavnega konca, je zno-va zaplapolala angleška zastava.

Ko je bil sklenjen mir, je bil general Sir Rudolf Slatin imenovan za generalnega inspektorja Sudana v angleški službi. Ko pa je izbruhnila svetovna vojna, se je vrnil v Avstrijo. Angleži so ga hoteli pridržati, ker so cenili njegove dragocene izkušnje v Sudanu ter ga hoteli napraviti za angleškega državljan. Vkljub temu, da je vzljubil črno plemo, med katerim je deloval toliko let svojega življenja, je odklonil angleško ponudbo in se vrnil na Dunaj. Tudi na Dunaju so bili obzirni z njim. Da bi mu ne bilo treba bojevati se proti svojim dosedanjim prijateljem, so mu dali vodstvo oddelka za oskrbo vojnih ujetnikov pri Rdečem križu. S tem je pa tudi zaključeno doživljanje polno življenje tega čudovitega moža, ki danes sameva kot 75-letni stari v Meranu.

Matuško sodijo: Na levi: Pogled v sodno dvorano. Na klopi sedi zločinec Matuška (X), ki je obtožen atentata na vlake. Na desni: Matuška žena gre na sodnijo v spremstvu zagovornika.

Bog je kaznoval brezsrčne mornarje

Pred dobrim tednom smo poročali o groznem postopanju kapitana in moštva grškega parnika »Sapho«, ki je, ploveč iz luke Bone v Alžiru, dal vreči v morje Hrvaťa Manakroviča, ki se je utihotapil na parnik brez karte. Ko so siromaka našli, so ga pripeljali pred kapitana Stefana Paterasa, ki ga je najprvo pretepel, potem pa ga dal vreči v morje. Poročali smo tudi, kako na čuden način je bil tedaj Manakrovič rešen. Francoske oblasti so izdale takoj naročilo vsem pristaniškim oblastem, da je treba kapetana Paterasa in vse mornarje parnika »Sapho« takoj aretirati, kakor hitro bi pristali v kakih francoskih lukih. Parnik »Sapho« je plul proti Nemčiji, ker je bil namenjen v pristanišče Stettin. Zato so Francozi upravičeno pričakovali, da se bo parnik moral ustaviti v kaki francoski luki, da vzame premog. Parnik pa je plul dalje in se ni ustavil v francoski luki Oran, kjer so ga tako željno pričakovali. Najbrž so zločinski kapitan in njegovo zločinsko moštvo slutili, da je njihovo grozodejstvo odkrito, vsled česar so

se izogibali francoskih luk, da bi ušli zasluženi kazni.

Kazen pa vkljub temu ni izostala. Kakor poročajo iz Lisabone, je grški parnik »Sapho« nalezl na pečino pri rtu Peniche na portugalski obali. Vsa posadka se je na rešilnih čolnih rešila na majhen otok in o nesreči obvestila bližnjega svetilniškega čuvara. Nato je priplula na pomoč ribiška ladja »Flor de Peniche«, ki je ponesrečene mornarje odpeljala na suho. Parnik »Sapho« je v francoski luki Bone naložil 8000 ton fosfata, ki ga je hotel pripeljati v Stettin. Na ladji je bilo 26 mornarjev, ki so rešili le golo življenje, tako, da so jim v portugalskem Penicheu morali dati obleko, da so jih mogli odpraviti v Lisabono, odkoder jih bodo odpravili dalje na Grško.

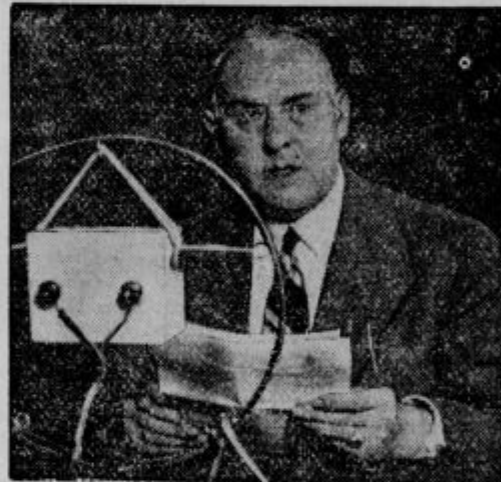
Tako je kruteže brez sodelovanja posvetne pravice že doletela zaslužena kazen. Francoske oblasti pa hočejo na vsak način doseči, da bo neusmiljeni kapitan s svojim moštvom vred kaznovan za svoje postopanje z Manakrovičem tudi od posvetne pravice.

Dežela Metuzalemov

Eno najlepših ruskih letovišč je čedno mestce Kislovodsk na severnem Kavkazu. To sloveče kopališče je znano po svojem čudovitem vrelcu, čegar voda je polna ogljikove kisline. Ta vrelec se imenuje Narsan ter slovi po vsej Rusiji. Iz Kislovodska vodi najugodnejša cesta na Elbrus, goro, ki je 5633 m visoka. Razdalja med Kislovodskom in Elbrusom znaša 130 km. Kakih 20 km za mestecem je soteska Terskol. Pot vodi skozi iglast in bukov gozd do vasi Terskol. Malo pred to gorsko vasico stoji pastirska koča, pred katero navadno postaja močan starec, ki je baje »le« 140 let star in je že 10-krat postal stari oče. Ko je na Ruskem umrla carica Katarina II., je bil mož tedaj star ravno 4 leta. Krepek je še tako, da se ne plaši najbolj strmih gozdnih in gorskih poti ter pleza kakor kak mladenič. V vasi Bezeng prebiva mamica Hulasva-Altin, katere mož je žal že umrl, ko je bil star šele 110 let. Ona pa šteje že 143 pomlad. Baje je njen najstarejši sin star 90 let, njen najmlajši sinček pa 63. Polemtakem bi bil najmlajši rojen, ko je njegova mamica bila stara že 80 let. Tako vsaj zatrjuje starka. V dolini Ligdon-ski živita 98-letni Gig Kokojev in 87-letni Inalkid Kologov. Pa tudi ta dva nista izjema. Stoletnih mož in žena je baje v teh krajih še vse polno. Resnična dežela metuzalemov.

Nafta v južnem Uralu

Ruski akademiji znanosti je na seji v Sverlovsku poročal prof. Gubkin, da so našli velike vrelce nafte pri Sterlitamaku v baškirski republiki. Nafta so že začeli loviti na ta način, da so navrtali 7 vrelcev. Zemljišče, pod katerim je ležišče nafte, meri več ko 100 ha. Nafta je prvovrstna. S tem se bo izvoz nafte iz Rusije pomnožil za milijon ton. Ta izvajanja je potrdil tudi voditelj ruske petrolejske uprave, ki je poudaril, da je na ozemlju baškirske republike najmanj 400 milijonov ton nafte. S tem bo Rusija svoje potrebščine nafte lahko krila z lastno produkcijo. S tem je pa tudi Rusija postala ena prvih petrolejskih dežel.

Nemški narodni socialist Strasser, organizatorični vodja narodnih socialistov, govori v radio. To je prvi govor nar. socialistov v radio. Njegov govor so prenašale vse nemške postaje, le Monakovo in Stuttgart sta ga odklonila.

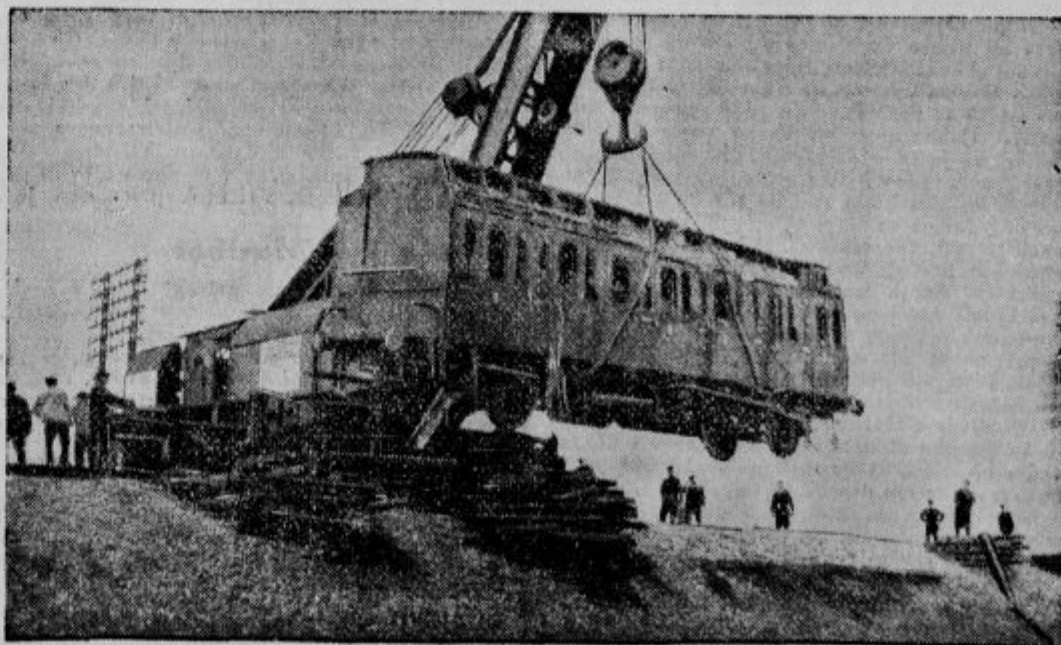
1000 let star ruski rokopis

Ekspedicija ruske akademije znanosti je v južni Rusiji odkrila rokopis iz leta 1068. Ta rokopis je napis na takozvanem Tmutarkanskem kamnu na otoku Taman in opisuje, kako je ruski knez Gleb meril led na obali Azovskega morja. Kamen bodo shranili v leningradskem muzeju.

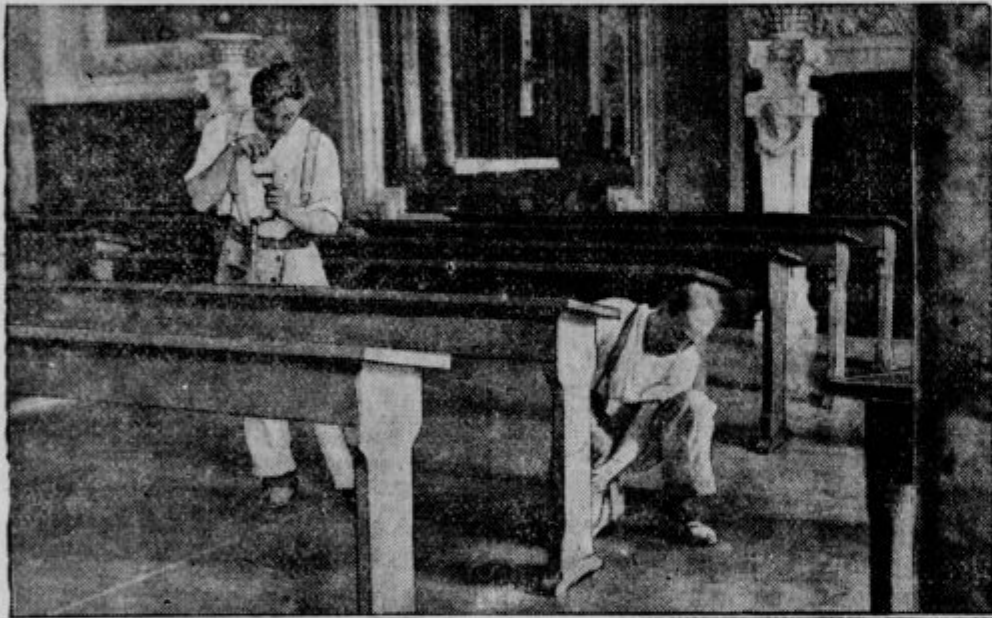
FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta. Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Po železniški nesreči v Nemčiji, pri kateri so vagoni padli v vodo pod nasip, rešujejo vozove z žerjavom.

Zadnje priprave za lozansko konferenco evropskih diplomatov: Mizariji delajo klopi, na katerih bodo gospodje sedeli.

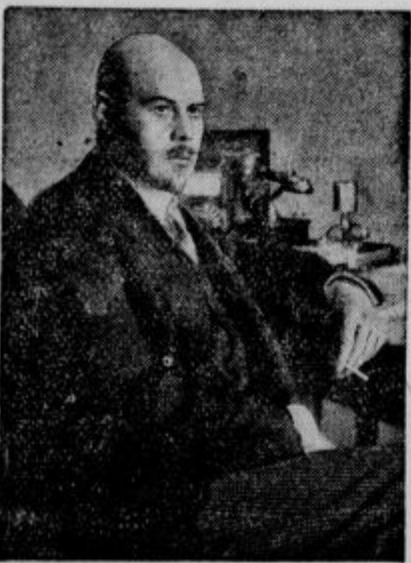
Poljske ženske proti poljubljanju rok

Varšavsko gospodinjstvo društvo je na svojem zborovanju sprejelo resolucijo, v kateri varšavske žene in matere pozivljajo vso poljsko javnost, naj se vendar odpravi ta neprimerna navada, da bi moški v javnosti pri vsaki priliki ženskam poljubljali roke. To bodo odpravile najlaže ženske same, če tega moškim ne bodo več dovoljevale. Za pozdrav med moškimi in žensko je dovolj, da si prijeteljsko stisneta roki. Roke naj si dovolijo ženske poljubljati samo od svojih domačih in še to le v družinskem krogu. S tem so poljske žene povedale nekaj zelo pametnega. Dvomimo pa, da bi se po tem ravnale tiste slovenske takozvane »dame«, ki mislijo, da poljubljanje njihovih rok na ulicah, v kavarnah, po tramvajih, kaj zvišuje njihovo veljavo in ugled.

»Vaša prejšnja služkinja je sedaj pri nas.«

»Res?«

»Pa bodite brez skrbi! Niti pol tega ji ne verjamemo, kar nam pripoveduje.«

Walter Rathenau, nemški zunanji minister, ki je bil 24. jun. 1922 zavrtno umorjen od nacionalistov.

Med pljučnico zblaznel

Iz Lipnice pod Gradcem poročajo, da je 16. t. m. jutraj zblaznel v svoji hiši 34-letni delavec Ferdinand Möller. Dobil je pljučnico in je že nekaj dni ležal. Zadnjo noč pa je vročina tako narastla, da so poklicali zdravnika, ki je bolniku dal injekcijo. Bolnik se je izprva nekoliko pomiril, potem pa je planil iz postelje in udaril zdravnika, ki se je pred močnim mozem rešil z begom. Nato je Möller razbil vse zdravnikove instrumente, začel metati kozarce in posodo v šipe in slednjič pograbil kuhinjski nož ter z njim napadel svojo družino, ki pa je srečno ušla. Blaznež je iztaknil škafličko z iglalic in zažgal postelje v sobi. Raztrgal je vso obleko na drobne kosce in sežgal tudi bankovce prihranjenega denarja v znesku 70 šilingov ali kakih 560 Din. Ko je hišni gospodar prišel, da bi pomiril bolnika, je moral bežati. Med tem je ogenj v sobi uničeval posteljnino. Gospodar je potem skozi okno metal vodo v sobo, da je udušil najhujše plamene. Med tem sta prihiteli dve požarni brambli, ki sta z vodo zalili stanovanje in udušili požar, pri tem pa seveda uničili vse pohištvo uboge družine. Nato so gasilci obrnili svoje brizgalke v blazneža, ki pa se je skril v omaro. Ko so gasilci prišli v sobo, je bolnik planil iz omare in se hotel vreči na gasilce. Pri tem pa mu je na mokrih tleh spodrsnilo, da je padel. Gasilci so ga obvladali in ga vtaknili v prisilni jopič. Rešilni avto je nesrečnega prepeljal v graško bolnišnico. Ni pa mnogo upanja, da bi nesrečnej, ki ima zelo hudo pljučnico, po vseh teh dogodkih ostal pri življenju.

Letališče na Franc Jožetovi deželi

Kakor poroča ruska »Pravda« od 6. junija, je ruski polarni inštitut organiziral na Franc Jožetovi deželi oporišče za letala. Tam bodo zgradili hangar, kjer bo spravljeno vodno letalo. Namen tega letališča je med drugim, v letu 1932 in 1933 natančno preiskati vse otoke Franc-Jožetove dežele ter vzdrževati zvezo med polarnimi kraji, otokom Guker in otokom Rudolf.

Bosek: »Moja žena se uči goslati, hčerka pa peti.«

Nosek: »Pa ti?«

Bosek: »Brez tožbe potrpeti.«

Ing. J. D.: **Kako preprečiti požare avtobusov**

MOTORNO KOLO

znamke "Harley Davidson", 12 PS, dvocilindrsko, 1200 cm³, s prikolico, malo rabljeno, skoraj novo, radi bolezni pocieni naprodaj. Božo Lekić, Dravska ulica št. 8, Maribor.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za št. 2 Din. Vsakogled, treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček. račun Ljubljana 10.349.

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Boljša dekle

23-letno, čedne zunanosti, želi v službo k dobri in krščanski družini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9199. (a)

Mesarski

pomočnik

v svoji stroki dobro izvežban, popolnoma samostojen delavec, želi svoje mesto spremeniti. Ponudbe na upravo »Slovenca« v Ptuj. (a)

Službo določa

Beseda samo 50 par

Frizerka

hitra in dobra ondulerka, dobi takoj stalno službo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ondulerka« št. 9155. (b)

Pleskar. pomočnika

sprejem. Anton Zakrajšek, Srobnitnik, p. Velike Lašče. (b)

Zastopnike

sprejema renomir. ustanova v vseh krajih. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Mariboru pod »Izrednost« št. 9123. (b)

Vajenci

Beseda samo 50 par

Učenka

pridno, pošteno, najraje z družino, sprejme takoj Marija Tiselj, trgovina z mehanizmi blagom, Grajska vas, p. Gomilsko. (v)

Učenca

poštenega in pridnega — sprejme za krznarsko obrt L. Rot, Mestni trg št. 9, Ljubljana. (v)

Vajenka ali vajenca

sprejem. Foto atelje Josip Pogačnik, Ljubljana, Mestni trg 5/I. (v)

Prodamo

Beseda samo 50 par

Metliško vino

se toči po 8 Din čez ulico v gostilni Keršič, Šiška. 1

Jabolčnik

prvovrsten, proda graščina Boštanj pri Sevnici. (l)

Konfekcija — moda!

Naicenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Novi obrtni zakon

se naroča pri Komanditni družbi M. Jankole — Selenburgova 6/II. (l)

Mlinarji!

R. prosa, ajda in lešeca kupite naiceneje pri A. VOLK, LJUBLJANA

Izložbena stojala

za dve izložbi, kompletne, s šipami, po ugodni ceni naprodaj. Dopise pod »Stojala« na upravo »Slovenca«. (l)

Mlinarji, pozor!

Prodajam mlinске črne kamne za mletje, za mletje ovsu in zmesi. — Tomšič Ivan, Kočevje 312, Dravska banovina. 1

Nogavice

rokavice, robce, perilo, torbice, kravate nizke cene, samo pri PETELINC-u Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Damski klobuki

in slamniki že od 60 Din naprej, vedno zadnje novosti. Preoblikovanje Din 28.—. Salon »La femme Chic«, Anica Puhek, Selenburgova 6-I. (l)

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri trdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

Klavirji, pianini!

Kupujte na obroke od Din 400—

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so nesporno najboljše. (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Ljubljana Aleksandrova cesta 7 Najcenejša posojevalnica!

Vnajem

Beseda samo 50 par

Trgovski lokal

v Kamniku, Šutna 32, nasproti farne cerkve, se odda s 1. avgustom. (n)

Manufaktur. trgovina

z delno količino blaga in inventarjem ali tudi brez blaga, v sredini Ljubljane, se takoj odda. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ugodnost« št. 8608. (n)

Kupimo

Beseda samo 50 par

Predivo

vsako množino kupi Franjo Bulc, Mirna, Dolenjsko. (k)

Tračnice

poljske, lahke, ca. 1000 m in vagončke kupimo ali vzamemo v najem za daljšo dobo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Tračnice« 9061. (k)

Vrednostne papirje

kupuje Komanditna družba M. Jankole, Selenburgova 6/II. (k)

Čebelni vosek

pristen in čist kupujemo po najvišji ceni v vsaki množini. — Golob & Ko., tovarna kemič. izdelkov, Vič pri Ljubljani. (k)

Stanovanja

Beseda samo 50 par

ISČEJO:

Stanovanje

dveh sob s popolno oskrbo pri privatniku iščejo tri gospe v letoviškem kraju Slovenije 500 do 600 m nad morjem z gozdnato okolico. Ponudbe z natančnimi pogoji na upravo »Slovenca« pod »Letovišče«. (c)

ODDAJO:

Dve sobi

opremljeni, parketirani, z vsem komiortom se odda solidnim gospodom. Poizve se na Mirju, Verstovškova ulica 11. (s)

Več stanovanj

se odda v novi hiši, 8 minut od cestne železnice. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 7869. (c)

Pohištvo

Beseda samo 50 par

Novo spalnico

hrastav pleskano, prodam za 2000 Din. Istotam naprodaj dobro ohranjen otroški voziček na peresih. Mihael Cigole, Zgornje Gameljne 22, p. St. Vid nad Ljubljano. (s)

Obrt

Beseda samo 50 par

Športne in gorske čevlje

po Din 160— in delavske čevlje la. najnižje nudi

Rihar, vizmaric St. Vid n. Ljubljano

Auto limuzina

6 sedežen »Alfa Romeo«, v zelo dobrem stanju, se po ugodni ceni prodaja. Dopise pod št. »Prvovrsten« na podružnico »Slovenca« v Celju. (f)

AVTO ali

MOTOCIKL

rabljen, najboljšo kupite ali prodaste potom avto-avtvdke O. ŽUZEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11. (f)

Bencin motor

na vozu, 4 KS, orig. »Morava«, komplet, skoraj nov — poceni naprodaj. Maribor, Aleksandrova št. 24, elektrotehnično podjetje. (f)

Štedilnike

raznih vrst: vrtno, balkonske in stopniške ograje, dim. vratica, brzoparilnike, nudi po najnižjih cenah ključ. podjetje Ciril Podržaj, Ig pri Ljubljani.

GOJZERICE

najboljše kakovosti izdeluje priznana tvrdka

L. LUKAS

Ljubljana, Sv. Petra cesta

Brivnica »Zora«

Celje, Slomškov trg št. 6, zraven farne cerkve, se priporoča. Britje in striženje prvovrstno. Dijaki, učenci polovične cene. (t)

Auto-motor

Beseda samo 50 par

Prodaj

Sending motor, stabilen, za 5 HP. Ogleda se na graščini Smlednik. (f)

Ford in Essex limuzini

skoraj novi — pod ceno prodaja: Florjančič, Nunska št. 3. (f)

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Lep gozd

zaraščen s stelo in drevjem ter travnik, prvovrstna zemlja, naprodaj — skupaj ali posamezno. Vprašati v gostilni Zavoglj, Sp. Hrušica pri Ljubljani. (p)

Večje posestvo

se prodaja ali zamenja za gostilno. Dopise z naslovom je poslati na upravo »Slovenca« Maribor pod št. »Dobičkanosno« št. 9173. (p)

Vogalna parcela

in več drugih pod Rožnikom ugodno naprodaj. — Tudi hranilna knjižica. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9201. (p)

Enonadstropna hiša

z gostilno in trgovino, 14 sob, pritlikline, vrt, sredi Litije — radi družinskih razmer naprodaj za 320 tisoč Din pri »Posesti, Miklošičeva 4. (p)

Lepo posestvo

pri Zalcu v Savinjski dolini, 20 orolov prvovrstne kulturne zemlje, nova gospodarska poslojva in stavbe, z lepim velikim sadonosnikom, ugodno naprodaj. Polovica kupne cene lahko ostane vknjižena, za ostalo kupnino se sprejme tudi hranilna knjižica. Pojasnila pri: Ivan Likar, posestnik, Petrovče, Savinjska dolina. p

Čitajte in širite

»Slovenca«!

12 ha zemlje in gozda

v enem kompleksu prodajam blizu Prijedora. — Vprašanja na Nikola Mijatovič, Prijedor. (p)

Stavbišče

vogalno, 911 m², naprodaj na Prulah. Več se izve v prodajalni Jos. Olup, Stari trg 21. (p)

Zasluzek

Beseda samo 50 par

Stavci

iz vseh obstoječih tiskarn dobe dober postranski zaslužek brez posebnega truda ali prekomernega dela. Naslov in mesto za posilvite javiti na oglasni zavod »Publicitas« d. d., Zagreb, Ilica 9, pod »Nemudoma 1967«. (z)

Razno

Beseda samo 50 par

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK Ichnar — SISAK Varujte se potvorb

RAZPIS

Pokojninski zavod za nameščence razpisuje oddajo električne inštalacije, pečarskih, keramičnih, steklarskih, pleskarskih, slikarskih, parketnih del ter polaganje lino-leja za objekt III. v Gajevi ulici v Ljubljani.

Načrti, proračun ter splošni gradbeni pogoji se dobijo pri podpisnem uradu od 20. junija 1932 dalje med uradnimi urami za 20 Din.

Pravilno sestavljene ponudbe je vložiti v zapečatenem ovoju s tozadevnim napisom do 30. junija 1932 do 12. ure opoldne pri Pokojninskem zavodu za nameščence v Ljubljani, Gledališka ulica 8, III. nadstr., v vložišču.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.

ČE ŽELITE KUPITI POHIŠTVO,

po jako znižanih cenah obrnite se naravnost na

ANDREJ KREGAR in sinova

tovarniška zaloga pohištva

ST. VID NA LJUBLJANO -- (nasproti kolodvoru)

Roland Dorgelès:

Leseni križi

62

Ne da bi gledali kam, smo poskakali v jarek. Ko sem se z nogami dotaknil mehkih tal, me je strahovit, nečloveški gnus vrgel nazaj. To je bilo podlo, ta znova izgrebeni pošastni kup človeških teles: voščeno bledi Bavarci na drugih, ki so bili že čisto črni; iz njihovih spačenih ust je prihajala strašna, gnila sapa; cela gomila razcefranega mesa, trupla s potriganimi udi, s popolnoma zasukanimi nogami in koljeni; en sam pa je stražil nad njimi vsemi: stal je pokoncu, naslonjen ob steno jarka, pošasten trup brez glave ga je opiral. Možno na čelu naše vrste si ni upal gaziti dalje po tej mesniči: čutili smo nekak svet strah, da bi korakali po truplih, da bi ta človeška obličja teptali z nogami. Toda na begu pred strojnico so še zadnji poskakali v jarek, ki je bil poln, da bi skoraj pljuskalo čez...

»Dalje, pri moji duši!«

Se smo oklevali, iti po tem tlaku, v katerega smo se pogrezali ob vsakem koraku, toda drugi so pritiškali za nami naprej, in tako smo šli, ne da bi gledali kod, dalje, gazeč po smrti... Kakor da bi bil tu uganjal svoje norčije sam satan, so ostale mrtve stvari nepoškodovane: v dolžini deset metrov so ležale v majhnih vdolbinah popolnoma nepoškodovane čelade pikače v platnenih prevlekah. Nekateri tovariši so segali po njih. Drugi so si jemali krušnike in čutare.

Poglejte, kakšni čevlji so to!« je zavpil Sulphart in zadovoljno vihtel par škornjev iz rumenega usnja nega usnja.

Ob izhodu iz črevesa je ždel neki sergent in kričal:

»Rojema na levo, na levo!...« In zopet je hitela tenka vrsta proti ozki poti, ob kateri je tekla jarek.

Dalje pred nami smo videli na polju samo še pregrajo iz bodeče žice, ki je bila v bujni travi napol skrita... In nikjer nobenega streliškega jarka, niti enega Nemca, nobenega strela...

Kakor hitro je prenehal ogenj, smo začeli počasneje teči, se zbirati. Pa že je zopet zagrmel skupen strel nemških topov, in namah je zrasla vzdolž poti vrsta dimovih dreves; cesta je bila v trenutku prazna. Vsi so se vrgli v jarek ali se sploščili ob ostankih zidov. Ležali smo kakor tesno povezan svezjen v ozkem žlebu pod predalčasto steno. Zbegan je vsak potegnil v svitek zvito odejo v zatilnik in čakal... Granate so besnele nekaj časa, 88-tovke so bučale tako nizko, tako blizu nad našimi glavami, da smo se čudili, ko trave nismo videli pokosene; skrivali smo glave med rokami. Potem se je spalni ogenj obrnil drugam, in sedaj so otipavale granate vas. Vzdolž cele poti so se ljudje vzravali, ne da bi bili zapustili kritje.

»Ali ostanemo tukaj?« je vprašal neki vojak iz globoke luknje v zemlji.

»Ne, prodiramo naprej,« nam je zakričal Ricordeau, tekoč mimo nas.

»Ali se izplača, ko je vas tod doli vendar že tudi naša!«

»Kako se pa prav za prav imenuje to gnezdo?« Nihče ni vedel.

»Podrekalo se je,« je šepetal Fouillard in se tesno stiskal k meni. »Potegniti jo moramo nazaj.«

Nekateri so kričali: »Glejte, legija gre naprej,« drugi zopet: »Pozor! tam-le prihajajo Švabi!«

»Od strani naskakujejo!«

»Menda si pijar, to se vendar naši jarki.«

Nove granate so jim zavezale jezike. Med posameznimi udari smo žde praznilni čutare.

»Gospod stotnik! Tu smo, gospod stotnik!...«

Cruchet se je drse spustil po strmali in potegnil s seboj cele plasti peska. Berthier je tekla za njim;

skakala sta od luknje do luknje in se vedno znova vrgla plosko na tla, kadar je pritulila nova granata. Kapitan je kričal:

»Saj ste od samega vruga... Zdaj jim jemljemo tretjo linijo... Pazite na znamenje od desne.«

Imel je čisto nov obraz, rdeč, potan, usta v velikem, nemem smehu razprta. Ne da bi se ustavil, je v teku ponavljal:

»Na znamenje od desne... Od desne...«

Strahovit tresk in slišal nisem ničesar več... To je bilo kakor udar z orjaškim kolom, ki je vse pobil na tla, potres ki je vse sesul, piš, ki je vse podrl... Gost oblak, črna noč... Deset misli: ubiti smo, oslepel sem, zasulo nas je. Potem kriki:

»Na pomoč! brž!...«

V dimu so bežali ranjenci. Fouillard je ždel pred menoj; glava mu je ležala v rdeči luži in hrbet mu je krčevito drgetal, kakor da bi ihtel. Jokala je njegova kri.

Znova je zabučalo prek nas... Ves sem se zvil, glavo sem vtaknil med kolena, telo je bilo kakor krogla, stisnil sem zobe... Obraz se mi je spalil, oči so mi bile napol zaprte, tako sem čakal... Granate so si sledile, se prehitevale, a slišali jih nismo več: preblizu je bilo in preglasno. Ob vsakem udaru srce zastane pa plane; glava in drobovje zadregata. Samo to želimo, da bi bili majhni, čisto majhni; vsak delec v nas se vedno znova zgrozi, udje se krčijo, glava je prazna, šumi in se hoče skriti, bojim se, kruto bojim... Pod to grmečo smrtjo je človek samo še drhteč kupček, prisluškuje uho, prestrašeno srce...

Med vsakim skupnim strelom poteče deset sekund, deset sekund, ki jih imaš še živeti, deset neizmernih sekund, ki skrivajo v sebi vso srečo. Opažujem Fouillarda, ki se ne gane več. Z modrikastim obrazom leži postrani, na vratu mu zija strašna rana kakor pri zaklani živali.

Zasebna ženska učiteljska ostanejo

Ljubljana, 17. junija.

Iz Beograda je došlo uradno poročilo, da je gosp. minister prosvete dr. Dragotin Kojič razveljavil odlok ministrstva prosvete S. n. br. 12.742, 9. maja 1932, s katerim se ukinjajo zasebna (samostanska)

ženska učiteljska in zagotovil nadaljnji obstoj zasebnim ženskim učiteljskim šolam sester milosrdnic v Zagrebu, sester božje ljubavi v Sarajevu, šolskih sester v Mariboru, mater uršulink v Ljubljani in Skofji Loki.

Stobi in Trebenišče

Ob prvi arheološki razstavi v Beogradu

Beograd, 16. junija.

Pet kilometrov jugozapadno od znane južnosrbske železniške postaje Gradsko, ki je ena najlepših v naši državi, leži na obali Crne reke, sila zanimivo arheološko najdišče Stobi, ki pomeni svetovno zanimivost. Podobnega in sorazmerno bogatega ozemlja na izkopaninah v zadnjih desetletjih niso odkrili nikjer in zato ni čudno, če je zanimanje za Stobi posebno pri strokovnih arheologih vsega sveta v zadnjem desetletju sila veliko. Stobi so nazvani največje arheološko odkritje tega stoletja. Cele skupine inozemskih, predvsem nemških in angleških arheologov so začele obiskovati ta kraj.

Dobro desetletje je od tega, kar so Stobi sploh znani. Slučajno so Nemci prišli za časa okupacije na to, da mora biti ob obalah Crne reke zanimivo zgodovinsko najdišče. Naši arheološki strokovnjaki z ravnanjem beogradskega muzeja g. dr. Vlado Petkovičem na čelu so z minimalno državno subvencijo leto za leto delali na terenu po mesec dni. Rezultati so danes vidni vsakomur. Dočim smo bili v zadnjih letih o vseh izkopanih predmetih obveščeni le po slučajnih časnikarskih intervjujih in malo bolj po predavanjih nekaterih arheologov o tej stvari, si danes lahko vsakdo na svoje oči ogleda zanimivosti stare civilizacije in kulture. Stobi so grška naselbina iz V. stoletja pr. Kr. Mesto, se je razvilo na ustju Crne reke v Vardar je bilo sorazmerno veliko in bogato. Višek razvoja je doseglo v III. in IV. stoletju po Kr. Katastrofalno je uničil to grško naselbino veliki potres v l. 518 po Kr. Stobi so bili deležni približno iste usode ko italijanski Pompeji. Potres jih je enostavno zasul in na ta način se nam je do danes ohranil večji del hiš, amfiteater z vsemi mogočimi zanimivostmi. Vendar odkopavanja v Stobih še zdaleč niso končana.

Ta prva arheološka razstava v Beogradu nam nazorno pokaže, kaj so do danes Stobi najdragocenejša. Razstavljeni so seveda predmeti, ki

jih je mogoče prenesti. Da pa človek dobi celoten vpogled v najdišče, je na razstavi izloženih mnogo dobrih fotografskih posnetkov celotnega ozemlja in posameznih delov izkopanega mesta.

Prevladujejo izkopane iz kamna: stebri, odlomki kapitolov, ohranjeni in polomljeni kipi, drobci zanimivega mozaika, deli zidu s pisano ornamentiko, nagrobni spomeniki (posebej zanimiv je velik nagrobni kamen z grškim napisom, ki imenoma omenja škofa Filipa). Posebej moram omeniti dragocene freske. Največ antičnih skulptur je najdenih v Parteninovski palači. Po veliki večini so iz bron ali pa marmorja. Posebej Pojedonova glava v belem marmorju je lepo ohranjena. Razen tega so v tej palači odkriti še kipi Artemide, Baha, relief s plesom nimf okrog Pana, kipa boginji zdravja in pomladi in sila elastičen torzo Afrodite. Tudi nekaj starega denarja iz Stobov je razstavljenega; med drugim štirje zlatniki z različnimi napisi.

Se dragocenejši pa je oni del razstave, ki obsega predmete, izkopane po dr. Nikoli Vuliću v Trebeništu blizu Ohrida. Znano je, da so v Trebeništu med svetovno vojno Bolgari našli večje število bogatih grobov z zlatimi predmeti in večino dragocenosti odpejali v sofijski muzej. Na istem mestu je g. dr. Vulić našel še en grob, poln najdragocenejših predmetov. O izkopanih predmetih je že izšla obsežna monografija z več deset slikami v nemščini. Posebno privlačni predmeti iz tega po g. dr. Vuliću odkritega groba so zlati predmeti: obrazna maska in sandale in pa šlem z zlatimi vdevki. Posebej moram še omeniti dolg srebrni kelih, bakren trinožec, ki je izredno okusno izdelan in dobro ohranjen in dve bakreni amfori.

Arheološka razstava v beogradskega umetniškem paviljonu je zelo uspela in je posebej za širšo občinstvo, ki je moglo o najdenih predmetih slišati le po dnevnem časopisu, zelo zanimiva. Obiskalo je že lepo število inozemskih arheologov.

Zgodba o ukradenem volu

Ljubljana, 17. jun.

V eni majhnih vasic, razstresenih po bloški planini, je sredi okoli pol 10 stopil gospodar v svoj hlev, da še enkrat pred počitkom pogleda, če je živina v redu. Skoraj, da ni vznak padel — najlepšega, najbolj debelega vola ni bilo nikjer! Hlapec je povedal, da je bila vsa živina v redu, ko je hlev zaprl, tudi lepi vol je bil vmes, res je bilo čudno, kam je izginil tako naenkrat »Sivček«, kakor je volu ime. Ni bilo drugače, kakor da je nekdo vola ukradel. Toda kdo, in kje ga dobiti? Pa se je spomnil gospodar, da je v mraku opazil nekega znanega fanteta potikati se okoli njegove domačije, čeprav ni imel tam nič opravka. Brž je tekel k orožnikom in jih obvestil o tatvini ter jih za božjo voljo prosil, naj mu pomagajo najti tatu, če pa že ne morejo tatu, pa vsaj vola. Vola pred vsem! Gospodar je povedal, koga sumi tatvine, orožniki so takoj razumeli, saj fante res ni na dobrem glasu. Nato se je eden orožnikov podal h kmetovemu domu in pregledal sledi za tatom in za volom. Proti sosednji vasi je šla sled. Orožnik je dejal gospodarju: »Če se mi prav zdi, je falot odšel proti Ljubljani. Ni zlomek, da ga ne bi ujel! Samo potrpite, vol še ni izgubljen!« Nato pa je orožnik odšel proti sosednji vasi in tam vprašal, če so videli takega in takega fanteta, ki je gnil vola s seboj. Povsod so mu kazali naprej, kam sta šla pred njim tat in pa vol. Tako je orožnik prišel že do Lužarjev. Tam pa se je za nekaj hipov ustavil: »Le kam je mulc gnil vola? Ali proti Laščam ali proti Ljubljani? Najbrž proti Ljubljani, ker misli, da ga bo tam lažje prodati!« Tako je orožnik spešil korake za tatom. Korakal je vso noč, kjer pa je srečal samotnega človeka povsod je povpraševal za tatom. Kdor je kaj o njem vedel, vsak mu je kazal pot naprej v Ljubljano. Davi je orožnik prišel v Ljubljano in pričel iskati tatu. Ali Ljubljana je veliko mesto

in tat se skriva med ljudi, kakor žitno zrno v polni vreči. Skoraj je že obupal, ko ni nikjer, ne na klavnici, ne pri živinskih prekupevalcih izvedel ničesar o tatu in ne o volu. Obupan je je mahal skozi trg, ko je naenkrat opazil pri neki stojnici — iskanega tatu. Govoril je ravno z nekim mesarjem: »Gospod, finega vola imam na prodaj. Takega že dolgo niste imeli. 600 kg tehtal! Pa poceni ga dam! Samo 150 Din mi boste dali zanj. Ga greste pogledat? Potem bova pa kar brž udarila v roko!« Mesar pa je modro odgovoril: »Fant, kaj si sam tega vola vzel, da ga daješ pod ceno? A? Kaj si ga očetu izmaknil, ker ti manjka za nedeljo za pijačo? A? Nak, iz te kupčije ne bo nič!«

»Meni se tudi tako zdi!« je spregovoril zadaj za obema nekdo — bil je orožnik z Blok, ki je položil svojo roko na fantovo ramo. »Mule, kje imaš vola?« Fant je prebledel in zajecjal: »Gospod, saj ga nisem ukradel, kupil sem ga sam od nekoga!«

»Tako, tako, daj roke sem!« In orožnik je fanta ukenil. »Sedaj pa kar brž povej, kje imaš vola, če ne...« Fant je povedal za hlev, kjer je spravil vola. Orožnik je šel s fantom tja, se prepričal, da je vol na varnem, nato pa ukenjenega fanteta odvedel po lepi Miklošičevi cesti — fant ni obžadoval palače, temveč je gledal bolj v asfaltna tla — proti jetišnici, kjer je tudi napisal ovadbo o 18-letnem tatu in volu »Sivčku«.

Po vola pa je že prišel čez dan gospodar sam in ga odgnal nazaj na Bloke — 10 ur daleč. Vendar rad je prišel v Ljubljano in rad je hodil tako daleč, samo da ima »Sivčka zopet v hlevu.

KAVA dnevno sveža pri **LEGIAT, MIKLOŠIČEVA C. 18** specerija, delikatesa, zajutrkov.

Gostovanje članov marib. gledališča v operi

Drevo gostujeta v opereti »Viktorija in njen huzar« gđ. Pavla Udovičeva, primadona mariborske operete, in g. Vladimir Skrbinšek, član tamkajšnje drame.

Pavla Udovičeva v vlogi Nadže Nadžakovske v »Orlovu«.

Gospodična Udovičeva se je tekom poslednjih petih let razvila v izvrstno operetno divo, ki je danes ljubljanka mariborske publike. Igravska gibčnost izredno lep glas in živahen južni temperament njene simpatične osebnosti, so bili stvarni temelji njenega uspešnega razvoja. Njeni uspehi se množijo in prav partija Viktorije je ena njenih najuspešnejših.

Vladimir Skrbinšek.

Gospod Vladimir Skrbinšek, bivši član varaždinskega in splitskega gledališča, a sedaj mariborskega, se je v Ljubljani predstavil že z nekajnimi uspešnimi gostovanji v drami in operi. Obdarjenega s simpatičnim baritonom, ga mariborska opereta mnogo uporablja, da je poleg drame priljubljen član operete. Njegov John Cunlight je priscena, enostavna stvaritev, ki osvaja.

— Proti zaprtju in hemeroidom, motenju v želodcu in črevih, oteklini jeter in vranice, bolečinam v hrbtu in križu, je krasno sredstvo naravna »Franz-Josef« grenčica, večkrat na dan zavžita. Zdravniške preizkušnje pri obolenjih spodnjih delov telesa so dognale, da učinkuje »Franz-Josef« voda zanesljivo razkrajajoče in vselej milo odvajalno. Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Elektrifikacija v Radvanju

Radvanje, 16. junija.

Pred štirimi leti in pol smo dobili v naši občini elektriko. Vsi smo bili veseli tega dogodka in smo se z radostjo poslužili te moderne dobrote. Nihče pa se ni nadejal, da bo naše veselje kmalu minilo. Omrežje je izgovorilo električno podjetje brez vsake pogodbe, ker se posamezni interesenti niso smatrali za to kompetentne, občina pa se za stvar sploh ni brigala. Za omrežje plačujemo, že štiri leta in pol 100 odstotkov od uporabljenega toka, to je 6 Din oz. 6.75 dinarjev za kilovat. Po ponovni prošnji in urgenci smo dobili od »Električnega podjetja« neko obvestilo, iz katerega je razvidno, koliko je omrežje stalo, koliko smo plačali in koliko smo še dolžni. Specifičnega računa pa električno podjetje ni izdalo. Na podlagi tega obvestila se je vršil dne 12. t. m. v gostilni g. Podgorška v Novi vasi sestanek interesentov, katerega se je udeležilo tudi par občinskih odbornikov. Zborovalci so grajali postopaje električnega podjetja in pasivno zadržanje našega občinskega odbora. Zborovalci so izrazili željo, da bi se ta zadeva že enkrat uredila in da bi se cena električnega toka znižala v skladu z ostalimi življenjskimi potrebščinami, kakor tudi s plačili uradnikov in delavcev. Povdarilo se je tudi, da bomo posegli po starih petrolejkah, če bo naša prošnja naletela na gluha ušesa.

Razočarane nabiralke jagod

Ljubljana, 17. junija.

Lepe rdeče jagode so danes vabile kupce na trgu. Bile so tako slastne in tako vabljive, da bi ob njih človek mislil le na lepe, radostne reči in na sladkost življenja. Le kdo bi mislil, le komu bi v sanjah prišlo na misel, da so te jagode povzročile tudi nenavado izkoriščanje?

Pride g. tržni ravatelj. Pogleda jagode, pokusi eno in pravi prodajalkam: »Po čem jih dajete?« »Po šest dinarjev liter,« odgovore prodajalke. »Preddrugo so, ne bom pustil tako drago prodajati jih. Na pet dinarjev jih morate znižati!«

»Oh, gospod, ne moremo. Potem ne bomo same nič zaslužile. Pomislite, da moramo lastniku gozda dati 500 Din, ker smo na njegovem svetu nabrale te jagode.«

»Kaj, jagode ste plačali? Saj so jagode bile le božje in od nikogar drugega, najmanj pa gospodarjeve.«

Prodajalke so povedale svojo žalostno zgodbo. Same revne ženske so, hčere in žene revnih kajzarjev in gostincev v neki vasi na Dolenjskem. Pri njihovi vasi je bil pred dvema letoma še velik in krasen gozd, ki ga je lastnik dal posekati in les prodati. Lepe denarce je skupil zanj. Na posejnj pa so zrasle na prisojni strani jagode, na osončni pa gobe. Revne vaške družine so jih hotele nabirati in prodati v Ljubljano, da bodo imele vsaj za moko in za sol. Pa je prišel lastnik posejnj in zagodrnjal: »Kaj, jaz ne bom imel nič od jagod in gob, ki jih boste nabrale na mojem svetu? Petsto dinarjev mi morate dati drevi, ko se vrne te skupičkom iz Ljubljane. Vsaka nekaj, toda petsto dinarjev moram imeti!« Nič ni pomagalo stokanje ubogih žensk, ki so gospodarju dokazovale, da so same reve, da je cena jagod nizka, on, gospodar, pa je najbogatejši v vasi, ki se gotovo ne bo polakomnil denarja revežev. Ali gospodar je vztrajal: »Jagode so moje, če mi ne obljubite petsto dinarjev, pa vas ne pustim nabirati jih.«

Ko je g. tržni ravatelj to slišal, je dovolil ženskam, da so prodajale jagode po 6 Din. Ali kupčije so bile na trgu slabe in le malo so prodajalke prodale. Vse so bile v skrbeh: »Kje bomo našle, kje dobile denar za vožnjo sem in tja, kje denar za moko in sol, da družine ne bodo lačne in kje denar, da bomo dale lastniku posejnj tistih 500 Din?«

Popoldne so se odločile za zadnji korak. Na cesti so pričele ponujati jagode po — 3 Din liter. Res so kmalu prodale vse, saj so jagode dale pod ceno. Toda po poti proti dolenskem kolodvoru so se vse solzile: »Le koliko jim je vrglo mučno in težavno nabiranje po posejnj, ko pa morajo toliko dati bogatašu in toliko za vlak?«

Dva vloma v eni noči

Novo mesto, 16. junija.

V noči od srede na četrtek je predrzen tat poizkušal vlomiti v ravnateljevo pisarno novomeške drž. realne gimnazije. Prišel je že v konferenčno sobo ter hotel od tu priti v ravnateljevo pisarno, kar se mu pa ni posrečilo, ker so bila vrata zelo dobro zaprta poleg ključavnice še z zapahom. Iz jeze je vse naokrog razmetal in se splazil iz poslopja. Svojo srečo je šel poskušat še v restavracijo Režke Godina na Ločenski cesti, v katero je prišel skozi verando. Vsa vrata si je odprl z vitrihom. Postregel si je o gostilniški sobi z litrom vina, naker je pobral iz predalov 7 škatelj »Zetac«, 1 škatljo »Savac« in eno škatljo »Vardare« cigaret, dalje 3 klobase, nekaj šunke in nekaj žganja. Gotovine pa je dobil le 26 Din.

Sedemo k obedu. Nuncij ima prvo mesto. Na desni mu je Bauer, na levi Jeglič. Nuncij in Jeglič sta brž v živahnem razgovoru. Od konca mize ujamem besedo: »Kako vam je v Gornjem gradu?« Lepo po slovensko ga je vprašal, kajti nuncij tudi slovensko zna. Jeglič živahno pripoveduje in razlaga. »Zakaj ne pišete spominov? Čas imate!« se šali nuncij. »Kaj vam pride na um?« odgovarja Jeglič. Ne, ne, samo tega ne! Do tega ga ni mogoče pripraviti. Sam dobro vem. Tehtne razloge ima za to.

Čas hiti. Treba bo zopet v katedralo, k otvoritvi kongresa. Vse gre točno po načrtu. Organizacija je brezhibna. Ne samo mi Slovenci, tudi Hrvatje je znajo organizirati in se reda držati. V Bosni sem videl to.

Zbrala se je v katedrali zopet vsa pestra družba. Škofje in prelati so prišli v procesiji, vsi oblečeni v svečana oblačila. Cerkev je nabito polna. Pristopi nadškof Šarič in intonira »Veni Creator!« Ko odpoje molitve, stopi v slovesnem ornatu na levo. Kakor srebo zavzveni njegov čisti, visoki glas. »Hvaljen Isus! U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.« Nato z lepimi, izbranimi besedami otvarja kongres. »Venite, adoremus!« To da je namen kongresa. »Pridite, molimo!« Razvija misli zadnje pappeževe okrožnice o Sreč Jezusovem. Pozivlja k molitvi in pokori. Tako bo kongres rodil dober uspeh. »Mi pravdu njegovo hočemo, vjeto hočemo, ufanje hočemo, istinu i sve, što je božje!« Silno uživam, ko poslušam. Krasen je hrvatski jezik! Se krasnejši, ko ga govori Šarič! Najkrasnejši, ko ga govore Sarajlijci! Sarajevo je znano, da najlepše hrvatsko govore v okolici Sarajeva, da je tu jezik najčistejši in najbogatejši. Šarič končava: »... pa če nas Isus zagrliti in blagosloviti. O, neka to bude, bračo! Hvaljen Isus!« Orgle zabuča in vsa cerkev zaori z močnim, silnim glasmom, ki kipi in raste in se preliva pod strop in ven na širni trg pred katedralo: »Do nebesa nek se ori — naših grudi gronji glas... In zopet in zopet ponavlja ljudstvo: »Dusom tjemol vjek sam Tvoj, za krst časni bijuć boje! O, Bosani pokonaj ljudsko petje, vse drugače ko mi (Dalje.)

Joža Jagodic:

Popolni spomini iz Bosne

2. junija ob eni popoldne je zavozil naš vlak v sarajevsko postajo. Na kolodvoru in pred njim se je vse trlo ljudi. Prišli so, da slovesno sprejmejo papeževga nuncija in škofo. Bili so navzoči vse predstavniki civilne in vojaške oblasti z banom in generalom na čelu. Ze od daleč se je videla iz množice visoka, sloka postava nadškofa dr. Šariča. Ljubezniv in prijazen je sedanjí vladika sarajevski. Njegov smehljajoči se obraz te osvoji na mah. Kako lepo mu teče beseda! Pesnik je, krasno govori. (Zato so tudi rekli naši ljudje v Ameriki, ki so pričakovali Jegliča in Šariča na evharističnem kongres v Čikago, da bi Jegliča radi videli, a Šariča radi slišali.) Z visokim, prikupljivim glasom pozdravlja nuncija, ki je stopil iz vagona. S pesniškim zanosom mu kliče dobrodošlico kot angelu miru in predstavniku svetega Očeta. Godba igra, ljudstvo vzklika, živahno prerivanje je sem in tja. Deklica ponudi sol in kruh, deček v pestri narodni noši s fesom na glavi deklamira prisceno prigodnico. Oči mnogih se ozirajo v visolasega Jegliča, ki strumno stopa za nuncijem. Nekdo me pokuka za površnik in vpraša, če je to Jeglič. Ko mu pritrdim, se hitro obrne k drugim in jim pove. Mnogi stopajo na prste in se vzpenjajo nad druge, da ga morejo videti. Gane me in ponosen stopim za njim skozi peron na prostor pred kolodvorom.

V dolgi vrsti avtomobilov se odpeljemo pred katedralo. V mestu je živahno, povsod po ulicah špalir ljudi. Primas Dobrič se ozira skozi okno avtomobila. Vidi, da ni nikjer zastav. Čudi se. A razume. Pred katedralo je vse nabito ljudstva. Skozi ozko gaz spejo cerkveni knezi pred portal. V pestrih oblačilih čaka duhovščina pred katedralo. Zbran je kapitelj in škofo, ki so prišli več dni dodela. Tudi Bauer je med njimi. Mostarški škof z dolgimi brki čaka s križem v roki, da

ga ponudi nunciju v poljub, nadškof Šarič stopi na stopnico in kliče vnoči dobrodošlico. Prijetno plove njegov glas nad množico. Prišel sem kot zadnji v družbi mestnega kateheta, znanega Kamberja. Predenilo me je. Ko se riveja skozi množico, naenkrat zadoni iz mladih grl: »Živio dr. Kamber!« Greva naprej, pa zopet: »Živio dr. Kamber!« Silno mora biti priljubljen, si mislim. Stojim pred gručo mladih fantov. Morajo biti člani kakšne fantovske organizacije. Morda so križarji. Ne čujejo dobro nadškofovih besed. Kramljava med seboj in opazujejo. »Vidiš, kako Jeglič plaka!« pravi eden od njih. Postanem pozoren in se ozrem proti cerkvi. Jeglič stoji poleg nuncija in si briše oči. Z modrim robcem, kakor običajno, da je še bolj očito. Se meni zalesketa solza v obeh. Pa je Jeglič stopilo pred oči vse, vse... Pred 30 leti je bil zadnjič v Sarajevu in še takrat bolj mimogrede. Danes je prišel, da obudi spomine, preden vzame slovo. Misli na pretekle dni... Dne 5. maja 1898 je bila sarajevska stolnica napolnjena vernikov. Nadškof Stadler in škof Jeglič ter z njima vsa mestna duhovščina je klečala pred oltarjem Matere božje, kjer je shranjeno Najsvetejše. Po kratki, tihi molitvi stopi novoimenovani ljubljanski škof Jeglič pred oltar in podeli nadpastirski blagoslov ljudstvu, ki ga je tako ljubil, duhovščini, ki jo je po bratsko iz srca rad imel, nadškofu Stadlerju, ki ga je imenoval svojega učitelja in očeta. Nato je bil prizor, kakor takrat v Miletu, ko se je apostol Pavel poslavljaj od krščanske občine. Nadškof Stadler objame svojega draga pomočnika na bosanski njevi Gospodovi. Objame ga in glasno zahtji. In s svojimi nadpastirjem zaplaka vsa cerkev...

Nuncij je poljubil križ, stopamo v katedralo. Krasna je, vsa je v luči. Orgle buče, množica šumi. Ozrem se na levo k Marijinemu oltarju. Rad bi se pomudil ob njem, a množica me zajame in potegne za seboj. »Ece sacerdos magnus!« zadoni s kora. Mogočno, slovesno poje zbor. Ta pesem me je na birmovanjih ko sem spremljal Jegliča, vedno najbolj genila. »Glejte velikega duhovnika!« Z

oči iščem, kam je sedel Jeglič. Pokleknil je v klop in si zakril obraz.

Po liturgičnem sprejemu v katedrali smo se odpravili na avtomobilih v nadškofjski dvorec. Tu nas je vse po vrsti in vsakega posebej sprejel nadškof Šarič. Kako ljubezno me je objel in pozdravil. Kakor najboljšega znanca. Res, da sva si bila znana iz Ljubljane, a take ljubeznivosti se nisem nadejal. Nadškof stanuje na Krekovi ulici v palači, ki je prav za prav last kanonikov. On je samo najemnik. Kaptol so namreč sezidali ob ustanovitvi nadškofije kanoniki. Spremljal sem nadškofa Jegliča in škofa Rožmana v določeno jim stanovanje. V veži sem opazil ploščo, vzdano na levi v steno. Na njej je zapisano, da so kanoniki Jeglič, Jagatič, Koščak in Hadrovič sezidali to hišo. Lepa zgradba je in ima dva vhoda: enega za nadškofa, drugega za kanonike. Kanoniki imajo vsak svoje stanovanje pod isto streho, a skupno mizo. Jegliču in Rožmanu so določili stanovanje pri kanoniku Nediču. Menda namenoma. Jeglič je namreč kot sarajevski kanonik v tem stanovanju prebival celih 16 let. Gotovo mu je bila ta okolščina ljuba, saj se je v znanih sobah mogel počutiti kakor doma. V teh sobah se je v teh dneh naša četvorica često sešla. In dobri kanonik Marko nam je vedno postregel po bosansko — s svojo izvrstno rakijo.

Pričeli so se shajati gostje za prvi skupni obed pri nadškofu. Polagoma so se zbrali domala vsi jugoslovanski škofo, ki so prišli na kongres. Gledal sem od daleč in opazoval. Kako prijazno sta se pozdravila Jeglič in škof Garič. Bil je menda svoj čas Jegličev kaplan v Sarajevu. Drugi brkati škof, Mišić, pa je bil za časa Jegliča v Sarajevu mestni katehet. Seveda je bilo tudi z njim svide-nje nad vse prisceno. Kaj je lepšega, kakor če se stari znanci po dolgih letih snidejo na tleh, na katera jih veže tisoč enakih lepih spominov. Oba hkrati izprašujeta nadškofa, kako se počuti, kako mu je v penziji. Jeglič je razigrane volje. »Večjo škofijo iščem!« jima odvrne. »Garelska je premajhna, premajhna!« Vsa okolica se veselo zasmeje...

Ljubljana

Kaj bo danes?

Opera: »Viktorija in njen huzar.« Izven Zlato cene.

Prosvetno društvo Trnovo. Predvečer 25letnice: Ob 8 zvečer koncert godbe »Sloga«, ob pol 9 F. S. Finžgarjeva ljudska igra »Naša kri« na prostem.

Nočno službo imajo lekarne: Mr. Leustek, Rešljiva cesta 1; mr. Bohinec ded., Rimska cesta 25 in dr. Stanko Kmet, Dunajska cesta 41.

Ne potrebujemo reklame, delo govoril PRALNICA, LIKALNICA IN ČISTILNICA OBLEK Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

Na Rožniku priredi jutri v nedeljo ob pol 8 zjutraj Prvo delavsko konsumno društvo običajno letno sv. maso na čast svojemu zaščitniku sv. Antonu Padovanskemu. Člani so vladno vabljeni.

Lichtenturnov zavod. Vpisovanje v osnovno šolo novink in drugih učenk bo 20. in 21. t. m. ob 8 do 12. Pregled učenk novink pa bo 24. t. m. ob 8. Vpisovalci bomo rojstni letnik 1925.

Vpisovanje v 1. razred uršulinske vladnice in v 1. razred vnanje uršulinske osnovne šole bo 20. in 21. junija ob 8—12. V višje razrede vladnice in višje razrede vnanje uršulinske osnovne šole se bo vpisovalo 29. in 30. junija ob 8—12. — Da ne bo povpraševanja: Vpisovanje za meščansko šolo bo po zakonu 1. in 2. septembra, ne sedaj.

Vpisovanje učencev na II. deški osnovni šoli v Ljubljani »Grabne« in na I. deški osnovni šoli v Ljubljani »Sv. Jakoba« se vrši za prvi razred: 20. in 21. junija t. l. v času od 8—12 dopoldne. Zdravniški pregled teh učencev se vrši 22. junija t. l. ob 8 na »Grabnu« in ob 9 pri »Sv. Jakobu«. K pregledu mora vsak učenec. Za vse ostale razrede pa se vrši vpisovanje na »Grabnu« in pri »Sv. Jakobu« 30. junija in 1. julija t. l. od 8—12 dopoldne. Tem učencem k zdravniškemu pregledu ni treba iti. Novinci naj prinesejo s seboj: Krstni list (izpisek) in potrdilo o cepljenju koz; vsi ostali učenci samo izkaz o šol. napredku. Upraviteljica.

Prva deška meščanska šola na Prulah ima v nedeljo 19. t. m. razstavo pismenih in risarskih izdelkov. Ravnateljstvo vabi starše in prijatelje šole, naj si jo ogledajo. Otvorjena bo od 8 do 13.

Na državni manjšinski osnovni šoli z nemškimi učnim jezikom ter poukom v slovenščini in srbohrvaščini bo vpisovanje dečkov in deklic za prvi razred v ponedeljek in torek 20. in 21. t. m., vsakokrat od 11 do 12. Čojzova cesta 5, I. nadstropje desno.

Počitniška kolonija Rdečega križa. Poleg mestne občine bo letos, kljub slabim časom, poslalo revne otroke na počitnice tudi nekaj dobrodelnih društev. Kakor dosedaj že dve leti, pošlje tudi letos krajevni odbor Rdečega križa prve dni meseca julija skupino 30 otrok na počitnice v Polhov gradec. Letos so na vrsti pri Rdečem križu deklice in sicer v starosti 9 do 12 let. Včeraj se je vršil po solah zdravniški pregled otrok, katere deklice so z ozirom na njihovo zdravstveno stanje najbolj potrebne počitnice. Deklice bodo namreč odbrala solska vodstva. V Polhovem gradu ostanejo otroci štiri tedne. Take počitnice ne bodo nudile otrokom samo spremembe in razvedrila, temveč uči izkušnja, da so počitniške kolonije se vsem otrokom znatno zboljšale zdravje in so vsi otroci zaradi boljše in zadostne prehrane v kolonijah tudi pridobili na teži.

Letos tramvaj ne bo podaljšal. Da letos Splošna maloželezniška družba najbrže ne bo mogla izvesti svojega lani sklenjenega programa za povečanje stare proge, je »Slovenec« javnost že obvestil. Ti izgledi so se žal uresničili. Splošna maloželezniška družba ima že vse načrte izdelane, ima odobreno gradnjo in koncesijo za obnovitev stare proge, za zgraditev krožne proge po Jegličevi in Masarykovi cesti in za podaljšanje prog na Dolenski cesti do Galjevice in podaljšanje proge v Moste, edina, toda najvažnejša ovira pa se ne da premagati. To je namreč pomanjkanje gotovine — ne kredita. Splošna maloželezniška družba bi v normalnih razmerah gotovo dobila posojilo, tako pa je zamaženo krčkal pri ljubljanskih denarnih zavodih za posojilo. Povsod je dobila odgovor: »Prav radi, toda ne moremo!« Tudi sredstva Pokojniškega zavoda, na katerega je Splošna maloželezniška družba se največ računala, so v tej denarni krizi preokupirana. Tako letos s povečanjem in izboljšanjem tramvaja v mestu samem ne bo nič in bo treba pač čakati na boljše čase!

Mestna zastavljavnica bo imela redni dražbi novembra lanskega leta zastavljenih predmetov, in sicer za dragocenosti (zlatino, srebrnino i. dr.) 6. julija, za efekte (perilo, obleke, stroji i. dr.) pa 12. julija od 15 dalje v uradnem prostoru na Poljanski cesti št. 15.

Zeganje na Glinah bo jutri. Vabljeni so vsi Ljubljančani na »boba«, ki bo izredno velik.

Pustolovščine vlečejo. Poletje je in mladim ljudi se je zopet prišlo hrepenenje po pustolovščinah. Mnogo se pobeži mladine od doma, Gospa

Longika s Prut 6 je prijavila, da je neznano kam pobegnil njen 10 letni sin Anton Longika, puškarski vajenec. Gospa misli, da je fant pobegnil proti Sušaku, na morje.

Kaj je letos s sadjem? Črešnji je sedaj v Ljubljani dovolj. So povedni same bosanske, po 4 do 5 Din kg. Pač pa je letos zelo malo marelic na trgu, čemur je pač vzrok dolga zima in deževna pomlad. Marelice so po 20 do 22 Din kg. Prihodnji teden se obetajo na ljubljanskem trgu domače črešnje in sicer s Stajerskega. Izredno dobro pa kaže letos letina češkelj in Bosanci že napovedujejo, da jih bodo pripeljali na trg ogromne množine in sicer prav poceni. Bomo videli, če bo tako.

Drobit pekovskega vajence. Mlad pekovski vajenček, ki je dobival tako malo napitnine pri strankah, katerim je donášal sveže žemlje in kruh, si je dolgo želel priti do kakšnega drobita, da bi imel tudi on kaj denarja. Izkušnja in prilika sta bili preveliki in dečko je prišel kasirati denar ne samo za svojega mojstra, temveč nekoliko tudi zase. Tako je v desetih mesecih porabil od gospodarjevega denarja okoli 1000 Din zase. Včeraj pa mojster se enkrat natančno pregledal račune in prišel tako na sled, kje je dobival njegov vajenec drobit zase. Prijel je fanta za ušesa in ga odvedel nato na policijo, kjer je fant v solzah priznal svoje početje. Dejal je, da ni mogel izhajati, ne da bi imel vsaj nekoliko drobita v žepu. Za ta drobit se bo dečko sedaj pokoril na način, kakor ga pač določa novi zakonik za grehe mladoletnih.

Hazardisti. Stevilni Bosanci, ki so prišli v naše mesto, so zelo razširili med delavstvom razne hazardne igre, kakor »sajnce«, »ferbele« in podobne. Bosanci, seveda ne vsi, so tem igram strastno vdan in marsikatera tiha tragedija se dogaja zaradi hazardiranja, ko ubog delavec izgubi ob sobotah svojo mezd. Med Bosanci so nekateri, ki prav poklicno žive le od hazardiranja. Včeraj je ljubljanska policija aretirala štiri take bosanske hazardiste. Ovadil jih je neki njihov tovarš, ki je precej izgubil v igri, povrh tega pa so mu iz žepa še nekaj denarja ukradli. Hazardisti bodo imeli opraviti s sodiščem.

Termometer na trgu. Novost na ljubljanskem trgu je velik in lep termometer, ki so ga včeraj pritrili na kandelabru sredi trga. Termometer ima na trgu svoj važen smisel, ker morajo prodajalke in tržni nadzorniki pač vedeti, kakšna je vročina ali mraz, da vedo pravilno postopati z živili. Kadar kaže termometer prav visoko, morajo prodajalke solate pač bolj v senco. Tudi mesarji se morajo bolj ozirati na temperaturo. Vsem bo novi termometer prav prišel. Včeraj ob 11 je termometer kazal 25° C.

Avtomobilska nesreča na Dunajski cesti. V četrtek popoldne je na Dunajski cesti neznan avto povozil 41 letnega Matevža Dremelja, slugo pri tvrdki Vekoslav Kramarji in stanujočega na Karlovi cesti 30. Dremelj se nič ne spominja, kako se je nesreča pripetila, ker so ga v bolnišnico pripeljali nezvestnega. Pri nesreči si je poškodoval nogo, poškodbe ima tudi na glavi in vsem telesu.

Dva ponesrečenca z dežele. Včeraj je ljubljanska bolnišnica sprejela z dežele dva ponesrečenca. V četrtek zvečer je na Koroški Beli padel po stopnicah 17 letni elekromonter Joško Repine. Pri padcu si je zlomil obe nogi. — 4 letna Francka Zeleznikova, hčerka posestnika z Vrhnike, se je na domačem dvorišču igrala, med igro pa tako nesrečno padla, da si je prebila željost.

Slaščičarna Pelicon, Wolfova ulica, danes — sladoleđ iz svežih marelic, jagod, vanilij, citron in mandeljev.

Srajce, kravate, naramnice, palice, žepne robove in nogavice, kupite najceneje pri Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Celje

Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrl v petek 17. t. m. v starosti 50 let Karo Franc, posestnik iz Motnika. Naj mu da Bog večni mir in pokoj!

Nočno lekarniško službo ima v prihodnjem tednu od sobote 18. t. m. naprej do včetrtega petka 24. t. m. lekarna Pri Mariji pomagaj na Glavnem trgu.

Od Borze dela. Vodstvo Borze dela ima sedaj v evidenci 825 brezposelnih moških in 155 ženskih delovnih moči, ki so se prijavile za delo. Na razpolago je pri Borzi delo za moške: za 1 mesarja, 1 krojača, 1 frizerja, 1 majarja, za 1 slikarja-pleksarja, 2 hlape, 2 čevljarja in za 3 delavce. — Za ženske je na razpolago delo: za 2 kmetijski deklj, 3 služkinje, 3 kuharice, 1 natakarico, 1 sobarico, 1 varuško in za 1 bolniško sestrico.

Pri podružnici »Slovenec« iščemo več kolporterjev za celjsko okolico. Reflektantje naj se zgledajo v pisarni podružnice v Cankarjevi ulici od 2 do 4 popoldne.

Pevski zbor KPD. V ponedeljek je vaja za ženski zbor, v torek za moški zbor. Novi pevci, ki želijo pristopiti, se vabijo, da takoj sedaj pristopijo in se vaj pridno udeležijo, ker se novi pevci v jeseni ne bodo sprejemali. — Pevovodja.

na novejših: pirotehnika, poklicne posvetovalnice i. dr.) problem izbire stanu, ki je prvotne važnosti za vsakega mladega človeka. V ta namen so prikazali glavni stanovi (samostojni, uradniški in zasebni nameštenski) z njihovimi dobri in slabimi stranmi (deloma okvir, zakonodaja, splošno stanje itd.). Dalje je podan tu — prvič pri nas — celoten pregled našega akademskega naraščanja doma in na tujem po fakultetah, odn. strokah. Obširno poglavje je posvečeno tudi čedalje bolj perečemu vprašanju študija in zaposlitve ženske mladine. Sledi pregled domaših in tujih visokih šol, ki so za nas kolektivno važne, povrhu pa še prikaz drugih šol pri nas (zlasti strokovnih).

V posebnem delu sledijo opisi posrednih akademskih poklicev po tehniških vidikih: značaj dotičnega stanu, njega prednosti in težave, posebne lastnosti, ki so potrebne zanj, potek študija in vrste izpitolov, migljaji glede specializacije in vrste dela, gmohtne prilike, izgledi za namestitve (tudi za ženske), stanovska društva in njih glasila i. sl.

Sodelovali so s prispevki o posameznih poklicih mnogi vseučilski. Vrh tega so članki plod vsestranskih poizvedovanj oziroma anket pri raznih predstavnikih teh stanov pa dolgega študija zadevnih literature. Ozirajo se ne le na Slovenijo, ampak na razmere v vsej Jugoslaviji. Delo iz skupnosti za skupnost, za boljši prospek posameznika in celote. Tako odpira množico čisto novih pogledov in raznočrtov in mladini — pa tudi večini starejših — malo znani svet akademskih poklicev.

Što knjigo je podana naši mladini osnovna možnost za res premišljeno izbiro poklica. Poslej si bo težko misliti dijaka, ki je ne bi vzel v roke, preden zapusti srednjo šolo in se za trdno odloči za določeno pot skozi življenje.

A tudi starši in vzgojitelji dolo s tem prepotreben pripomoček, da bodo mogli bolj smotno svetovati mladini pri tej važni odločitvi.

»Akademski poklici« pa niso le priročnik za

Maribor

Smrt hodi po deželi

Zalosten zaključek nabora

Maribor, 17. junija.

Včeraj se je vršil v Rušah pri Mariboru vojaški nabor, ki se je zaključil z žalostnim dejanjem, katero je globoko pretreslo Ruše in celo okolico. Po naboru so se zbrali fantje skupaj ter hodili od gostilne do gostilne razigrani in prešerne volje. Imeli so s seboj harmonikarja, brezposelnega delavca Antona Juršeta, ki se je rad odzval prošnji nabornikov, da jih spremeni s svojo harmoniko. Fantom je zlezlo polagoma vino v glavo in razigranost se je pričela izpreminjati v napetost, da je bilo pričakovati vsak hip izbruh pretepa. V neki gostilni je res prišlo do resnega prepira in v hipu si je bila cela gruča v laseh. Bilo je več fantov lažje poškodovanih, med njimi tudi Mirko Perinčič, katerega je udarec tako zaskledel, da je potegnil nož ter navalil na druge. Obrnil se je proti harmonikarju ter mu zasadil najprej rezilo v prsi in

Visoko odlikovanje mariborskega učenjaka. Na svojem krasnem posestvu v slikovitih Pekrah pod Pohorjem uživa svoj zasluženi pokoj dr. Otmar Reiser, o katerem v Mariboru le malo kdo ve, da je učenjak svetovnega slovesa ter brez dvoma eden najznamenitejših ornitologov. Dr. Reiser je bil dolgoleten ravnatelj bosanskega deželne muzeja v Sarajevu ter si je s tem vzorno urejenim zavodom postavil trajen spomenik. Bil je eden prvih učenjakov, ki so raziskovali Balkanski polotok in njegove svoječasne publikacije so mu pridobile sloves v svetu. Posvetil se je kot že omenjeno, ptičeslovju, ter vzbujal s svojimi raziskovanji splošno pozornost. Po 32letnem naporu in neumornem delovanju se je dr. Reiser umaknil v pokoj v svoje idilično bivališče v Mariboru, vendar delu se ni odrekel. Še sedaj se peča s svojimi raziskovanji, ki so mu prinesla v učenjanskem svetu mnogo slave. Med drugim je častni član berlinskega ornitološkega društva, sličnega društva v Londonu in na Dunaju. Priznanje njegovega dela bo pa prav posebno poudarjeno s častnim odlikovanjem graške univerze, ki ga je imenovala za svojega častnega doktorja. V nedeljo 19. t. m. bo častna promocija, in sicer na domu slavljenca v Pekrah. Iz Gradca prispeje rektor dr. Rintelen, dekan filozofske fakultete dr. Schmied in kot promotor profesor dr. Storch, ki bodo podelili odlikovancu častno imenovanje ter izvršili promocijo. Uglednemu učenjaku iskreno častitamo na častnem imenovanju.

Jubilejna akademija katoliške mladine. Velika dvorana Uniona bo v nedeljo pozorišče slavne jubilejne akademije Katoliške mladine, ki se prične ob 5 popoldne s sledečim sporedom: godba na lok: Straus, overtura iz »Netopirja«, Fučik: »Florentinska koračnica«. Sledi deklamacija: Moj prijatelj, nato slavnostni govor in nastop pevskega odseka: Stritar: »Slovenska pesem«, Ipavc: »Slovenska pesem«, Vodopivec: »Kristus Kralj«. Po odmoru nastopi dramski odsek s spevoigro v 1 dejanju »Srce in denar«. Zaključek akademije tvori godba na pihala: Suppe, overtura iz »Pikove dame«, Straus, potpuri »Dunajske melodije« in Straus, valček »Cvetic z juna«.

Planinske službe božje. Aljažev klub prične s planinskimi mašami pri Arhu jutri v nedeljo 19. t. m. Služba božja bo ob nedeljah in praznikih redno ob desetih. Ako bo v soboto popoldne deževalo, odpade služba božja. Začetek službe božje na Uršli gori se objavi pozneje. Na Smolniku ne bo letos rednih planinskih maš.

Promenadni pot napreduje. Z občudovanja vredno žilavostjo se je Magdalensko olepševalno društvo tudi letos spravilo na delo za dovršitev promenadne poti ob Dravi, dasi se težko bori za potrebna sredstva. Glavno delo je sedaj že skoraj končano. Delavci so že prispeli pod kaznilnico, kjer postaja svet položnejši ter odpade odkopavanje brege in zavarovanje z betonskim zidom, ki je povzročalo doslej največ dela in stroškov. Pričakovati je sedaj, da se bodo ostala dela nadaljevala znatno hitreje ter bomo še letos slavili otvoritev tega sprehajališča, ki bo čisto izpremenilo doslej zapuščenost zunanost desnega dravskega brega. Žal, da se ni posrečilo pridobiti društvu dovoljenja za uporabo kaznenice za odkopavanje brege, ker bi bila pot v tem slučaju že gotova. Radi znižanih stroškov bi se namreč bilo lahko zaposlilo znatno večje število delovnih moči.

Mariborski in celjski šahisti se poskušajo. Kakor smo že poročali, se vrši prihodnji nedeljo šahovski turnir med mariborskimi in celjskimi šahovskim klubom. Turnir, ki bi se moral po prvotnem načrtu vršiti v Rimskih toplicah, pa bo v Celju. Igrali bodo na 8 deskah. Oba kluba postavita svoje najboljše borce, tako da se obeta zanimivo srečanje. Turnir bo vodil tajnik jugoslovanske šahovske zveze Mirko Magdič iz Zagreba.

ko se je napadeni in ranjeni obrnil v beg, še vnovič v hrbet. Oba vbojilaja sta segla globoko ter zadela življenjsko važne organe. Jurše je na begu napravil samo nekaj korakov, nato pa se je sedel, na ustnih so se mu pojavile krvave pene in izdihnil je sredi presenečenih ljudi, ki so mu prihiteli na pomoč, v nekaj trenutkih. Pretepače je pogled na strašno dejanje streznil ter so se razgubili. Ubijalca so orožniki še tekom včerajšnjega dne aretirali. Truplo nesrečnega Juršeta so prenesli domov, kjer je bilo položeno na mrtvaški oder. Jutri bo dopolnilo pogreb od doma do mrtvašnice, kjer pa bo truplo pred pokopom razteleseno. V sodni komisiji, ki bo izvršila preiskavo na licu mesta ter prisostvovala raztelesenju, so preiskovalni sodnik dr. Grmovšek, zdravnik dr. Zorjan in zapisnikar Sand. Nesrečni in žalostni dogodek je vzbudil v Rušah presenečenje in sočutje s svojci pokojnega, ki so težko prizadeti.

Tudi tovarna v Bistrici stoji. V Bistrici pri Rušah je ustavila tovarna vijakov in raznih kovinskih predmetov obrat ter odpustila delavstvo. Podjetje je v zadnjem času zaposlovalo 30 delavcev in uradnikov, svoječasno pa je bilo pri njem zaposlenih 110 delavcev; od jeseni dalje so se vršile pri podjetju vsak mesec redukcije, dokler ni sedaj delo čisto zaspalo.

Dobrodolna tombola naših gasilcev. Z nabiranjem daril za tombolo mariborskega gasilkega in reševalnega društva, ki se bo vršila dne 3. julija, se je že pričelo. Vodstvo društva se priporoča občinstvu za blagohotno naklonjenost nabirajočim gasilec.

Gadja zalega za pridobivanje seruma. Poročnost občinstva so vzbujale v Strossmajerjevi ul. v izložbi nagačevalca Zieringerja razstavljene žive kače. Bilo je v steklenih posodah kakih 50 modrasov in gadov, katere je nalovil mojster Zieringer, ki uživa velik sloves kot spreten lovec kačje golazni. Strupeno zalego je ponudil Zieringer v nakup univerzi v Leipzigu, ki je ponudbo sprejela, toda prehiteli so jo Zagrebčani, ki so tudi izvedeli iz časopisja za Zieringerjevo založo. Te dni se je zgledil pri njem odposlanec zagrebske klinike ter mu odkupil vse kače. Rabijo jih na kliniki za pridobivanje seruma proti kačjemu piku.

Lekarniško nočno službo opravlja v prihodnjem tednu od 19. do 25. t. m. lekarna König »Pri Mariji pomagaj« na Aleksandrovi cesti.

Maribor v slikah. Aleksandrova zveza v Mariboru je izdala lično brošuro o Mariboru in njegovi slikoviti okolici. Brošura je pisana v hrvaščini, ter vsebuje številne lepe slike zgodovinsko in arhitektonsko zanimivih poslopj, sportnih prostorov, sprehajališč, kopališča na Mariborskem otoku, skakalnice, dalje slike važnih pohorskih postojank. Vsebinsko je razdeljena brošura na kratke zgodovinske pregled in opise mestnih znamenitosti, sportnih pridobitev, izletov in turističnih atrakcij. V kratkih besedah je povedanega dovolj, da si ustvari tuje primerno sliko o Mariboru in okolici. Brošura je velikega propagandnega pomena za naše mesto. Tujsko-prometna zveza si je z izdajo tega dela pridobila za Maribor zopet veliko zaslug.

Ptuj

Pobiranje občinske trošarine. Mestni magistrat razglasa, da vršijo pobiranje občinske trošarine od vina in vinskega mošta za mestno občino Ptuj po deniši od 1. aprila t. l. dalje organi finančne kontrole. S tem se opozarja občinstvo, da je pri nakupu vina od vinogradnikov konzument dolžan tudi skrbeti za to, da bo plačana občinska trošarina od kupljenega vina, ker se bo sicer v vsakem slučaju uvedlo kazensko postopanje.

Uspeh mature. V četrtek, dne 16. t. m. je končala matura na tukajšnji gimnaziji, ki se je vršila pod predsedstvom vseučilškega profesorja dr. Jakoba Kelemine. Od 23 k maturi pripuščenih dijakov jih je izdelalo 20, 2 sta preobirana za tri mesece, eden pa za eno leto. Maturu so izdelali: Bajna Joško, Čas Maks, Delpin Cvetko, Führer Milan, Cirila Gosak, Haring Hilda, Horvat Koloman, Hötzl Oton, Jamšek Olga, Jenčkovič Janez, Knez Viktor, Kovacec Milan, Kozar Alojzij, Laibacher Dorotea, Lenart Zora, Obal Stefan, Podsek Jožef, Polak Izidor, Sorec Evgen, Wesely Viljem (z odliko).

Vendar... Kanalizacija bolnišnice in hiralnice je vendar enkrat napredovala že tako daleč, da so pričeli z delom 16. t. m.

Lekarniško nočno službo ima prihodnji teden od 18. do 25. t. m. lekarna pri »Zlatem jelenu« (magister Behrbolk).

Pri nakladanju senna je treščil z voza čimnar Anton Zelenjak od Sv. Tomaža in si pri tem strl levo nogo.

Kulturni obzornik

Dr. Lovro Sušnik: Akademski poklici

Ljubljana, 1982. VIII in 384 str. (Format 15×23.)

Dolgo pričakovana, potrebna ter času primer-na knjiga »Akademski poklici«, ki jo je s sodelovanjem strokovnjakov sestavil marljivi prof. dr. Lovro Sušnik, je te dni izšla. Knjiga, ki je tudi na zunaj umetniško delo, je tiskana na finem papirju, stane pa vezana v predprodaji do 15. julija 1982 samo 28 Din, po tej dobi pa 40 Din, je izšla v omejenem številu izvodov. Umetniške platnice ter ovitek so delo ing. Pengova, tisk »Jugoslovanske tiskarne« — kar vse že samo po sebi knjigo priporoča kot vrednoto na znanj. Notranja vrednost knjige je itak nesporna, zlasti v današnji dobi, ko se že delj časa v naši javnosti a skrbjo razpravlja vprašanje, kam z obilico šolane mladine. Odkar je prišla na gospodarstva kriza, se čedalje pogostje pojavljajo tožbe o »hiperprodukciji« inteligence, tako da je ogrožen celo nadaljnji obstoj večjega števila srednjih in visokih šol.

Kaj je v resnici in stvari, pove ta knjiga. Izhajajoč z edino pravilnega stališča, da je treba predvsem smotno in podrobno preiskati položaj v vseh smereh, osvetli resnično stanje v vsej dolgi vrsti visokih poklicev na osnovi širav številnih strokovnjakov in najnovejših statističnih podatkov. Tako se pokaže precej drugačna slika, iz katere je jasno razvidno, kje je še dosti možnosti.

Sploh je glavni namen »Akademskih poklicev« biti v pomoč dijakom pri izbiri poklica.

V prvem, splošnem delu obravnava knjiga iz-žirpno in z upoštevanjem vseh glavnih vidikov (tudi

koplovstvo). VIII. Umetnost (likovna, glasbena in gledališka, leposlovna umetnost). IX. Vojaštvo (vojaščina kot poklic, častnik vojne mornarice, akademski poklici v naši vojski in mornarici).

Dragoceno knjigo, ki je pač ne bo manjkalo v knjižnici nobenega izobraženca, je izdalo ob znatni podpori plemenitih dobrotnikov Slov. kat. akad. starčinstvo v Ljubljani, ki jo tudi prodaja v svoji pisarni na Miklošičevi cesti 7 vsak dan od 9—11 in od 2—4 popoldne do 15. julija po subskripcijski ceni 28 Din izvod. Potem bo knjigo vzela v zalogo in nadaljnjo razprodajo »Jugoslovanska knjigarstva« v Ljubljani, dobila pa se bo tudi v drugih knjigar-nah, povsod za ceno 40 Din izvod. N. V.

LITERARNO-MUZIKALNI VECER

»RUSKE MATICE« V LJUBLJANI

»Ruska Matica« v Ljubljani, katere pokrovitelj je Nj. Vel. kralj Aleksander, je priredila v sredo 15. junija, na dan ruske kulture in ruskega vojnega invalida, literarno-muzikalni večer. Prireditelj se je vršila v okusni dvorani Trgovskega doma. Predsednik prof. Spektorski je uvodoma pozdravil zastopnike vlade, cerkve, vojske, mestne občine in tiska, ki so se udeležili prireditve; nato je imel krajše predavanje o Puškinu: Univ. prof. Preobraženski je orisal komika Gorbunova, gospa Mayer je po recitala tri Gorbunove pesmi. Gospa Bernot-Golobova je s svojim pastoznim altom zapela po eno Grečninovo in Borodinovo pesem. Med recitatorji omenimo še gospo Krivecki (dve ruski pesni), g. prof. Preobraženskega, ki je recital Gonimlova, in g. režiserja Debeveca, ki jebral dva odstavka iz »Bratje Karamazovi« od Dostojevskega. Vmes je za zapela gospa Škerlj-Medvedova pesem »Menestrel« od Arenskega, gdna Herta Arko pa eno Grečninovo pesem. Obe sta želi veliko odobravanja za izvajanje. Prof. Spektorski se je ob koncu zahvalil vsem udeležencem za naklonjenost in zaključil lepo uspešno prireditev. — c.

Dnevna kronika

Koledar

Sobota, 18. junija: Efreim Sirski, cerkveni učnik; Marko in Marcellijan, mučenca.

Novi grobovi

† V Karmelu na Selu je 17. junija umrla karmeličanka sestra Marija Eufrazija, (Anna Wüss), v 58. letu starosti in 37. letu redovnih obljub. Maša zadušnica in pogreb bo v ponedeljek, dne 20. junija v Karmelu na Selu. Naj v miru počiva!

† Motnik. Dne 17. junija je umrl v celjski bolnišnici g. Karo Franc, posestnik, gostilničar, občinski svetovalec in član načelstva Hranilnice in posojilnice v Motniku. Pogreb bo danes popoldne v Celju. Naj v miru počiva!

Cerkveni vestnik

Meščanska Marijina kongregacija za može pri sv. Jožefu ima v nedeljo, dne 19. junija ob 10 dopoldne odborova seja, ob 11 pa običajni shod.

Marijanska kongregacija za gospodične pri sv. Jožefu v Ljubljani. V nedeljo, dne 19. t. m. zjutraj je zadnje skupno sv. obhajilo, v ponedeljek, dne 20. junija zvečer je zadnji shod v tem šolskem letu. Pridite polnoštevilno!

Ostale vesti

— Kraljica in kraljeviči na Bledu. Te dni je prispela na Bled Nj. Vel. kraljica Marija z vsemi tremi kraljeviči. Na Bledu ostanejo kakor vsako leto do jeseni.

— Občni zbor Vzajemnosti, društva duhovnikov ljubljanske škofije, bo v sredo 22. junija 1962 popoldne ob pol 3 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne z običajnim dnevnim redom.

— Ameriški Slovenci na izletu v domovino. Dne 15. junija se je vkrcalo na parnik Berengaria 60 naših v Ameriki živečih rojakov in rojakinj, da napravijo izlet v svojo drago domovino. V Ljubljano bodo dospeli dne 24. t. m. z brzovlakom, nekako ob 9 dopoldne. Družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev pripravila tem našim bratom in sestram ob sodelovanju drugih društev na glavnem kolodvoru v Ljubljani slovesen sprejem, da jim dokaže, da se domovina veseli prihoda svojih dragih rojakov, ki so se morali podati za kruhom v Ameriko in da jim reče: »Dobrodošli.« K sprejemu teh naših rojakov izletnikov vabita družba sv. Rafaela za varstvo izseljencev in Narodni izseljeniški odbor vse prijatelje naših izseljencev.

— Dediči trdke Franca Kollmanna v Ljubljani naznanjajo vsem cenjenim odjemalcem, da se odpre trgovina takoj po končanem sodnem postopanju.

TRILYSIN pomaga zares:

TRILYSIN očisti lase od prhljaja,

TRILYSIN zaustavlja izpadanje las,

TRILYSIN vpliva ugodno na porast las!

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in boljših brivskih salonih. Cena: velika steklenica 75 Din, mala steklenica 42 Din. Brošuro o preparatu vam pošlje na zahtevo brezplačno: Mr. Ph. Josip Hoffmann, Zagreb, Mošinskega 5

— Najeminske pogodbe na pobotnice v slovenskem jeziku. Na vlogo Pokojinske zveze društev hišnih posestnikov za Slovenijo v Ljubljani glede tiskovin za pogodbe in pobotnice o najemih je danes Zveza prejela od ministrstva financ v Beogradu obvestilo, da so te tiskovine v slovenskem jeziku sedaj že pripravljene in se v kratkem pošljejo posameznim upravam v prodajo. Radi tega se z nakupom navedenih tiskovin lahko nekoliko počaka.

— Krekova koč na Ratitovcu bo odprta šele od 25. junija naprej.

— Smučarski klub Ljubljana sporoča javnosti in celokupnemu članstvu, da je od sobote dne 18. t. m. dalje koč pri Tamarju v dolini Planice oskrbovana. Članstvo je deležno ugodnosti znižane vstopnine ter prenočnine.

— Zlata protetika v zobnem ambulatoriju Okrožnega urada v Ljubljani. Na številna vprašanja članov o cenah del v zlatu, ki jih izvršuje Okrožni urad v svojem zobnem ambulatoriju v Ljubljani in povračilu prevoznih stroškov, sporoča Okrožni urad, da slane zlata krona 200 Din, vmesni zlati členi pa stanejo 240 Din. Prevoznih stroškov v ambulatorij in nazaj domov pa Okrožni urad v smislu določil ne more povračati.

DAJ sladoleđ DAM

— Vojni invalidi, člani krajevnega odbora Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani, ki še niso prejeli rešitve od invalidskega sodišča v Beogradu, naj se javijo v pisarni odbora Sv. Petra vojašnica v Ljubljani. V interesu vseh invalidov je, da se zanesljivo zglašijo do 22. t. m. — Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Ljubljani.

— Četrtna vožnja na Cetinje. Letna skupščina Jugosi, zveze treznosti in Zveze treznostne mladine bo na Cetinju od 2. do 5. junija t. l. Udeleženci skupščine imajo na železnici 75% popusta v času od 29. junija do 11. junija t. l. Pri odhodu si kupi udeležnik četrtnsko karto, pri povratku zopet drugo četrtnsko karto, tako da je na ta način omogočeno pri povratku poslužiti se druge smeri potovanja kot pri odhodu. Legitimacija stane 20 Din. Programi, informacije in prijave za ev. izlete od Rijeke Crnojevića do Skadra za 40 Din pri »Putniku«, Ljubljana, Dunajska cesta 1.

— Smrtna nesreča na Teharjih. O tej nesreči smo prejeli še naslednje: Ko se je voz peljal mimo gostilne Tlakar pravilno desno proti Majdičevi graščini, se je že oddaleč zapazilo, da je nasprotni drvel z nenavadno brzino osební avto, proti kateremu je lastnica konja mahala z roko kričeč: vozi počasi! Šofer pa se za to ni zmenil, vozil je v tem tempu naprej, ter tako zadel s prvim blatnikom avtomobila prednjo levo nogo kobile. Samo obsebi razumljivo, da je ranjena kobila odskočila in z ojem zadela zadaj na avtu sedečega g. Vlada Freliha, kateri je kmalu nato umrl. Kobila ni bila ubita, pač pa se zdravi na Teharjih. Kobila ni bila plašna. Pisec teh vrst se je večkrat vozil z njo, je lepa in mirna žival. Kriva je hitra vožnja avtomobila, kateri je z blatnikom zadel kobilu v nogo.

— Konjska dirka vozačev in jahačev v št. Jerneju se bo vršila, kakor običajno vsako leto, 29. junija t. l. na Petrov dan ob 15 popoldne. Gledalcem bo ta prireditev nudila dovolj užitka in duševnega razvedrila. Sodelovala bo godba na pihala. Lepa, sentijerjska ravan in prijetnost kraja pa naj izvalita slehernega prijatelja med naše Doljence.

— Strokovna podčastniška šola (bivša brodarška podčastniška šola) v Šibeniku bo sprejela s 1. oktobrom t. l. večje število gojencev. Kandidati morajo biti naši državljani in ne smejo biti mlajši od 16 in ne starejši od 19 let. Izvršiti so morali najmanj štiri razrede ljudske šole. Prošnje se morajo poslati mornariškemu poveljstvu v Šibeniku,

primorska banovina, najkasneje do 1. septembra t. l. — V topniško podčastniško šolo v Cupriji bo istotako sprejetih nekaj gojencev iz meščanstva, ki ne smejo biti mlajši od 17 in ne starejši od 21 let. Prošnje naj se vpošljejo najkasneje do 20. septembra t. l. poveljstvu šole v Cupriji. Natančnejši pogoji za sprejem v obe šoli so razvidni iz Službenega lista št. 20 od letos na strani 1077—1083, ki je interesantom na vpogled na vseh orožniških postajah in pri pristojnih vojnih okrožjih.

— Boj dečka s cigani. Iz Banjaluke poročajo o veliki drznosti neke ciganske tolpe, ki je pri belem dnevu na cesti hotela ugrabiti drugošolca Hamdijo Šahića. Ker se vrši 19. t. m. v Banjaluki velik sejem, je prišlo tja mnogo ljudi, in seveda tudi razne ciganske tolpe, ki ob takih prilikah preže na svoje žrtve. Tako so se te dni peljali skozi Banjaluko na vozu štirje cigani. V ulici Majdan so opazili cigani Hamdija in ga poklicali k vozu. Dečko se jim je nič hudega sledeč, približal, misleč, da ga bodo prašali za pot. Toda cigani so planili nanj, ga potegnili na voz in pogнали konje v dir. Deček se je ves čas boril z nemi in v neki bolj obljubljeni ulici se mu je posrečilo, da se je zmuznil z voza in jo ubral, kar so ga nesle peš proti domu. Cigani se mu niso upali slediti. Vse iz sebe je dečko pritekel domov, kjer je padel na posteljo. Do sedaj še ni mogel izpredgovoriti niti besedice. Ljudje, ki so dogodek videli, so hrč obvestili orožništvo, ki je takoj začelo zasledovati drzne cigane in jih tudi kmalu ujelo. Oddali so jih že sodišču. Razen tega je mestna policija sklenila aretirati vse cigane, kar jih je v mestu in jih nato izgnati.

— Pri boleznih na ledvicah, v mehurju in debelem črevesu polajšuje »Franz-Josef-grenčica« v najkrajšem času tudi večje težkoče pri odvajanju. Spričevala bolnišnični potrjujejo, da je »Franz-Josef-voda« radi svojega olajšujočega učinkovanja brez bolečin prav posebno primerna za neoprestano porabo pri mladih in starih. »Franz-Josef-grenčica« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Strašna smrt otroka. V vasi Kosijerevo v banalskem okraju se je te dni pripetila nesreča, ki priča, kako vse premalo pazijo matere na male otroke, zlasti v kuhinji. 9 mesecev stari Miloš, sin seljaka Milana Zeca, se je plazil po vse štirih po kuhinji in pri tem prilezel do ognjišča. Na ognjišču pa je bil lonec vrele vode, katerega je dete prevrnilo. Vrela voda se je razlila po njem. Dete je pri tem dobilo smrtonosne opekline. V strašnih bolečinah vijočega se otroka so prepeljali v banalsko bolnišnico, toda ravno pred vrati v bolnišnico pa je izdihnil.

— Sreča v nesreči. Iz neke vasi nad Požejo poročajo o res čudnem slučaju sreče v nesreči. Neki kmet je šel kositi deteljo in je vzel s seboj svojega štiriletnega sinčka. Ko se je pripeljal do reke Orlake, je opazil, da njegovi sovaščani love ribe. Radoveden, če bodo kaj ujeli, je pustil voz in otroka na cesti in odhitel tja. Čez nekaj časa so vsi skupaj zaslišali neko ropotanje na Orlavi. Stekli so bliže in opazili sredi prevrjen voz, na katerem je sedel ves moker deček, pod vozom pa je bila kobila, ki pa je med tem že poginila. Res čuden je slučaj, da je dete ostalo živo. Reka je na onem mestu več metrov globoka. Kobila je medtem, ko je odšel gospodar gledat ribolov, zavozila v reko. Voz se je prevrnil in pokopal pod seboj žival. Kako pa je otrok prikobacal na drugo stran voza, ki se je v vodi prevrnil, pa ni mogoče ugotoviti.

— Breskev in marelice. Navodilo kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Priradil Martin Humeč, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani. Cena 12 Din. Malokateri naših sadjarjev zna gojiti in pravilno ravnati z breskvijo in marelico, ki rodita izmed vseh naših sadnih plemen najplemenitejši sad. Knjiga je vsled tega za naše sadjarje eminentne važnosti. Peča se v prvi vrsti z negovanjem in pridelovanjem breskve, v drugi vrsti pa z vzgajanjem marelice. Obsega izredno zanimiva poglavja in je okrašena z 22 slikami in dvema barvnima priloga. Knjigo priporočamo vsem, ki imajo priliko gojiti to zlahtno dreve, oziroma se zanimajo za sadjarstvo.

— »Franz-Josef-grenčica« mnogo koristi pri pritisku krvi in srčni tesnobi.

Naznanila

Ljubljana

Kot uvod k proslavi svojega srebrnega jubileja v nedeljo 19. junija, priredi Prosvetno društvo »Trnovo« danes na predvečer ob 8 na društvenem dvorišču v Karunovi ulici 14 koncert godbe »Sloga«, ob pol 9 pa vprizori na prostem pod milim nebom F. S. Finžgarjevo ljudsko igro v 4. dejanjih »Naša kri, deo domaćega g. župnika. Igra je zajeta iz dobe Napoleonove Ilirije in se godi v naši prelepi Gorenjski. Že igra sama na sebi ima polno našega lepega kmetškega življenja, poveča jo pa še vprizoriitev na prostem. Med odmorom koncerta godba »Sloga«. Vstopnice so v predprodaji v Društvenem domu v Karunovi ulici 14 od 8 zjutraj dalje, zvečer pa pri blagajni ob vhodu.

Pevski večer bo priredilo jutri rokodelsko društvo na vrtu Rokodelskega doma. Na sporedu je petje pevskega zbora društva rokodelskih pomočnikov, izbrane točke, ki jih bo izvajal salonski orkester, šaljivi prizori, kupletti, šaljiva pošta itd. Ob neugodnem vremenu se bo vršil pevski večer v dvorani. Vljudno vabimo občinstvo, da jutri prav v obilnem številu pride v Rokodelski dom. Pričetek prireditve je ob pol 8 zvečer.

Maribor

Motoklub »Perun« priredi jutri v nedeljo ekupen izlet k zvezdni dirki v Celje. Start na Kralja Petra trgu ob 8 zjutraj.

Poselska zveza ima jutri v nedeljo ob 5 popoldne, v dvorani Prosvetne zveze, svoj redni mesečni sestanek. Na sporedu je govor prof. Cajnkarija, razen tega deklamacija in uprizoritev.

Velike dirke priredi tukajšnja kolesarska podzveza dne 10. julija na progi Maribor—Hajdina—Rače—Fram—Maribor. Start in cilj pri Mestnem vodovodu v Mariboru. Dirka je obvezna za vse kolesarske klube, ki so članjeni v mariborski kolesarski podzvezi.

Rimske Toplice. Prosvetni pevski zbor Rimske Toplice priredi v nedeljo, 19. junija t. l. ob 6 popoldne na »Novi pošti« pevski koncert. Zapeli bodo 12 modernih in narodnih pesmi. Dirigira P. Ulaša.

V ljubljanski splošni bolnišnici

Oddelek za ušesa, nos in vrat - Predstojnik: primarij dr. Pogačnik

Večkrat naprošen za kako poročilo o mojem oddelku za ušesa, nos in vrat v bolnišnici, podajam najprej malo sliko o težavah, ki so zvezane z ustanovitvijo takega oddelka.

Ze pred vojno se je pojavljala na vseh večjih bolnišnicah potreba, da se ločijo od kirurgije gotove stroke, ki po svoji razsežnosti in po zelo težkih študijah zahtevajo nujno posebnega specialista. Kirurgi tudi niso mogli biti radi hitro se razvijajoče lastne stroke kos vsem panogam, ki so jim tedaj načelovali. Po odhodu prvega modernega kirurga iz tukajšnje bolnišnice, sta se napravila iz prejšnjega onega kirurškega oddelka dva. Pa tudi šefoma teh oddelkov so se gradila radi stalno naraščajočega števila bolnikov razna specialistična dela, tako da je bila moja ponudba za prevzem specialističnega otolaringologičnega dela sprejeta na oddelku uvidnega g. primarija dr. Drganca z dovoljenjem tedanjega ravnatelja in referenta pri dež. odboru g. dr. Dolšaka, ki si je pridobil z moderniziranjem naših bolnišnic neveljavne zasluge.

Za to službo sem bil posebno usposobljen, ker sem bil prej prvi asistent otolog, univerzitetne klinike in v tej službi tudi že izvršil samostojno mnogo težkih operacij.

Iz kirurškega oddelka sta pozneje izšla po leti iniciativni tudi še ortopedični (za krive udele) in urološki (za sečne organe).

V začetku sicer ni šlo gladko ali šlo pa je le; led je bil prebit in začelo se je z delom, kolikor se je pač moglo, ker je manjkalo vsega potrebnega instrumentarija, prostora, sester, še bolj pa sredstev, ki bi bila nujno potrebna za pravilno ureditev oddelka.

Mnogo let sem moral z lastnimi instrumenti operirati; odkazane mi postelje, 12 po številu, šest za moške in šest za ženske, so bile eventualno na razpolago ali pa ne, kakor je naneslo; če so kirurgi rabili še kaj prostora zase, se mi je število razpoložljivih postelj krčilo. Delal sem v mali zatohli sobici pred operacijsko dvorano, kjer so kirurgi kuhali instrumente; delal sem v večni pari in v stalnem motenju po kirurških delih. Sestre so bile vedno tako zaposlene s kirurškim delom, da mi je vedno primanjkovalo postrežbe pri bolnikih. Preiskave posluha so bile zelo otežkovane. Potrpljenje je moralo biti zelo veliko. Take težave so trajale, dokler se mi ni pod ravnateljevanjem g. dr. Goestla posrečilo pred petimi leti in pol dobiti lastne prostore na bivšem ženskem oddelku. Odkazanih mi je bilo 33 postelj in bi kdo mislil, da je bilo s tem doseženo glavno. Toda razvoj medicine ter njeno spoznavanje tudi pri lajških, je napotilo premnoge, da so se za obolenja in napake, za katere se prej niti nismo zanimali, začeli zanimati, in zvedeli, da more na pr. kronično smrdeče gnojenje kakoga ušesa — kar jih ni pri njih navadnem življenju prav nič motilo — postati smrtonosno. Naval

Vič

60 letni jubilej. Prostovoljno gasilno društvo na Viču, ki je eno najstarejših gasilskih društev, praznuje v nedeljo, 10. julija 60 letnico obstoja, združeno z blagoslovitvijo in otvoritvijo novega gasilnega doma. Koliko nesreč je preprečilo od leta 1872 članstvo tega društva, pove kronika. Na starem Viču je zrasla po zaslugi požrtvovalnih članov in dobrotnikov ter s prispevkom občine, ki je prispevala 100.000 Din, impozantna stavba, v ponos gasilec in občini. Spored proslave: v soboto 9. julija zvečer bakljada po občini in slavnostna razsvetljava gasilnega doma. V nedeljo 10. julija ob 5 budnica. Ob pol 10 v farni cerkvi sv. maša, po maši obhod vseh društev in narodnih noš k novemu domu, kjer bo slavnostni občini zbor. Popoldne ob 3 blagoslovitev doma, združena z zletom ljubljanske župe, ter izročitev častnih diplom. Po tej slovesnosti na veseljem prostoru prijateljska zabava.

Brezje

V dveh, treh tednih že dobimo nove brosnate zvonove. Poleg treh izgotovljenih, ki so izborni uglazbeni in na katerih so se poizkusili slovenski pritrkovalci, izdeluje tovarna pravkar še četrta največja zvon in tako upamo, da se bo začetkom drugega meseca že razlegalo močito ubrano zvonjenje raz stolp Marijinega svetišča. Kar najbolj si žele tega trenutka naši pritrkovalci, ki so bili nagrajeni na tekmi v Ljubljani: dekleta tudi že pletu vence. Živalno utegne biti na Brezjah v nedeljo, 19. t. m., ko bo javna dražba lesa, katerega so domačini in okoličani podarili za nove zvonove. Les je smrekov in hrastov ter zelo lep. Dražba se bo vršila ob 2 popoldne na vrtu gostilne Rozman. Vabljeni so lesni trgovci, zlasti bližnji, da se dražbe udeležijo, saj gre za zvonove, ki bodo zvonili v čast božjo in slavo Kraljice Slovencev.

Jesenice

Najlepši praznik v letu bo za Jesenice v nedeljo, ko bo blizu 200 nedolžnih otročičev prvič stopilo k mizi Gospodovi. Otroci se zbero pred župniščem, v slučaju slabega vremena v župnišču, nakar jih gospodje kaplani povedejo v ozaljšano župno cerkev. Vabljeni so tudi starši prvoobhajancev.

Jesenice pa se pripravljajo še na drugo slavo, ki bo v nedeljo 10. julija, namreč na novo mašo, ki jo bo daroval jeseniški rojak ž. g. Lampič, sin tovarniškega livarja. Ker že 21 let ni bilo na Jesenicah nove maše, obeta ta redka slovesnost privabiti obilo vernikov v prostorno jeseniško cerkev.

Toliko obiskovalcev Golica gotovo še ni imela kakor letos. Dan na dan prihajajo celi razredi iz raznih krajev Slovenije in proti večerom se vračajo na jeseniško postajo, vsi obloženi z narcisami. Kdor hoče letos še videti ta raj na Golici, se mora podvzati, kajti v par dneh se bo poslovala zadnja ključavnica, kakor pravimo narcisam na Jesenicah.

Ljutomer

Meščanska šola priredi jutri popoldne zaključno šolsko slovesnost. Uprižori se nalašč za ta nastop pripravljena otroška opera »Začarana princesa«. Prijatelji mladine vabljeni. — Matura na meščanski šoli se prične prihodnji teden, 17. kandidatorov.

Podružnica sv. Ane na Podgradju dobiva zadnje tedne novo obliko, namreč stolp, katerega prej ni imela. 20 let so že nameravali zidati ta stolp, a šele letos je beseda meso postala v splošno veselje. Da pa stolp ne bo prazen in da stari zvonček v njem ne bo sameval, se je našel celo dobrotnik, g. Filip Seršen, veleposesnik na Podgradju, ki bo za cerkev sam kupil novi zvon, težek 120 kg. Čast vsem žrtvam. Nedeljo sv. Ane bomo letos veselo obhajali.

na ta oddelek je vedno silnejši, pritisk bolnikov tako ogromen, da so zamere vsled nesprejetja še bolj na dnevnem redu kot kdaj prej; zamere pa so celo tam, kjer bi morali uvideti in kjer tudi vedo, da v dvorano za 100 ljudi ne gre 300 ljudi. Razen tega je tudi strešnica, priprava itd. samo za gotovo število bolnikov. Po letnem številu bolnikov smo prekosili kljub temu že oddelek za živčne bolezni, oddelek za otroške bolezni in oddelek za kožne bolezni, vsled hitrejšega menjavanja bolnikov. Vse to je znak, kako je ta oddelek potreben in da tudi zaupanje silno raste.

Pod novim agilnim ravnatelstvom g. dr. Gerloviča je tudi več sredstev na razpolago in tako smo v zadnjih časih dobili prepotrebne naprave, kakor: telefon, močnejši plin, električno luč, katero moremo sedaj vselej rabiti, kadarkoli in kjerkoli; predelal in očistil se je oddelek, izvršile nove kuhinjske naprave itd. Zalibog pa primanjkuje denarja še za marsikak prepotraben instrumentarij in za primerno razširitev oddelka. Za povečanje oddelka bi posebno prišel ev. v postev sedanji dežji dom, ker so njegovemu predstojniku prostori neprikladni in ker je priporočljivo, da matere ne hodijo tako daleč izven mesta z dojenčki in majhnimi otroki k preiskavam. Pri predelavi oddelka se je razen g. ravnatelja zelo uspešno udeleževal še g. ekonom Sarabon.

Kljub vsem tem težavam, se pa lahko ponasamo z lepimi uspehi. Mortaliteteta ne znaša niti 1% vseh bolnikov = 0.86%, kljub temu, da vršimo najtežje operacije. Dosegli smo pri najtežjih uspešnih obolenjih t. j. pri možganskih abscesih uspehe kot jih sorazmerno ne beležijo niti slavne sosedne klinike. Tudi pri rakah in na raku podobnih nevarnih obolenjih imamo mnogo lepih trajnih uspehov, ki jih mnoge druge ugledne klinike nimajo.

Zato se gotovo od kake neaknogene strani seje neupravičeno nezaupanje med gotove sloje, ki se hodijo zdraviti v tujino. Omenjam, da še ni dolgo tega, odkar je dunajski profesor Hochenegg očital nekim dunajskim zdravnikom, na kako nedopusten način izrabljajo zaupanje tujcev in svojo reklamno razupito sposobnost. Da ne bi pacienti hodili izven Slovenije se zdraviti, bi morala oblastva z ozirom na tukajšnje lepe uspehe v kaki obliki poseči vmes. Še bolj nerazumljivo je, da sprejemajo naši ugledni časopisi obvestila in reklame tujih zdravnikov, ki so tudi kolegijsko nedopustna.

Navajam dalje, da smo zdravniki na oddelku tudi s pravim lastnim radjem, ki ga še nima doslej noben oddelek in da smo začeli tu v Ljubljani prvi v Jugoslaviji z zdravljenjem z radjem.

Ta dejstva naj pokažejo javnosti, da se na oddelku uspešno in nesebično dela in zdravi tudi z najnovejšimi in najdražjimi medicinskimi pridobitvami in sredstvi. Ne zaostajamo, temveč krepko korakamo v prvih vrstah. — Primarij dr. Pogačnik Josip, predstojnik otolaringologičnega oddelka.

Trbovlje

Malo se zida. Splošna kriza se opaza tudi na tem, da se skoro nič ne zida, medtem ko se je prejšnja leta zgradilo po 20 in še več novih hiš. Letos zidata visokoprtilniči hiši samo Kapl Matija poleg kolonije Dom in vrt in v Vrhovčevi lokli jamomerec Azbar. Dogotavljajo pa še prej napol zgrajena poslopja trgovce Požun, delovodja Čada in rudnik eno stanovanjsko hišo.

Uradni dnevi laškega okrajnega glavarstva v Trbovljah bodo zana prejšnjem vsakega 1. v mesecu, drugi uradni dan, ki je bil do sedaj vsakega 15. odpade, ker so v novem državnem proračunu črtani tozadevni izdatki. Stroške za en uradni dan v mesecu pa krije občina.

Poročili so se: Župevc Franc, pek, s Stradar Stefanijo, šiviljo v Hrastniku; Jerman Josip, rudar, z Murn Pavlo; Kačnik Nande, upravnik obč. kopalnice, z Zandar Viktorijo. Obilo sreče!

Trebnje

Sejem smo imeli ta teden. Da se ljudem toži po nekdanjih časih, ko je bila kupčija dobra, se je videlo iz tega, da je prišlo veliko ljudi od blizu in daleč. Toda, kakor je nekdo dobro opomnil, veliko ljudi, pa malo denarja. Brez denarja pa ni kupčije. Nekaj živine je res bilo, pa je večinoma danes v istem hlevu, kakor je bila prej.

Letina pa mnogo obeta. Pšenica je radi dolge zime nekoliko redkeja, vendar se popravlja in imamo veliko upanja. Sena bo tudi dosti. Vinogradi po Lipniku, Gradišču in Rihpovu so res lepi. Vendar, pravijo, lanskega pridelka ne bomo dosegli.

Nad vso to božjo in našo naravo pa visi dan za dnem meč. Lansko poletje je toča uničila nekaterim vsem vso strn. V ponedeljek pop. je po silno soparnem dnevu nekajkrat zagrmelo tam od Opčin in brez vsake napovedi je črn oblaki jeziki stresel precej toče na polja tam od Nemske vasi čez Lukovk in Rihpove. V Lukovku so našli točo se drugo jutro pod kapom. Tudi na trtju je pretrgala nit življenja temu in onemu grozdu. Kaj bo še!

Sadja še nimamo. Jagod nekaj ponujajo otroci, češnje pa so še lepo sveže zelene. Ko bi vsaj od strahu zardele, Jurčkov pa tudi težko najdeš, der jih razni Jurji prav pridno pospravljajo pod streho

Slovenska Krajina

Utonila je v Lendavi blizu Benice Furlan Alojzija iz Pince marofa. Ponoči je vstala in neopaženo izginila, a po trideavnem iskanju so jo našli utopljeno. Najbrž je to storila iz dušni zmedi, ker je že prejšnji dan polila perilo, ki ga je prala, s črnolom.

Zigoranje sodov bo v Murski Soboti pri postaji za kontrolo sodov, dne 14. in 15. julija, dne 12. in 13. avg. in 10. 12. septembra.

Nesreča. Lebar Stefan iz Male Polane je vozil nabornike v Dol. Lendavo. Konji so se splašili tako, da se je voznik zvrnil pod voz in si zlomil nogo.

Ni se več vrnil Molnar Valentin, občinski pastir iz Gaberja. Ko je s sinom gual čredo domov, se je odstranil po opravku. Ker ga pa dolgo ni bilo domov, so ga šli iskat, a našli so ga mrtvega, najbrž ga je zadela kap.

Zopet tepež. Na prošenju (žegnanju) v Vel. Polani so se fantje zopet stegli. Špilaka Jožefa, ki bi pravkar moral na nabor, so s krampom po glavi stolkli, da so ga hudo poškodovanega morali prepeljati v bolnišnico v Soboti. Tepežu je seveda vzrok vino, Špilaku so se začeli gnajiti možgani in je zato rana nevarna.

Avtohusna vožnja M. Sobota—Čakovce je spremenjena radi novega voznega reda vlakov. Iz M. Sobote odhaja že ob 6. zjutraj, a odhod iz Čakovca ostane kot prej.

Iz življenja Slatin-paše

V začetku tega meseca je praznoval 75-letnico svojega rojstva znameniti sudanski junak Slatin-paša. Po rodu je bil Avstrijec, vse svoje življenje je služil Angležem in sedaj živi v svoji južno-tiroliški domovini v Meranu, kjer ima lepo vilo, kot italijanski državljani.

50 svojega življenja je preživel v tujini kot pustolovec, vojak in znanstveni raziskovalec. Kot 17-letni realcec dunajske realke, kjer mu je pa slabo šlo, je zapustil Dunaj in šel v Egipt ter v osrednjo Afriko, kjer je študiral zamorske navade. Pri teh svojih potovanjih se je sešel z različnimi pravečimi afriškimi raziskovalci. Potem se je vrnil na Dunaj ter z 21 letom postal avstrijski častnik in se udeležil bosanske okupacije. Po tej vojski ga je poklical angleški general Gordon, s katerim sta bila znana iz prejšnjega potovanja, v Sudan, da bi tam deloval proti suženjstvu. Kmalu je postal finančni inšpektor in z 22 leti je bil že guverner divje sudanske province Darfur. Imel je mnogo težav z upornimi arabskimi plemeni in njihovimi šejki. V teh bojih je bil večkrat ranjen, vendar je bil vedno zmagovalec. Naenkrat pa je nastopil nov hujši sovražnik.

Nastopil je islamski prerok Mahdi Mohamed Ahmed, ki je zbiral ogromne množice vstajev, da bi z njimi vrgel tuje iz Sudana. Ko je Mahdi zasedel že vse sudanske dežele, mu je Slatin v Darfurju še kljuboval. S 5000 možmi je izvojeval več kot 20 krvavih zmag proti pristašem Mahdija. Ko je padlo že 3000 njegovih vojakov, se je moral vdati. Preoblečen v mohamedanskega derviša je prijel v sovražnikov tabor. Darovali so mu življenje in njegov gospodar je postal Kalifa Abdulahi, Mahdijev namestnik in poznejši naslednik. Bivši guverner sudanske province je postal suženj fanatičnega Beduina.

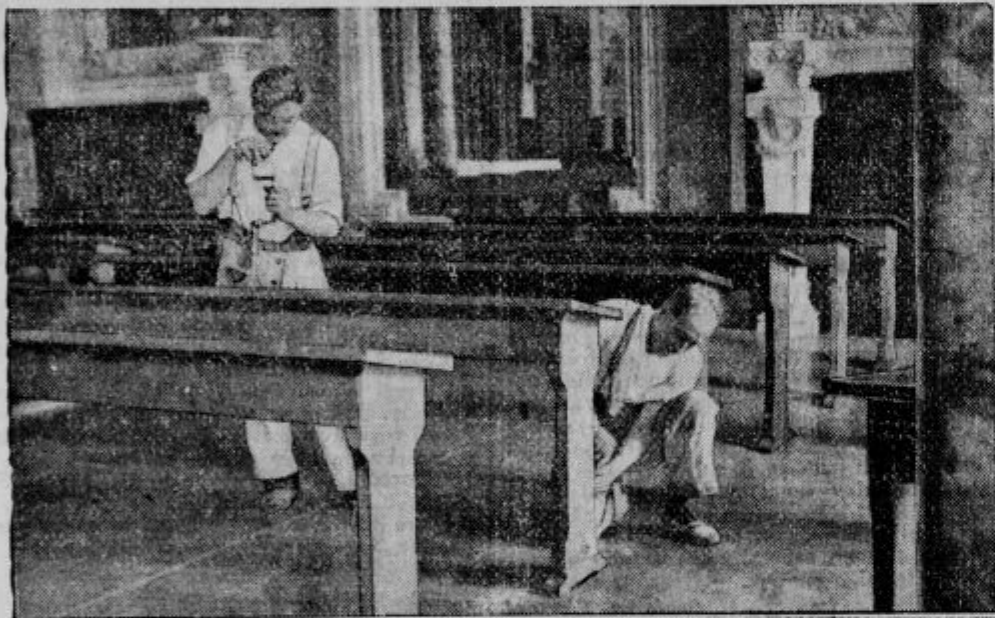
Med tem so Mahdijevci v Kartumu oblegali generala Gordona in njegovega prijatelja ter podpornika. Vstajši so osumili Slatina, češ da si skrivaj dopisuje z angleškim generalom Gordonom, kar je bilo menda tudi res. Zato so ga ukovali v težke verige. Tako ukovanega so kakor divjo zver vlačili Arabci leto in dan za seboj, kamorkoli so šli. Četudi mu je vsak dan gozila bridka smrt, vendar je vedno neomajno zapiral v Gordonovo zmago, dokler mu nekega dne niso položili med zvezane roke Gordonove krvave glave. S tem je bila Slatinova usoda zapečatená, težke verige so mu sedaj odvezli, zato pa je moral bos stati ob

vratih svojega gospodarja, ali pa bos tekati za njim, kadar je gospodar jezdit na svojem konju.

Med tem so njegovi angleški prijatelji leto in dan zaman poskušali rešiti ga sužnosti. Slednjič se jim je posrečilo vročiti Slatinu sredstva za beg. Na kameli je v divjem diru več dni bežal skozi puščavo ter prišel do Nila. Tu so ga sprejele angleške čete. Sestrđani in skoro nagi begunci je v nekaj dneh postal angleški polkovnik angleško-egipčanske armade ter je v zlato vezeni uniformi stopil na ladjo. Dobil je naslov paša in poslej ga ves svet pozna le pod imenom Slatin-paša. Ko je prišel v Kairo, so ga čakale nove počastitve. Angleška kraljica, cesar Franc Jožef in egiptovski podkralj so mu poslali visoka odlikovanja. Postal je angleški lord in avstrijski baron. Tudi vse druge države so ga visoko odlikovale. Še predno se je vrnil v avstrijsko domovino, je napisal knjigo o svojem pustolovskem življenju: »Ogenj in meč v Sudanu«.

L. 1898 je angleški lord Kitchener začel osvajat Sudan zopet za Angležje. V ta namen si ni mogel izbrati boljšega svetovalca, kakor Slatin-paša. In angleški polkovnik Slatin-paša je doživel ponosno zadoščenje, da je njegov bivši gospodar Kalifa iz svoje palače v Ondurmanu bežal pred njim, bežal iz iste hiše, v kateri je Slatin več let opravljal suženjska dela. Padlo je 10.000 dervišev v angleškem ognju, njihov Kalif pa je bežal kakor divja zver proti jugu, dokler čez nekaj mesecev tudi on ni padel v ognju angleških strojníc. Na angleški trdnjavi Kartum, ki jo je general Gordon junaško branil do svojega slavnega konca, je znova zaplapolala angleška zastava.

Ko je bil sklenjen mir, je bil general Sir Rudolf Slatin imenovan za generalnega inšpektorja Sudana v angleški službi. Ko pa je izbruhnila svetovna vojna, se je vrnil v Avstrijo. Angležji so ga hoteli pridržati, ker so cenili njegove dragocene izkušnje v Sudanu ter ga hoteli napraviti za angleškega državljanca. Vkljub temu, da je vzljubil črno pleme, med katerim je deloval toliko let svojega življenja, je odklonil angleško ponudbo in se vrnil na Dunaj. Tudi na Dunaju so bili obzirni z njim. Da bi mu ne bilo treba bojevati se proti svojim dosedanjim prijateljem, so mu dali vodstvo oddelka za oskrbo vojnih ujetnikov pri Rdečem križu. S tem je pa tudi zaključeno življenje polno življenja tega čudovitega moža, ki danes sameva kot 75-letni starec v Meranu.

Zadnje priprave za lozansko konferenco evropskih diplomatov: Mizarji delajo klopi, na katerih bodo gospodje sedeli.

Poljske ženske proti poljubljanju rok

Varšavsko gospodinjstvo društvo je na svojem zborovanju sprejelo resolucijo, v kateri varšavske žene in matere pozivljajo vso poljsko javnost, naj se vendar odpravi ta neprimerna navada, da bi moški v javnosti pri vsaki priliki ženskam poljubljali roke. To bodo odpravile nalaže ženske same, če tega moškim ne bodo več dovoljevale. Za pozdrav med moškim in žensko je dovolj, da si prijateljsko stisneta roki. Roke naj si dovolijo ženske poljubljati samo od svojih domačih in še to le v družinskem krogu. S tem so poljske žene povedale nekaj zelo pametnega. Dvomimo pa, da bi se po tem ravnale tiste slovenske takozvane »dame«, ki mislijo, da poljubljanje njihovih rok na ulicah, v kavarnah, po tramvajih, kaj zvišuje njihovo veljavo in ugled.

»Vaša prejšnja služkinja je sedaj pri nas.«
»Res?«
»Pa bodite brez skrbi! Niti pol tega ji ne verjamemo, kar nam pripoveduje.«

Walter Rathenau, nemški zunanji minister, ki je bil 24. jun. 1922 zavrtno umorjen od nacionalistov.

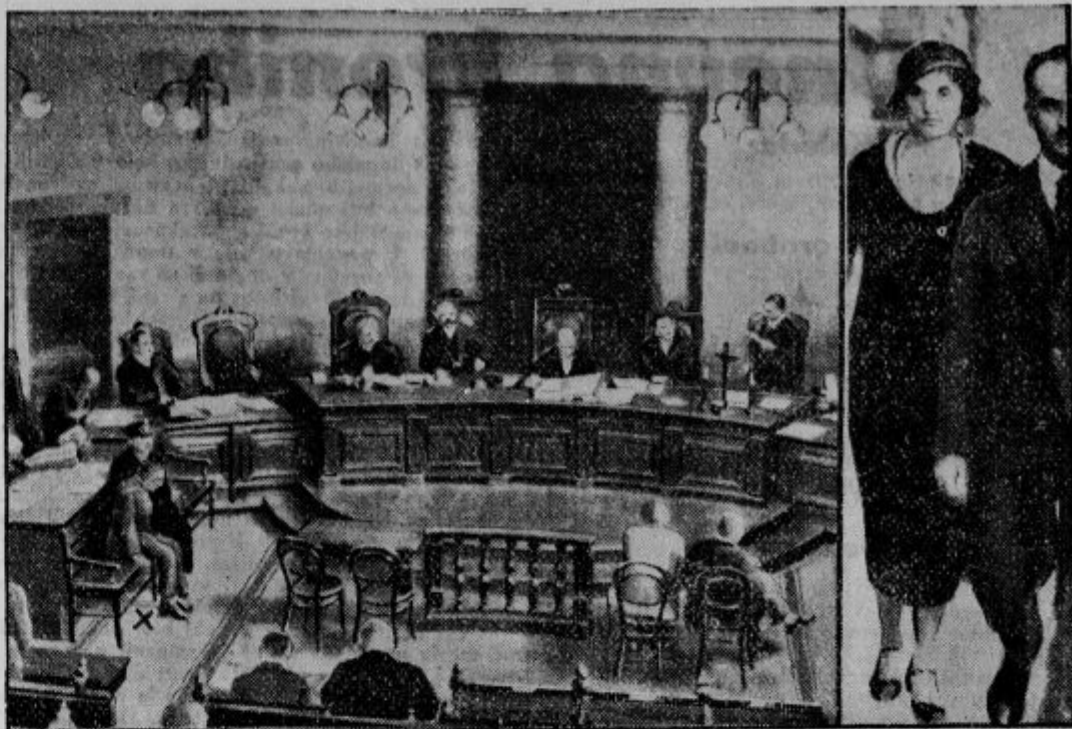
Med pljučnico zblaznel

Iz Lipnice pod Gradcem poročajo, da je 16. t. m. zjutraj zblaznel v svoji hiši 34-letni delavec Ferdinand Möller. Dobil je pljučnico in je že nekaj dni ležal. Zadnjo noč pa je vročina tako narasla, da so poklicali zdravnika, ki je bolniku dal injekcijo. Bolnik se je izprva nekoliko pomiril, potem pa je planil iz postelje in udaril zdravnika, ki se je pred močnim možem rešil z begom. Nato je Möller razbil vse zdravnikove instrumente, začel metati kozarce in posodo v šipe in slednjič pograbil kuhinjski nož ter z njim napadel svojo družino, ki pa je srečno ušla. Blaznež je iztaknil škafličico vžgalice in zažgal postelje v sobi. Raztrgal je vso obleko na drobne kosce in segal tudi bankovce prihranjenega denarja v znesku 70 šilingov ali kakih 500 Din. Ko je hišni gospodar prišel, da bi pomiril bolnika, je moral bežati. Med tem je ogenj v sobi uničeval posteljino. Gospodar je potem skozi okno metal vodo v sobo, da je udušil najhujše plamene. Med tem sta prihiti dve požarni brambi, ki sta z vodo zalili stanovanje in udušili požar, pri tem pa seveda uničili vse pohištvo uboge družine. Nato so gasilci obrnili svoje brizgalke v blazneža, ki pa se je skril v omaro. Ko so gasilci prišli v sobo, je bolnik planil iz omare in se hotel vreči na gasilce. Pri tem pa mu je na mokrih tleh spodrsnilo, da je padel. Gasilci so ga obvladali in ga vtaknili v prisilni jopič. Rešilni avto je nesrečnega prepeljal v graško bolnišnico. Ni pa mnogo upanja, da bi nesrečnej, ki ima zelo hudo pljučnico, po vseh teh dogodkih ostal pri življenju.

Letališče na Franc Jožefovi deželi

Kakor poročna ruska »Pravda« od 6. junija, je ruski polarni inštitut organiziral na Franc Jožefovi deželi oporišče za letala. Tam bodo zgradili hangar, kjer bo spravljeno vodno letalo. Namen tega letališča je med drugim, v letu 1932 in 1933 natančno preiskati vse otoke Franc-Jožefove dežele ter vzdrževati zvezo med polarnimi kraji, otokom Guker in otokom Rudolf.

Bosek: »Moja žena se uči goslati, hčerka pa peti.«
Nosek: »Pa ti?«
Bosek: »Brez tožbe potrpeti.«

Matusko sodijo: Na levi: Pogled v sodno dvorano. Na klopi sedi zločinec Matuska (X), ki je obtožen atentata na vlake. Na desni: Matuskova žena gre na sodnijo v spremstvu zagovornika.

Bog je kaznoval brezsrčne mornarje

Pred dobrim tednom smo poročali o groznem postopanju kapitana in moštva grškega parnika »Sapho«, ki je ploveč iz luke Bone v Alžiru, dal vreči v morje Hrvata Manakroviča, ki se je utihotapil na parnik brez karte. Ko so siromaka našli, so ga pripeljali pred kapitana Stefana Paterasa, ki ga je najprej pretepel, potem pa ga dal vreči v morje. Poročali smo tudi, kako na čuden način je bil tedaj Manakrovič rešen. Francoske oblasti so izdale takoj naročilo, vsem pristaniškim oblastem, da je treba kapetana Paterasa in vse mornarje parnika »Sapho« takoj aretirati, kakor hitro bi pristali v kakih francoskih lukih. Parnik »Sapho« je plul proti Nemčiji, ker je bil namenjen v pristanišče Stettin. Zato so Francozi upravičeno pričakovali, da se bo parnik moral ustaviti v kaki francoski luki, da vzame premog. Parnik pa je plul dalje in se ni ustavil v francoski luki Oran, kjer so ga tako željno pričakovali. Najbrž so zločinski kapitan in njegovo zločinsko moštvo slutili, da je njihovo grozodejstvo odkrito, vsled česar so

se izogibali francoskih luk, da bi ušli zasluženi kazni.

Kazen pa vkljub temu ni izostala. Kakor poročajo iz Lisabone, je grški parnik »Sapho« naletel na pečino pri rtu Peniche na portugalski obali. Vsa posadka se je na rešilnih čolnih rešila na majhen otok in o nesreči obvestila bližnjega svetilniškega čuvaja. Nato je priplula na pomoč ribiška ladja »Flor de Peniche«, ki je ponesrečene mornarje odpeljala na suho. Parnik »Sapho« je v francoski luki Bone naložil 6000 ton fosfata, ki ga je hotel pripeljati v Stettin. Na ladji je bilo 26 mornarjev, ki so rešili le golo življenje, tako, da so jim v portugalskem Penicheu morali dati obleko, da so jih mogli odpraviti v Lisabono, odkoder jih bodo odpravili dalje na Grško.

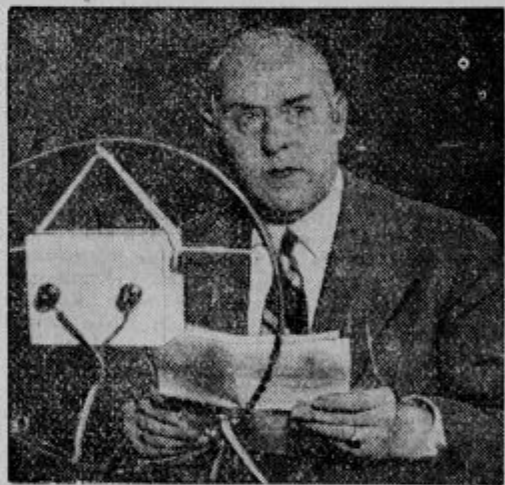
Tako je kruteže brez sodelovanja posvetne pravice že doletela zaslužena kazen. Francoske oblasti pa hočejo na vsak način doseči, da bo neusmiljeni kapitan s svojim moštvom vred kaznovan za svoje postopanje z Manakrovičem tudi od posvetne pravice.

Dežela Metuzalemov

Eno najlepših ruskih letovišč je čedno mestce Kislovodsk na severnem Kavkazu. To sloveče kopališče je znano po svojem čudovitem vrelec, čegar voda je polna ogljikove kisline. Ta vrelce se imenuje Narsan ter slovi po vsej Rusiji. Iz Kislovodska vodi najugodnejša cesta na Elbrus, goro, ki je 5633 m visoka. Razdalja med Kislovodskom in Elbrusom znaša 130 km. Kakih 20 km za mestcem je soteska Terskol. Pot vodi skozi iglast in bukov gozd do vasi Terskol. Malo pred to gorsko vasico stoji pastirska koča, pred katero navadno postaja močan starec, ki je baje »le« 140 let star in je že 10-krat postal stari oče. Ko je na Ruskem umrla carica Katarina II., je bil mož tedaj star ravno 4 leta. Krepek je še tako, da se ne plaši najbolj strmih gozdnih in gorskih poti ter pleza kakor kak mladenič. V vasi Bezeng prebiva mamica Hulasva-Altin, katere mož je žal že umrl, ko je bil star šele 110 let. Ona pa šteje že 143 pomladi. Baje je njen najstarejši sin star 90 let, njen najmlajši sinček pa 63. Potemtakem bi bil najmlajši rojen, ko je njegova mamica bila stara že 80 let. Tako vsaj zatrjuje starka. V dolini Ligdon-ski živita 98-letni Gig Kokojev in 87-letni Inalkid Kologov. Pa tudi ta dva nista izjema. Stoletnih mož in žena je baje v teh krajih še vse polno. Resnična dežela metuzalemov.

Nafta v južnem Uralu

Ruski akademiji znanosti je na seji v Sverlovsku poročal prof. Gubkin, da so našli velike vrelce nafte pri Sterlitamaku v baškirski republiki. Nafta so že začeli loviti na ta način, da so navrtali 7 vrelcev. Zemljišče, pod katerim je ležišče nafte, meri več ko 100 ha. Nafta je prvovrstna. S tem se bo izvoz nafte iz Rusije pomnožil za milijon ton. Ta izjavjanja je potrdil tudi voditelj ruske petrolejske uprave, ki je poudaril, da je na ozemlju baškirske republike najmanj 400 milijonov ton nafte. S tem bo Rusija svoje potrebe nafte lahko krila z lastno produkcijo. S tem je pa tudi ausija postala ena prvih petrolejskih dežel.

Nemški narodni socialist Strasser, organizatorični vodja narodnih socialistov, govori v radio. To je prvi govor nar. socialistov v radio. Njegov govor so prenašale vse nemške postaje, le Monakovo in Stuttgart sta ga odklonila.

1000 let star ruski rokopis

Ekspedicija ruske akademije znanosti je v južni Rusiji odkrila rokopis iz leta 1068. Ta rokopis je napis na takozvanem Tmutarkanskem kamnu na otoku Taman in opisuje, kako je ruski knez Gleb meril led na obali Azovskega morja. Kamen bodo shranili v leningradskem muzeju.

FOTOAPARATE

svetovnih tvrdk Zeiss-Ikon, Rodenstock, Voigtlander, Welta, Certo itd ima vedno v zalogi

fotoodd. Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani Zahtevajte cenik!

Po železniški nesreči v Nemčiji, pri kateri so vagoni padli v vodo pod nasip, rešujejo vozove z žerjavom.